

2017-03-30

Tid 2017-03-30, kl. 17:30

Plats Hallunda Folkets hus, Bragesalen

Incheckning för närvaro för förtroendevalda sker vid presidiet mellan kl. 17:00-17:30.

Sammanträdet och upprop börjar 17:30.

Ärenden

Justering 5 april 2017, kl. 17:00

Presentation av medborgarundersökningen

- 44 Svar på interpellation: Angående boendesituationen för nyanlända (L)
- 45 Svar på interpellation: Rökfria zoner i det allmänna utrymmet (M)
- 46 Svar på interpellation: Elever som uteblir vid skolstarten (M)
- 47 Årsredovisning 2016 - Kommunstyrelsen
- 48 Åtterrapporering av projektet 13 nya förskolor
- 49 Utökad investeringsram för genomförande av reinvesteringsprojekt - Albybron
- 50 Slutrapport: Bergfotsvägen
- 51 Årsredovisning och revisionsberättelse för Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem - beviljande av ansvarsfrihet
- 52 Svar på motion: Kriterier för biståndsbedömning för vård-och omsorgsboende (M)
- 53 Svar på motion: Inför äldreboendegaranti för personer över 85 (KD)

2017-03-30

- 54 Svar på motion: Ännu fler hyresvärdar (M)
- 55 Svar på motion: Sälj fler lägenheter ur allmännyttan! (M)
- 56 Svar på motion: Trångboddhet i Botkyrkabyggen (SD)
- 57 Svar på motion: Huvudmannaskapet för begravningsverksamheten (M) och (L)
- 58 Anmälningssärenden
- 59 Avsägelse och fyllnadsval
- 60 Nya interpellationer
- 61 Nya motioner
- 62 Nya medborgarförslag
- 63 Enkla frågor

Inger Ros
Kommunfullmäktiges ordförande

Sara Hultqvist
Sekreterare

Interpellation

2017-02-23

Till kommunstyrelsens ordförande angående boendesituationen för nyanlända

Botkyrka kommun har under lång tid varit öppen för att ta emot flyktingar från andra länder. Detta har fungerat väl. Det har varit en jämn ström av människor som sökt sig till oss. Under de senast åren har inflyttningen varit väsentligt större än tidigare. Detta ställer större krav på kommunens möjligheter att klara av denna ökning. Idag försöker vi åtgärda detta med ett ökat byggande, vilket är en lång process. Vidare upplåter vi andra ytor, som är kommunens, som kan användas som tillfälliga boenden.

Tyvärr sker den största inflyttningen genom att släktingar och vänner ställer upp och man hoppas att tiden skall lösa problemet. Nu vet vi att det råder stor trångboddhet i olika delar av kommunen och många ser inte någon lösning på sina bostadsproblem.

En annan lösning kan vara att underlätta för de av oss som har utrymme i villor och lägenheter och har möjlighet att hyra ut till de som just nu har besvärligt. Denna uthyrning är av tillfällig karaktär men skulle vara till gagn för våra nyinflyttade.

För att uppmuntra till detta måste kommunen ta ett större ansvar. Jag är övertygad att fler familjer i vår kommun skulle hjälpa till om kommunen tog ett större ansvar.

Detta kunde exempelvis ske genom att:

- Välja ut lämpliga flyktingar att bo hos Botkyrkabor.
- Låta intresserade som vill hyra ut anmäla sig till ansvarig i kommunen.
- Låta ansvarig välja ut lämpliga bostäder hos intresserade.
- Komma överens om lämplig hyra.

Detta är bara några förslag på vad kommunen borde ansvara för.

Mot bakgrund av ovanstående skulle jag vilja ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Hur tänker kommunen agera för att underlätta boendesituationen i Botkyrka för nyanlända?
2. Är ovanstående förslag något majoriteten diskuterar?
3. Om svaret på fråga 2 är ja, i så fall när blir det någon lösning?

Stig Bjernerup (L)

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2017-02-23

Till folkhälsokommitténs ordförande, Olle Westberg (S).

Rökfria zoner i det allmänna utrymmet

Under 2011 lade vi en motion till kommunfullmäktige om att upprätta rökfria zoner i det allmänna utrymmet. Vi ville att kommunen skulle ge berörda förvaltningar i uppdrag att undersöka vilka platser i kommunen som skulle kunna vara aktuella som rökfria zoner.

Motionen fick stöd i såväl folkhälsokommittén som socialnämnden, där man delade uppfattningen om betydelsen av rökfria miljöer, framförallt runt barn och unga. Kommunfullmäktige beslutade under 2012 att bifalla motionen.

Socialförvaltningens yttrande beskrev bland annat att passiv rökning behöver minskas samt att rökfria miljöer bidrar till minskad tobakskonsumtion och att rökning bidrar till ohälsa och hälsoskillnader i Sverige.

”Folkhälsomyndigheten fick 2012 i uppdrag att utreda och analysera möjliga framtida rökfria miljöer på allmänna platser där passiv rökning förekommer och i synnerhet där barn vistas. Deras slutsats var att det finns goda skäl att som en del i ett samlat tobaksförebyggande arbete lagstifta om rökfria allmänna platser utomhus. Det bedöms finnas skäl till det när det gäller entréer till byggnader som allmänheten har tillträde till, platser där allmänheten väntar på kollektivtrafik, uteserveringar, lekplatser, sportanläggningar och arenor utomhus.” (Gabriel Wikström, DN Debatt 18/2-2015).

I motionen framgår det att vi gärna skulle se att man införde ett rökförbud exempelvis utanför entréer till kommunala byggnader och verksamheter, såsom bibliotek, medborgarkontor, idrottsanläggningar o.s.v. - så att barn och icke-rökare slipper andas in tobaksrök när de till exempel ska idrotta eller låna en bok.

Olika platser kräver olika lösningar, men vi tänkte oss att man förslagsvis, på en del platser skulle kunna måla vita markeringar i marken, som är vanligt vid t.ex. vårdcentraler och sjukhus. Gemensamt för samtliga platser borde dock vara någon form av enklare skylt i ögonhöjd invid entrén med ”rökning förbjuden” samt i de fall kommunen håller med askkoppar, att de placeras ett antal meter bort ifrån entrén med någon lämplig skylt av typen ”fimpa här”.

”Det finns många människor som i dag upplever rökning på allmänna platser som ett besvär. Vi vill därför se över om det kan vara bra att förbjuda rökning på andra ställen där människor förväntas passera och samlas, som vid entréer och busshållplatser.” (Aftonbladet 21/5-2011, refererar Miljöpartiets kongressbeslut i frågan).

Anledningen till att vi ställer denna interpellation är vi inte kan se att rökfria zoner har införts, att det saknas skyltning, att det fortfarande står askkoppar invid entréer etc.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga folkhälsokommitténs ordförande:

1. Har de berörda förvaltningarna färdigställt sina rapporter/undersökningar/inventeringar gällande utredningsuppdraget kring vilka platser som är lämpliga som rökfria zoner?
2. Har arbetet påbörjats med att införa rökfria zoner på dessa (ovan) platserna?
3. När kan arbetet anses vara utfört?
4. Har förvaltningarna gått ut med information till personal i kommunen om kommunfullmäktiges beslut om rökfria zoner?

Jimmy Baker (M)

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2017-02-23

Till utbildningsnämndens ordförande, Emmanuel Ksiazkiewicz (S).

Elever som uteblir vid skolstarten

Nyligen började skolterminen igen och den fråga jag vill ta upp rör det som har diskuterats bl.a. i rikstäckande medier i rätt många år; nämligen att det uteblir elever vid skolstarten.

De infinner sig inte och man kan misstänka att dessa ungdomar kan ha gifts bort och tvingats att ingå resonemangsäktenskap i föräldrarnas tidigare hemländer.

Varje år upptäcker skånska skolor minst 25 fall av barn och ungdomar som gifts bort mot sin vilja. Mörkertalet är stort. På Rosengårdsskolan har man, varje år, sett åtta till tio barn på skolan som gifts bort. Sommaren 2009 kom Ungdomsstyrelsen med rapporten "Gift mot sin vilja". Siffrorna i den skakade om; 70 000 unga svenskar upplever att de inte fritt kan välja vem de vill gifta sig med!¹

Resultatet av en undersökning av flera Malmöskolor gav för handen att skolornas personal upptäcker sammanlagt varje år minst 25 fall av barn och ungdomar som gifts bort i arrangerade äktenskap, oftast mot barnens vilja. *De flesta är flickor.* Den yngsta flickan som gifts bort var tolv år och gick i femte klass.

Vad jag nu undrar över är situationen i Botkyrka. Finns det indikationer på att så sker eller har skett i kommunen? Om så är fallet infinner sig ett antal följdfrågor om hur vi som kommun ska/kan hantera detta.

Hur tabubelagd frågan än må vara ligger den i linje med vad som ska kunna ingå i kommunens hållning/arbete i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utbildningsnämndens ordförande:

1. Hur ser situationen ut i Botkyrkas skolor – finns det indikationer på att elever uteblir p.g.a. de gifts bort i sina hemländer?
2. Om så är fallet, gör vi något åt att komma till rätta med detta idag?
3. Om vi inte gör någonting åt detta, varför?

Björn Lagerstedt (M)

---

¹ <http://www.sydsvenskan.se/2009-11-13/svart-hindra-att-barn-gifts-bort>

§ 43**Årsredovisning 2016 – Kommunstyrelsen (KS/2017:109)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner att kvarstående kostnader om 176 000 kronor ombudgeteras till år 2017 från beslut i kommunfullmäktige 2016-04-28, § 73 – kommunens årsredovisning.
2. Kommunfullmäktige godkänner att investeringsbudgeten för ärende- och dokumenthanteringssystem 9,5 miljoner kronor, ombyggnation av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda 1,4 miljoner kronor samt systemmodul för direktuppföljning 0,1 miljoner kronor ombudgeteras till år 2017 – kommunens årsredovisning.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

3. Kommunstyrelsen godkänner årsredovisningen 2016 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har upprättat årsredovisning för 2016. Nedan redogörs för ett antal betydelsefulla händelser under 2016.

Botkyrka kommuns satsning i Almedalen hade medborgarnas fokus med "Pop-up-kommunen". Botkyrka kommun ville möjliggöra för föreningar, näringsliv och civilsamhället i Botkyrka att nätverka och göra sin röst hörd. Över 35 aktörer från kommunen och 1500 externa besökare besökte kommunens aktiviteter. Kommunen fick en nominering "Innovativast i Almedalen" och utnämningen "Coolast i Almedalen".

En omfattande satsning på trygghet har gjorts inom områdesutvecklingsarbetet, särskilt i stadsdelen Hallunda-Norsborg. I Hallunda-Norsborg har det pågått ett parallellt arbete med ett långsiktigt utvecklingsprogram för

2017-03-06

Dnr KS/2017:109

stadsdelen och ett detaljplaneprogram för Brunnaområdet närmast E4/E20.

Under hösten har byte av telefonileverantör påverkat verksamheterna mycket. När detta är på plats så kommer vi att kunna ge medborgarna högre tillgänglighet till kommunens verksamheter.

En uppgradering av ekonomisystemet gör arbetet lättare med brukare och kunder i olika verksamheter samt ett effektivare arbetsverktyg för kommunens anställda att arbeta med. Vidare har sve-fakturor (elektroniska fakturor) införts vilket snabbar upp arbetet med leverantörsfakturor och blir smidigare i arbetet med leverantörer.

Botkyrkas app har under året förbättrats, baserat på inkomna medborgarförslag och synpunkter. Appen ger nu möjlighet att bifoga bilder (synpunkter och medborgarförslag), ange plats (medborgarförslag), att spara sina personliga kontaktuppgifter för smart återanvändning i appen samt att kunna få en sammanställning av sitt medborgarförslag via epost. Samtidigt som dessa förbättringar genomförts har också motsvarande tjänster på botkyrka.se givits samma möjligheter.

Ett omfattande arbete har gjorts 2016 med ett förslag på strategi med tillhörande riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka, allt för att ha en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna. Förslaget innebär att vi slår ihop strategiska styrdokument för flera sakfrågor – interkultur, jämställdhet, folkhälsa, hedersrelaterat våld och förtryck samt tillgänglighetsfrågor. Vi tror att detta ger en tydligare kraft och styrning för en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2017-02-08.

Särskilda yttranden

Anders Thorén (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Stefan Dayne (KD) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

**Särskilt yttrande
2017-03-06**

Ärende 43:   Årsredovisning 2016 – Kommunstyrelsen

Av årsredovisningen framgår att endast 30 % av Tullingeborna upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem. Statistiken visar att det finns ett stort demokratiunderskott och ett lågt förtroende för politiken i Botkyrka kommun.

Det finns en frustration över de bristande möjligheterna till ansvarsutkrävande. Botkyrka har blivit en alltför stor och spretig kommun med en tungrodd administration. Tullingeborna känner sig åsidosatta och maktlösa.

Samtidigt framhåller Botkyrka sin satsning på Almedalen där kommunen fick utnämningen "Coolast i Almedalen". Men frågan är vilken nytta Botkyrkas skattebetalare har av detta? Hade det inte varit bättre om Almedalspengarna använts lokalt i kommunen?

Med tanke på hur dåligt närdemokratin fungerar i Botkyrka menar vi att kommunen framöver inte ska delta i Almedalen. Istället bör dessa skattemedel satsas på lokalt demokratiarbete. Varför inte skapa evenemanget "Albydalen" och andra lokala arrangemang där kommunala vardagsfrågor debatteras? Det ger inte utnämningar som "Coolast i Almedalen", men långsiktigt är det viktigare för den lokala demokratin.

Anders Thorén (TUP)

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

Ärende 43: Årsredovisning 2016 – Kommunstyrelsen (KS/2017:109)

Vi har tidigare framhållit att det behövs ordentlig uppföljning av större IT-investeringar och ifrågasatt om investeringarna ger avsedd effekt gällande den interna effektiviteten och att nå ut till medborgarna. Det är av stor vikt att göra förhandskalkyler inför återkommande IT-investeringar och noggranna uppföljningar av dessa investeringar. Det är därför glädjande att se att IT-enheten har arbetat mer med långsiktig planering av IT-investeringar som lett till en återhållsamhet under 2016. Vi hoppas att man kommer att fortsätta med detta.

Vi har tidigare fått information om en upphandling med Ungdomsenkäten som skulle genomföras under våren 2016 bland unga i hela länet. Då siffrorna för psykisk ohälsa ser ytterligare lite sämre ut för året, speciellt för unga tjejer så hoppas vi få mer information och analys om orsaker till psykisk ohälsa bland unga samt en kommunal handlingsplan som följd för detta. Tar man inte itu med dessa problem och följer upp så kan det påverka både skolgång och framtida arbete avsevärt och skapa ett utanförskap genom arbetslöshet eller problem med missbruk m.m. för en allt större grupp unga.

Kommunikationsavdelningen redovisar ett underskott på totalt 4 362 000 kronor mot budget. Redan i budget 2016 saknades två stora poster på totalt 2,5 mkr för Botkyrkafestivalen 1 mkr och skyltprojekt 1,5 mkr. Varför saknades dessa poster? För övrigt har kommunikations- och e-enheten har ett underskott på 3 953 000 kronor varav felbudgeteringar är den stora avvikelsen gällande kommunportalen och intranätet. Hur kommer det sig att man gjorde en sådan stor felbedömning i kostnader för detta?

Tumba 2017-03-06

Stefan Dayne (kd)

2017-02-08

Dnr KS/2017:109

Referens
Frida Enocksson Wikström

Mottagare
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens årsredovisning 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

1. Kommunstyrelsen godkänner årsredovisningen 2016 för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner att kvarstående kostnader om 176 000 kronor ombudgetteras till år 2017 från beslut i kommunfullmäktige 2016-04-28, § 73 – kommunens årsredovisning.
2. Kommunfullmäktige godkänner att investeringsbudgeten för ärende- och dokumenthanteringssystem 9,5 miljoner kronor, ombyggnation av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda 1,4 miljoner kronor samt systemmodul för direktuppföljning 0,1 miljoner kronor ombudgetteras till år 2017 – kommunens årsredovisning.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har upprättat årsredovisning för 2016.

Betydelsefulla händelser under 2016 är

Botkyrka kommuns satsning i Almedalen hade medborgarnas fokus med "Pop-up-kommunen". Botkyrka kommun ville möjliggöra för föreningar, näringsliv, civil samhället i Botkyrka att nätverka och göra sin röst hörd. Över 35 aktörer från kommunen och 1500 externa besökare besökte kommunens aktiviteter. Kommunen fick en nominering "Innovativast i Almedalen" och en utnämning "Coolast i Almedalen".

En omfattande satsning på trygghet har gjorts inom områdesutvecklingsarbetet. Särskilt i stadsdelen Hallunda-Norsborg. I Hallunda Norsborg har det pågått ett parallellt arbete med ett långsiktigt utvecklingsprogram för stads-

2017-02-08

Dnr KS/2017:109

delen och ett detaljplaneprogram för Brunnaområdet närmast E4/E20.

Under hösten har byte av telefonileverantör påverkat verksamheterna mycket. När detta är på plats så kommer vi att kunna ge medborgarna högre tillgänglighet till kommunens verksamheter.

En uppgradering av ekonomisystemet gör arbetet lättare med brukare och kunder i olika verksamheter samt ett effektivare arbetsverktyg för kommunens anställda att arbeta med. Vidare har sve-fakturor (elektroniska fakturor) införts vilket snabbar upp arbetet med leverantörsfakturor och blir smidigare i arbetet med leverantörer.

Botkyrkas app har under året förbättrats, baserat på inkomna medborgarförslag och synpunkter. Appen ger nu möjlighet att bifoga bilder (Synpunkter och Medborgarförslag), ange plats (Medborgarförslag), att spara sina personliga kontaktuppgifter för smart återanvändning i appen samt att kunna få en sammanställning av sitt Medborgarförslag via epost. Samtidigt som dessa förbättringar genomförts har också motsvarande tjänster på botkyrka.se givits samma möjligheter.

Ett omfattande arbete har gjorts 2016 med ett förslag på strategi med tillhörande riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka, allt för att ha en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna. Förslaget innebär att vi slår ihop strategiska styrdokument för flera sakfrågor – interkultur, jämställdhet, folkhälsa, hedersrelaterat våld och förtryck samt tillgänglighetsfrågor. Vi tror att detta ger en tydligare kraft och styrning för en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna.

Uppföljning av åtaganden och mål 2016

2016 har kommunstyrelsen 10 åtaganden. 8 av dem är delvis genomförda, flera av dem har genomförts men slutrapportering eller beslut kommer att tas i början av 2017. Bedömningen är att kommunstyrelsens arbete bidragit till kommunfullmäktiges målområden och mål samt kommunstyrelsens mål, trots att flera av kommunstyrelsens mätbara mål inte är uppfyllda.

Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsens ekonomiska utfall för driftskostnader har 2016 ett överskott mot budget med 5,9 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget beror framförallt på högre intäkter än budgeterat och lägre kostnader för personal på grund av vakanser under första halvåret. Kommunledningsförvaltningen har ett positivt utfall jämfört med budget på 4 788 tusen kronor. Överskottet beror framförallt på att intäkterna 2016 är högre än budgeterat.

2017-02-08

Dnr KS/2017:109

I ärende KS/2016:325 tilldelades kommunledningsförvaltningen driftsmedel på 990 tusen kronor för trygghetsskapande insatser till områdesgruppen i Hallunda-Norsborg. Av planerade åtgärder genomfördes aktiviteter för 588 tusen kronor. Det finns kvarstående kostnader om 176 tusen kronor som kommunledningsförvaltningen önskar få ombudgetera till 2017.

2016 års investeringsutgifter är 11,8 miljoner kronor av beviljad investeringsbudget på 27,6 miljoner kronor. Av de 15,8 miljoner kronor som inte förbrukats 2016 kommer 11 miljoner kronor behövas 2017. Kommunledningsförvaltningen förslår att kommunstyrelsen lägger förslag på en ombudgetering till 2017 för nytt ärende- och dokumenthanteringsystem (9,5 miljoner kronor) och ombyggnation av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda (1,4 miljoner kronor) samt systemmodul för direktuppföljning (0,1 miljoner kronor).

Den största utgiften 2016 är investeringen i en ny beslutsstödlösning, vilket är 4,3 miljoner kronor mer än budgeterat. Orsaken är att valet av beslutsstödlösning kostade mer än det förslag som låg till grund för äskandet av investeringsbudget. Driftskostnaderna för beslutsstödsystemet, inklusive kapitaltjänstkostnader, betalas av användarna.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Expedieras till

- Bitr. förvaltningschef Andreas Liljenrud, kommunledningsförvaltningen
- Controller Frida Enocksson Wikström, kommunledningsförvaltningen
- Chef för förvaltningsstaben Ulrika Halling, kommunledningsförvaltningen
- Ekonomichef Krister Stralström, kommunledningsförvaltningen
- Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Årsredovisning 2016

Kommunstyrelsen

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Långt ifrån lagom

Innehållsförteckning

1 Ekonomi – sammanfattning	3
2 Investeringar	11
3 Betydelsefulla händelser	13
4 Verksamhetsuppföljning	14
4.1 Medborgarnas Botkyrka.....	14
Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen	14
Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och villkor	15
Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre	16
4.2 Framtidens jobb.....	17
Mål 4. Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande	17
Mål 5. Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar	18
4.3 Välfärd med kvalitet för alla	18
Mål 6 Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar	18
Mål 7 Botkyrkas äldre lever ett mer aktivt liv och får den vård och omsorg de behöver	20
4.4 Grön stad i rörelse	20
Mål 8. Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva.....	20
Mål 9 I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer	21
4.5 Kultur och kreativitet ger kraft.....	22
Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap.....	22
Mål 11 Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur.....	22
4.6 En effektiv och kreativ kommunal organisation	22
Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens.....	23
Mål 13 Klimatneutral kommunal organisation senast 2020.....	26

1 Ekonomi – sammanfattning

Kommunstyrelsens ekonomiska utfall för driftskostnader har 2016 ett överskott mot budget med 5,9 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget beror framförallt på högre intäkter än budgeterat och lägre kostnader för personal på grund av vakanser under första halvåret.

2016 års investeringsutgifter är 11,8 miljoner kronor av beviljad investeringsbudget på 27,6 miljoner kronor.

Verksamhet, mnkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016
Intäkter (+)	124	114,3	118,6	4,3
Kostnader (-)	413,7	-405,5	-403,9	1,6
Netto (+/-)	289,7	-291,2	-285,3	5,9
Nettoinvesteringar (+/-)	-7	-27,6	-11,8	15,8

Uppföljning och analys

Nedan redovisas en uppdelning mellan de olika verksamhetsområdena politik, avgifter, ersättningar och bidrag samt kommunledningsförvaltningen i tusentals kronor.

Verksamhetsområden (tkr)		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Politiska organ	Verksamhetens intäkter (+)	298	483	396	87
	Verksamhetens kostnader (-)	-26 565	-25 355	-25 852	497
	Nettokostnad (+/-)	-26 266	-24 872	-25 456	584
Avgifter, ersättningar	Verksamhetens intäkter (+)	395	7	0	7
och bidrag	Verksamhetens kostnader (-)	-97 352	-103 219	-103 685	466
	Nettokostnad (+/-)	-96 958	-103 212	-103 685	474
Kommun	Verksamhetens intäkter* (+)	122 564	118 087	113 929	4 157
-ledningsförvaltning	Verksamhetens kostnader (-)	-289 062	-275 316	-275 947	631
	Nettokostnad (+/-)	-166 497	-157 230	-162 018	4 788
Totalt	Verksamhetens intäkter* (+)	123 257	118 577	114 325	4 252
kommunstyrelsen	Verksamhetens kostnader (-)	-412 979	-403 891	-405 484	1 594
	Nettokostnad (+/-)	-289 722	-285 314	-291 159	5 845

Verksamhetsområdet politik har ett överskott mot budget med 585 tusen kronor. Avvikelsen i

perioden beror på att budgeten för övriga verksamhetskostnader såsom representation inte använts i sin helhet.

Verksamhetsområdet avgifter, ersättningar och bidrag visar i perioden ett överskott mot budget med 474 tusen kronor. Avvikelsen beror framförallt på att bidraget för Hallunda folkets hus är lägre, på grund av den låga räntan, än budget. Vidare visar de olika bidragen och avgifterna både positiva och negativa avvikelser mot budget, utfallet visar inte avvikelse från beslutade och avtalade kostnader. Nedan redovisas avgifter, ersättningar och bidrag per område:

Verksamhetsområde bidrag, ersättningar och avgifter (tkr)	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Boka personalförening	-501	-617	117
Fackliga företrädare	-6 977	-6 696	-281
Karolinska institutet	-3 065	-3 063	-2
Övriga bidrag	-965	-1 146	181
Mångkulturellt C	-11 995	-11 758	-237
Överförmyndarverksamhet	-6 029	-6 016	-13
Brandförsvarsförbund	-35 209	-35 434	225
Avgift SKL, KSL mm	-4 325	-3 893	-432
Antidiskrimineringsbyrån	-300	-300	0
Upplev Botkyrka	-24 534	-24 786	252
Hägelbyparken	-6 283	-6 350	66
Hallunda folkets hus	-3 029	-3 626	597
Totalt	-103 212	-103 685	474

Kommunledningsförvaltningen har ett positivt utfall jämfört med budget på 4 788 tusen kronor. Överskottet beror framförallt på att intäkterna 2016 är högre än budgeterat. De största intäktsavvikelserna från budget har IT, redovisningsenheten och säkerhetsarbetet. IT har haft större volymer än budgeterat vilket ger ökade intäkter men även ökade kostnader. Redovisningsenheten har haft högre intäkter för inkassoavgifter än budgeterat. Säkerhetsarbetet har högre intäkter i form av bidrag som tilldelats Tekniska nämnden men som under 2016 tillföll kommunledningsförvaltningen, dessa intäkter har motsvarande kostnader.

2016 års kostnader visar en liten avvikelse mot budget på totalnivå. På detaljerad nivå visar personalkostnaderna ett överskott mot budget (7,4 miljoner kronor) och verksamhetskostnaderna ett underskott mot budget (6,7 miljoner kronor). Avvikelsen för personalkostnader beror på att förvaltningen under främst första halvåret hade flera vakanser som nu är tillsatta. De ökade verksamhetskostnaderna är till största delen kopplade till ökade kostnader för införandet av nytt beslutsstödsystem och nedskrivningar av felklassificerade anläggningstillgångar samt felbudgetering av kommunikationsavdelningen (avvikelserna redovisas under respektive avdelning nedan).

Vidare har förvaltningens budget justerats under året jämfört med budget som togs i ettårsplanen för 2016 för ombudgeteringar av driftmedel från 2015 samt politiska beslut som påverkar budgeten. Bland annat har kommunledningsförvaltningen budget och tillika redovisade kostnader för flytkingmottagande som avser kommunens kostnader för etablering och väktare vid modulbostäderna i Brantbrink på motsvarande 3,4 miljoner kronor. Trygghetsskapande insatser till områdesarbetet (ändringsbudget avseende 2016) och satsningen på stadsutveckling för områdesarbetet i Hallunda/Norsborg på vardera en miljon kronor redovisas särskilt längre ner i den ekonomiska uppföljningen.

Nedan redovisas verksamhetsområdet kommunledningsförvaltning per avdelning och dess enheter.

Kommunledningsförvaltningen per avdelning, (tkr)	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse utfall-budget 2016
Kommundirektör	-5 474	-6 040	566
Biträdande förvaltningschef	-5 565	-7 888	2 324
Förvaltningsstab	-5 292	-5 136	-155
Samordningsenhet	-2 005	-2 295	290
Upphandlingsenhet	-9 166	-10 278	1 112
IT	-3 077	-3 769	693
Samordnings- och stödavdelning	-25 103	-29 366	4 263
Kommunarkiv och registratur	-5 390	-5 572	182
Kommunkansli	-7 673	-8 391	718
Demokrati och kansliavdelning	-13 062	-13 963	900
Enhet för ekonomi- och verksamhetsstyrning	-12 918	-10 859	-2 059
Redovisningsenhet	-8 684	-10 289	1 604
Planerings- och uppföljningsavdelning	-21 603	-21 147	-455
HR-enhet	-10 750	-12 931	2 181
Löneenhet	-14 210	-14 270	59
HR-avdelning	-24 960	-27 201	2 240
Strategisk kommunikation	-5 307	-3 983	-1 325
Medborgarkontor	-12 826	-12 482	-345
Kontaktcenter	-9 692	-9 628	-64
Kommunikations och e-enhet	-21 384	-18 755	-2 628
Kommunikationsavdelning	-49 210	-44 848	-4 362
Samhällsutvecklingsavdelning	-17 820	-19 453	1 633
Totalt	-157 232	-162 018	4 786

Kommundirektör

Kommundirektör har en positiv budgetavvikelse om 566 tusen kronor som till största delen beror på att chefsdagen inte genomförts 2016, utan sköts fram till 2017. Den planerade kostnaden för inköp av ett processverktyg blev också lägre än prognostiserat. 2016 var första året som

Kommunstyrelsen, Årsredovisning

5(28)

förvaltningschefernas löner och personliga kostnader redovisas på kommunledningsförvaltningen. Kostnaderna matchas med intäkter från förvaltningarna som har budgetram för förvaltningscheferna. Intäkterna för förvaltningschefer gav 2016 ett visst överskott. Se särskild redovisning nedan.

Uppföljning förvaltningschefer 2016, tkr	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse från budget 2016	Kommentar
FC kostn Avux	85 075	0	85 075	
FC kostn KoF	106 719	0	106 719	
FC kostn TeF	-1 126 399	-1 062 999	-63 400	underskottet beror på rekryteringskostnader
FC kostn SbF	-155 811	0	-155 811	underskottet beror på rekryteringskostnader
FC kostn Soc	3 331	-1	3 332	
FC kostn VoF	66 839	0	66 839	
FC kostn UF	143 523	0	143 523	
KLF kostn i KLG	-171 126	-100 000	-71 126	FC inkl KLF avdelningschefer i KLG
Summa	-1 047 850	-1 413 000	115 150	

Samordnings- och stödavdelningen

2016 års utfall för Samordnings- och stödavdelningen har en positiv avvikelse mot budget med 4 263 tusen kronor. Det är framförallt vakanser som inte tillsatts under året och lägre verksamhetskostnader som bidrar till avvikelsen. För biträdande förvaltningschef har bland annat den centrala budgetposten för IT-kostnader inte behövts fullt ut, bättre underlag till IT- och telefonikostnader har gjort en inventering möjlig som i sin tur gett en justering av kostnaderna för datorer, simkort, med flera. Vidare har omorganisationen av IT-enheten och den nya prismodellen för IT medfört att utvecklingskostnader för IT inom tilldelad budgetram inte har nyttjats. Upphandlingsenhetens budget för projektledare för samordnade varutransporter har inte använts fullt ut, rekrytering pågår. IT-enhetens positiva avvikelse beror på en lägre slutfaktura från tidigare telefonileverantör än prognostiserat. I december 2016 gjordes en nedskrivning för felklassificerade anläggningstillgångar inom IT, motsvarande en kostnad på 4 289 tusen kronor. Förvaltningsstaben har personalkostnader över budget som vägs upp av underskott för personal på samordningsenheten.

Demokrati- och kansliavdelning

Vakanser under första halvåret 2016 med minskade personalkostnader till följd väger upp uteblivna intäkter Totalt har avdelningen ett positivt resultat mot budget om 900 tusen kronor.

Planering- och uppföljningsavdelningen

Avdelningen avviker med -455 tusen kronor mot budget. Införandet av nytt beslutsstödsystem har medfört högre kostnader på grund av att implementeringen har försenats och förseningen har medfört kostnader för en förlängning med befintlig leverantör samt konsultstöd.

Redovisningsenheten har överskott på grund av högre intäkter än budgeterat, vakanser och lägre verksamhetskostnader. Överskottet hos redovisningsenheten täcker de ökade kostnaderna för beslutstödsystem på enheten för ekonomi- och verksamhetsstyrning.

HR-avdelningen

HR redovisar ett överskott mot budget på 2 240 tusen kronor, vilket har flera olika orsaker. Intäkterna har ökat jämfört med budget, vakanser under årets första månader och lägre verksamhetskostnader för projektet Ökad sysselsättning som har pausats i avvaktan på att ett nytt personalsystem är på plats. En annan stor orsak till överskottet är även att cykelförmånen har haft ett avsevärt lägre utnyttjande än budgeterat, endast 226 tusen kronor av en miljon kronor har utnyttjats.

Kommunikationsavdelningen

Avdelningen har ett underskott på 4 362 tusen kronor mot budget. Redan i budget 2016 saknades två stora poster på totalt 2,5 miljoner kronor, Botkyrka festivalen (1 miljoner kronor) och skyltprojekt (1,5 miljoner kronor), vilka bidrar till underskottet. Strategisk kommunikation och Kommunikations- och e-enheten har ett underskott mot budget på 3 953 tusen kronor, varav felbudgeteringarna är den stora avvikelserna. I december 2016 gjordes en nedskrivning för en felklassificerad anläggningstillgång, Kommunportalen, vilket gav en kostnad på 1 100 tusen kronor. Övrig budgetavvikelse härrör sig till arbetet med det nya intranätet.

Enheterna Medborgarkontor och Kontaktcenter har tillsammans ett underskott mot budget med 409 tusen kronor. 2016 gjordes en satsning på att höja lönenivåerna på Medborgarkontor och Kontaktcenter, vilket visar sig i en avvikelse mot budgeten. Däremot visar verksamhetskostnaderna en positiv avvikelse mot budget, detta trots satsningar på byte till nya datorer i verksamheterna för både personal och medborgare. Kontaktcenter fick högre intäkter i form av bidrag för arbetet med finskt förvaltningsområde jämfört med budget.

Samhällsutvecklingsavdelningen

2016 års utfall visar en positiv avvikelse från budget om 1 633 tusen kronor för samhällsutvecklingsavdelningen. Avvikelsen för personal (+486 tusen kronor) beror på att en vakant tjänst inte tillsattes på grund av osäkert framtida budgetläge, rekrytering pågår. Områdesarbetet fick en betydande budgetutökning under pågående budgetår, vilket var utmanande att hinna förbruka. Avvikelsen i områdesarbetet (+776 tusen kronor) beror på att beställda arbeten inte hann utföras. 176 tusen kronor önskas ombudgeteras till 2017 för att avsluta påbörjade projekt. Övriga budgetavvikelser beror bland annat på förseningar i olika projekt.

Medel ur regeringens "ändringsbudget avseende 2016"

I ärende KS/2016:121 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen 1 miljon kronor år 2016 att fördela till områdesgrupperna för nya trygghetsskapande insatser och för att stärka de positiva krafterna i respektive område. En större del av insatserna blev klara under hösten. Nedan redovisas fördelningen mellan områdesgrupperna samt utfallet från arbetet.

Fördelning av aktiviteter, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Kommentar vid avvikelser
Alby områdesgrupp				
Superrådet (skapa ett ungdomsråd)	110	110	0	
This is Alby festivalen	20	20	0	
Cirkusträning för barn efter Kuranskolan	38	38	0	
Nattvandring med kvinnor	31	31	0	
Aktivitet med nyanlända ungdomar	6	6	0	
Total	205	205	0	
Fittja områdesgrupp				
Fittja is Peace	100	100	0	Fittja is Peace har nytt upplägg under 2016/2017. En konsert ska genomföras 2017 som avslutning på en låtskrivarkurs, en studiecirkel, som drivs av Fittjapulsen.
Extra aktiviteter i Fittja centrum	18	18	0	
Fritidsklubb på Tallidskolan	42	42	0	
Kvinnokraft i Fittjabibliotek	10	10	0	
Konst med krossat glas.	10	10	0	
Dj-school	20	20	0	
Vänskapsmatch med polis, brandkår och ungdomar	10	10	0	
Total	210	210	0	
Hallunda-Norsborg områdesgrupp				
Uppfräschning av fickparken vid Hallunda busstorg.	250	100	150	Byte av personal på SBF försenade projektet.
Total	250	100	150	
Tullinge områdesgrupp				
Ungdomscafé Brantbrinks IP	20	0	20	
Föredrag Afgansk polis	7	0	7	
Gammal dålig belysning i gångtunnel	50	0	50	SBF Gata Park har inte hunnit utföra åtgärderna fullt ut, det är gjorts har belastat SBFs budget.
Påminnelse skyltar om 30 km/h på Nyängsvägen	6	0	6	SBF Gata Park har inte hunnit utföra åtgärderna fullt ut, det som utförts har belastat SBFs budget.
Dålig avrinning vid handikapplatsen i centrum.	20	0	20	SBF Gata Park har inte hunnit utföra åtgärderna fullt ut, det som utförts har belastat SBFs budget.
Fritidsinsatser för boende	20	0	20	SBF Gata Park har inte hunnit utföra åtgärderna

Fördelning av aktiviteter, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Kommentar vid avvikelser
i modulhusen				fullt ut, det som utförts har belastat SBFs budget.
Övrigt	12	0	12	
Total	135	0	135	
Tumba områdesgrupp				
Skolaktivitetsprojekt Southside-Björkhaga.	50	50		
Skolaktivitetsprojekt Southside-Tuna	50	50		
IFK-Tumba för nyanlända	20	20		
Utrustning till självförsvarsgrupp	15	15		
Lördagsgrupp för flickor på Southside	25	25		
Åtgärder efter trygghetsvandringen	40	0	40	Kostnader ska tas inom budgeten för gata park
Total	200	160	40	

Medel för stadsutveckling i Hallunda-Norsborg, med fokus på trygghetsskapande insatser.

I ärende KS/2016:325 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen 4 miljoner kronor år 2016 att fördela till områdesgruppen i Hallunda-Norsborg för trygghetsskapande insatser.

Kommunledningsförvaltningen tilldelades driftsmedel, investeringsmedel tilldelades andra förvaltningar. Av driftmedlen på 990 tusen kronor blev en del av insatserna klara under hösten.

Nedan redovisas planerade åtgärder och utfall samt de aktiviteter som har kvarstående kostnader för att kunna slutföras under 2017. De kvarstående kostnaderna önskar kommunledningsförvaltningen få ombudgera till 2017.

Fördelning av aktiviteter, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Kvar att betala 2017	Kommentar vid avvikelser
Målning kapprum Borgskola.	90	88	2	0	
Konstnärlig utsmyckning fasad Musikhuset.	300	130	170	51	Färgsättarna och sex lokala konstnärer från Botkyrka har genomfört ett dussin workshops med elever på Karsbyskolan samt ungdomar på Musikhuset. Sex olika motiv har tagits fram. Print och uppsättning blir klart till mars månad.
Orienteringstavl or vid tunnelbanans utgångar	150	56	94	67	Fem helt nya orienteringstavl or har tagits fram. Två i anslutning till Norsborgs t-bana, tre i anslutning till Hallunda centrum. Kostnader som kvarstår är bygglovsavgifter samt uppsättning av tavlorna samt framtagning av en 6:e tavla vid Tre Källor.
Mentors in Violence Prevention.	50	50	0		
Upprustning nya	300	106	194	58	Kostnader som kvarstår är uppsättning av nya

Kommunstyrelsen, Årsredovisning

9(28)

Fördelning av aktiviteter, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Kvar att betala 2017	Kommentar vid avvikelser
utegård vid Musikhuset					fasadskyltar för Fritidsgården och Skolan, samt en ny fasadbelysning som både ökar tryggheten och ger ett renare och mer välskött intryck.
Målning korridorer m.m. Brunnaskola	100	158	-58		Kostnader som kvarstår är arbete från Musikhuset till Brunna.
Total	990	588	402	176	

2 Investeringar

Uppföljning och analys

Total investeringsbudget är 27,6 miljoner kronor, beslutad investeringsram 2016 är 17,7 miljoner kronor och därutöver har 9,9 miljoner kronor ombudgeterats från 2015. Investeringsutgifterna 2016 var 11,8 miljoner kronor, utnyttjat av investeringsbudgeten är 15,8 miljoner kronor. Efter beslut i kommunfullmäktige i delårsbokslut 2 2016 fick kommunstyrelsen lov att använda den del av investeringsbudget 2016 som inte behövdes för kommunportalen till att omfördelas för ombyggnation av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda om 1,4 miljoner kronor samt överskridandet av ombyggnation av kommunledningsförvaltningens lokaler i kommunalhuset 0,1 miljoner kronor. Ombyggnationen har blivit försenad och har påbörjats i januari 2017, så investeringsbudgeten kommer att behövas 2017 istället.

Den största utgiften 2016 är investeringen i en ny beslutsstödslösning, vilket är 4,3 miljoner kronor mer än budgeterat. Orsaken är att valet av beslutsstödslösning kostade mer än det förslag som låg till grund för äskandet av investeringsbudget. Driftskostnaderna för beslutsstödsystemet, inklusive kapitaltjänstkostnader, betalas av användarna.

De största av de utnyttjade posterna på 15,8 miljoner kronor är IT-investeringar (4,2 miljoner kronor) samt nytt ärende- och dokumenthanteringssystem (9,5 miljoner kronor). Nytt ärende- och dokumenthanteringssystem kommer att köpas in och implementeras under 2017. IT-enheten har arbetat med långsiktig planering av IT-investeringar som lett till återhållsamhet under 2016. Kommunledningsförvaltningen förslår att kommunstyrelsens utnyttjade investeringsbudget täcker överskridandet för nytt beslutsstödsystem.

Av de 15,8 miljoner kronor som inte förbrukats 2016 kommer 11 miljoner kronor behövas 2017, varav nytt ärende- och dokumenthanteringssystem (9,5 miljoner kronor) och ombyggnation av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda (1,4 miljoner kronor) samt systemmodul för direktuppföljning (0,1 miljoner kronor).

Investeringsprojekt, tkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Avslutat(A) Slut-redovisat(S)
IT investeringar	0,0	-6,0	-1,8	4,2	
IT investeringar IT stöd	-3,2	-3,0	-2,0	1,0	
Kommunportal		-1,5		1,5	
Ärende och dokumenthanteringssystem		-9,5		9,5	
Ökad sysselsättningsgrad	-2,0	-2,5		2,5	
IT verktyg kompetenskrav		-0,8		0,8	
Beslutsstödsystem		-2,0	-6,3	-4,3	
Systemmodul för direktuppföljning		-0,1		0,1	

Investeringsprojekt, tkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Avslutat(A) Slut-redovisat(S)
Inventarier och ombyggnader	-0,4	-0,7	-0,8	-0,1	
Medborgarkontor	-0,1	-0,6	0,0	0,6	
Kommunarkivet		-0,9	-1,0	-0,1	
Kommunhus, laddningsstolpar	-1,3			0,0	
Summa	-7,1	-27,6	-11,8	15,8	

3 Betydelsefulla händelser

Botkyrka kommuns satsning i Almedalen hade medborgarnas fokus med "Pop-up-kommunen". Botkyrka kommun ville möjliggöra för föreningar, näringsliv, civil samhället i Botkyrka att nätverka och göra sin röst hörd. Över 35 aktörer från kommunen och 1500 externa besökare besökte kommunens aktiviteter. Kommunen fick en nominering "Innovativast i Almedalen" och en utnämning "Coolast i Almedalen". Utvärderingen som gjordes efteråt med aktörerna visade dessutom att över 90 % av aktörerna var mycket nöjda med konceptet och kommunens stöd och att utan kommunens stöd hade endast 12 % av aktörerna kunnat åka till Almedalen. Botkyrka kommun möjliggjorde helt enkelt många Botkyrka-aktörers deltagande i Almedalen. För övrigt var kommunledningsförvaltningens eget seminarium om jämlikhetsdata var uppskattat.

En omfattande satsning på trygghet har gjorts inom områdesutvecklingsarbetet. Särskilt i stadsdelen Hallunda-Norsborg. I Hallunda Norsborg har det pågått ett parallellt arbete med ett långsiktigt utvecklingsprogram för stadsdelen och ett detaljplaneprogram för Brunnaområdet närmast E4/E20. Vi vill skapa en bred bro – en sociodukt – över E4/E20. Mer att läsa om de trygghetsfrämjande åtgärderna finns i Botkyrka kommuns årsredovisning.

Under hösten har byte av telefonleverantör påverkat verksamheterna mycket, den information som tidigare fanns i kommunens telefonisystem kunde inte läsas över till det nya. Många telefonnummer och personer saknades i det nya systemet vid uppstart. Felen är nu lokaliserade och en projektgrupp är tillsatt för att få till en fungerande telefonkatalog. När detta är på plats så kommer vi att kunna ge medborgarna högre tillgänglighet till kommunens verksamheter.

En uppgradering av ekonomisystemet gör arbetet lättare med brukare och kunder i olika verksamheter samt ett effektivare arbetsverktyg för kommunens anställda att arbeta med. Vidare har sve-fakturor (elektroniska fakturor) införts vilket snabbar upp arbetet med leverantörsfakturor och blir smidigare i arbetet med leverantörer.

Botkyrkas app har under året förbättrats, baserat på inkomna medborgarförslag och synpunkter. Appen ger nu möjlighet att bifoga bilder (Synpunkter och Medborgarförslag), ange plats (Medborgarförslag), att spara sina personliga kontaktuppgifter för smart återanvändning i appen samt att kunna få en sammanställning av sitt Medborgarförslag via epost. Samtidigt som dessa förbättringar genomförts har också motsvarande tjänster på botkyrka.se givits samma möjligheter.

Ett omfattande arbete har gjorts 2016 med ett förslag på strategi med tillhörande riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka, allt för att ha en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna. Förslaget innebär att vi slår ihop strategiska styrdokument för flera sakfrågor – interkultur, jämställdhet, folkhälsa, hedersrelaterat våld och förtryck samt tillgänglighetsfrågor. Vi tror att detta ger en tydligare kraft och styrning för en jämlikare kommunal service för Botkyrkaborna.

4 Verksamhetsuppföljning

4.1 Medborgarnas Botkyrka

Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen

1:1a: Flickor och pojkar, kvinnor och män i alla stadsdelar deltar aktivt i lokalsamhället och den lokala demokratin

Åtaganden

 Kommunstyrelsen åtar sig att göra en fördjupad analys som grund för ett samlat förslag för att öka medborgarnas upplevelse av att kunna vara med och påverka i kommunala frågor.

Analys

Åtagandet har inte genomförts 2016 på grund av att andra arbeten med medborgarnas möjlighet att påverka den kommunala verksamheten har prioriterats. Arbetet har bland annat skett genom en utveckling av medborgardialoger, utveckling av medborgarkontor och kontaktcenter. Analys och samlade förslag för att öka medborgarnas upplevelse av att kunna påverka kommer att ske under våren 2017 inom ramen för huvudprocessen medskapande.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen invånare i alla stadsdelar som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information.			49 %	50 %	45 %		
2016 ska andelen invånare, som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem, ligga på lägst 50% i alla stadsdelar (%). (MBU Botkyrka)		33 %	36 %	50 %	37 %		
2016 ska andelen skolor som fyllt sina platser i Botkyrka ungdomsfullmäktige vara 100%.		75 %	75 %	100 %	80 %		
2016 ökar antalet invånare som deltagit i dialogforum i alla stadsdelar.		473	525	526	752	328	424
2016 ökar antalet och andelen medborgarförslag från Alby, Fittja, samt Hallunda-Norsborg jämfört med 2015.		24	31	32	11		

Analys

En djupare analys behöver göras för att förstå orsaken till det minskade antalet medborgarförslag.

Nedan redovisas målet Andelen invånare, som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem, ligga på lägst 50 % i alla stadsdelar per stadsdel och kön.

2016 ska andelen invånare, som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem, ligga på lägst 50 % i alla stadsdelar (%). (MBU)	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Mål 2015	Utfall 2015	Kvinnor	Män	Mål 2016	Utfall 2016	Kvinnor	Män
Totalt	32	34	29	-	36	36	35	50	37	40	34
Alby	40	43	38	-	46	47	44	50	44	52	36
Fittja	37	39	35	-	45	47	44	50	48	44	49
Grödinge/Vårsta	30	37	24	-	32	33	30	50	28	27	29
Hallunda/Norsborg	34	34	33	-	37	34	40	50	35	39	33
Tullinge	22	26	19	-	24	28	20	50	30	36	24
Tumba inkl.Storvreten	29	31	27	-	33	34	33	50	42	43	42

Nedan redovisas fördelningen av deltagande i dialogforum i de olika stadsdelarna.

	2014		2015		2016	
Medborgardialoger	Antal dialoger	Total deltagare	Antal dialoger	Total deltagare	Antal dialoger	Totalt antal deltagare
Alby	4	27	3	94	5	140
Fittja	3	105	4	68	4	131
Hallunda/Norsborg	4	39	4	63	3	35
Grödinge	4	161	3	133	4	149
Tumba	2	52	2	61	2	22
Tullinge	3	89	4	105	7	275
Totalt	20	473	20	528	25	752

Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och villkor

1:2a Botkyrka har en god interkulturell, jämlik och jämställd medborgarservice.

Analys

Kommunstyrelsens åtaganden för 2016 är påbörjade men inte helt genomförda.

Åtaganden

Kommunstyrelsen åtar sig att ta fram ett samlat förslag för att stärka det interreligiösa arbetet och sociala sammanhållningen.

Analys

Under 2016 har kommunen stöttat det interreligiösa rådet i Botkyrka genom olika insatser, bland annat har företrädare för olika religiösa samfund rest tillsammans på Europarådskonferens om interreligiöst arbete. Bedömningen är att det interreligiösa rådet behöver fortsatt stöd från kommunen för att hitta stabila former för sitt arbete.

Åtaganden

◆ Kommunstyrelsen åtar sig att ta fram ett förslag för att förtydliga kommunens arbete med romsk inkludering.

Analys

Ett samråd för romer är inrättat, vars avsikt är att skapa en struktur i kommunen där frågan om romsk inkludering kan bli synlig och utvecklas. Under 2017 kommer en behovsanalys genomföras till grund för en handlingsplan.

◆ 2016 finns ett förslag till utvecklingsprogram för Hallunda Norsborg.

Analys

Arbete pågår och förslaget är klart februari 2017.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 är den uppmätta tillgängligheten till den fysiska miljön i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet lägst 70%. (Tillgänglighetsdatabasen)				70 %			

Analys

Undersökningen har inte genomförts 2016.

2016 har kommunen i jämförelse med 2015 förbättrat sina resultat i myndigheten för delaktighets kommunuppföljning.			52,4		54,2		
--	--	--	------	--	------	--	--

Analys

Botkyrkas resultat är högre än 2015 och något högre än det genomsnittliga resultatet för Stockholms län, andra förortskommuner till storstäderna och Sverige i stort. Idag finns utmaningar med kommunuppföljningen eftersom mätningar på tillgänglighet och jämlikhet saknas på många områden. Nuvarande undersökningsmetoder är inte helt tillförlitliga vilket begränsar möjligheten att synliggöra skillnader i statistiken. Form och resurser för en förbättrad uppföljning är ett prioriterat område i kommande strategin för den nationella funktionshinderpolitiken. Resultatet visar ändå på att Botkyrkas strategiska arbete med FN-konventionen som grund långsamt går i en positiv riktning.

2016 minskar upplevelsen av diskriminering i mötet med den kommunala verksamheten för olika grupper, kvinnor och män, i alla stadsdelar jämfört med 2015.		2,7	3,2	3,1	2		
---	--	-----	-----	-----	---	--	--

Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre

1:3a: Hälsoläget i Botkyrka förbättras och skillnaderna i hälsa minskar mellan olika grupper

Analys

Delvis förbättring av de mätbara målen.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2018 förbättras den självskattade hälsan för alla, men särskilt i den socioekonomiska gruppen med			0,72 %	0,78 %			

Kommunstyrelsen, Årsredovisning

16(28)

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
lägst självskattad hälsa. *(Landstingets hälsoenkät)							
2016 minskar andelen unga med psykisk ohälsa (ledsen utan att veta varför) år 2 gymnasiet (%).		32 %		28 %	33 %	20 %	38 %
2016 minskar andelen ungdomar som röker dagligen/ibland. (Ungdomsenkäten)		24		21	19	16	22

4.2 Framtidens jobb

Analys

Det har under 2016 pågått ett arbete som avslutas i början av 2017.

Mål 4. Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande

Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande

Analys

Under 2016 har arbete pågått inom olika delar av målområdet, flera av kommunstyrelsens åtaganden återrapporteras och beslutas om i början av 2017.

Åtaganden

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad arbetsmarknadsstrategi.

Analys

Beräknas vara klart i februari 2017.

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad näringslivsstrategi.

Analys

Beräknas vara klart under våren 2017.

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på nedbrytning och konkretisering av översiktsplanen beträffande företagsområden.

Analys

En genomgång av samtliga verksamhetsområden/industriområden har gjorts tillsammans med näringslivsenheten på AVUX och samhällsbyggnadsförvaltningen. Det finns en utredning framtagen av WSP och slutsatserna ska återrapporteras till KS i första kvartalet 2017.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 erbjuder kommunledningsförvaltningen minst 51 sommarjobb i sina verksamheter. (Klf)		127	55	51	52	27	25
2016 är antalet traineeplatser hos entreprenörer som				10	14		

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
upphandlats av kommunstyrelsen minst 10 stycken.							
2016 är andelen av kommunstyrelsens direktupphandlingar som vinnas av lokala företagsorganisationer minst 70 procent.		16 %		70 %			

Analys

I nuläget kan vi inte mäta detta mål. Ett system kommer att införas inom kort som möjliggör bättre uppföljning.

Mål 5. Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar

4.3 Välfärd med kvalitet för alla

Mål 6 Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar

Kommunstyrelsens mål 3: b. Kommunens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter.

Analys

Ett arbete med god service, bemötande och tillgänglighet pågår. Medborgarenkäten visar en förbättring jämfört med tidigare år, även om det inte uppgår till målet 2016. Mätningar har inte genomförts för alla de mätbara målen. Bedömningen är att arbetet inom området kommer att visa sig i mätningar under 2017.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen och är minst 60%. (MBU)	53 %	51 %	53 %	60 %	56 %	55 %	58 %

Analys

Utfallet är förbättrad jämfört med tidigare år, men når inte upp till 2016 års mål.

2016 är tillgängligheten vid telefonkontakt med kommunen lägst 70%. (KKiK)		51 %	52 %	70 %	63 %		
2016 ska 90% av alla externa samtal till 530 610 00 besvaras inom en minut. (KKiK)		27 %	42 %	90 %	21 %		

Analys

KKiK -mätningen 2016 gjordes under byte av telefonsystem vilket förklarar det låga resultatet.

2016 får 100% av alla de som lämnar in synpunkter och klagomål på kommunens verksamheter ett första		17 %	27 %	100 %			
---	--	------	------	-------	--	--	--

Kommunstyrelsen, Årsredovisning

18(28)

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
svar från ansvarig handläggare inom 10 dagar.							

Analys

Målet har inte varit möjligt att mäta 2016.

2016 upplever minst 75% av användarna av kommunens digitala tjänster att dessa är väl fungerande och ger god service.				75 %			
---	--	--	--	------	--	--	--

Analys

Målet har inte mätts 2016

Uppföljningen av målet Andelen kvinnor och män som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen redovisas nedan per stadsdel och kön.

2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen och är minst 60 %.(MBU)	Mål 2015	Kvinnor	Män	Utfall 2015	Kvinnor	Män	Mål 2016	Utfall 2016	Kvinnor	Män
Totalt	53	55	50	53	54	52	60	56	58	55
Alby		66	53	58	57	58	60	59	65	51
Fittja		59	48	60	59	61	60	55	42	64
Hallunda/Norsborg		49	49	49	49	48	60	57	59	57
Tullinge		57	43	50	55	45	60	55	60	51
Tumba inkl. Storvreten		53	55	54	54	54	60	56	59	57
Vårsta/ Grödinge		51	45	48	51	45	60	48	47	51

Kommunstyrelsens mål 3:a. Botkyrka kommuns styrsystem leder till en positiv utveckling av verksamheternas resultat och kvalitet oavsett kön i alla stadsdelar.

Analys

Under 2016 har en grund lagts för att införa en processororienterad verksamhetsmodell som bas för ett systematiskt arbete med kvalitet- och verksamhetsutveckling i hela kommunen. Det övergripande målet med att genomföra processororientering i Botkyrka är att i enlighet med de politiska prioriteringarna kontinuerligt förbättra resultat och kvalitet för medborgare och mottagare i kommunens verksamheter. Under året har en övergripande processkarta slagits fast och ett förslag till genomförandeplan för åren 2017-2020 har tagits fram för fastställande i februari 2017.

En ny budget- och uppföljningsprocess beslutades av kommunfullmäktige i december 2015. Budgetprocessen har tillämpats för första gången i arbetet med Mål och budget 2017 med plan för 2018-2020. 2017 kommer en förändrad uppföljningsprocess tillämpas.

Under hösten 2016 har ett arbete med ny målstruktur och nya mål pågått. Kommunfullmäktige kommer att fastställa det nya måldokumentet i april 2017 inför Mål och budget 2018 med plan för 2019-2021.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 har kommunen i jämförelse med 2014 förbättrat sina resultat i Resultatvisaren med avseende på: - resultat och effektivitet, - politisk styrning och kontroll, - medborgarinformation om resultat.							
Analys Mätning med resultatvisaren har inte genomförts 2016, varpå målet inte kan följas upp.							
2016 förbättrar kommunen sitt resultat när det gäller service och verksamhetsutveckling med stöd av IT enligt SKL:s jämförelse- och självskattningsverktyg eBlomådan. Skala 1-3		2	2		2		
2016 ökar andelen nämndordföranden och förvaltningschefer som tycker att kommunens budgetprocess fungerar väl.			35	36			
Analys Mätning har inte genomförts under 2016 eftersom implementeringen av en ny budgetprocess pågår. Målet går därför inte att följas upp.							
Fr.o.m 2016 följs 100% av alla individbaserade mätbara mål och indikatorer upp med kön som övergripande indelningsgrund på nämndnivå.		64 %	68 %	100 %			
Analys Uppföljning i kön har gjorts i den mån det varit möjligt. Det pågår ett utvecklingsarbete med uppföljningen av kön i det för året nya uppföljningssystemet.							

Mål 7 Botkyrkas äldre lever ett mer aktivt liv och får den vård och omsorg de behöver

4.4 Grön stad i rörelse

Mål 8. Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva

Grön stad i rörelse

Analys

Kommunstyrelsens åtagande att ta fram ett förslag till program för ett fossilbränslefritt Botkyrka 2030 är genomfört under hösten 2016.

Åtaganden

 Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till program för ett fossilbränslefritt Botkyrka 2030.

Åtaganden

Analys

Förslag till program är återrapporterat och beslutat under hösten 2016.

Mål 9 I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer

Kommunstyrelsens mål 4:9a. I Botkyrka finns årligen 550 byggstartklara bostäder för att uppnå den långsiktiga ambitionen om 20 000 nya bostäder 2040.

Analys

I Botkyrka finns över 1000 byggstartklara bostäder.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 finns 550 byggstartklara bostäder.	1 000	1 000	1 000	550	1 000		

Kommunstyrelsens mål 4:9b. Företag och invånare i Stockholmsregionen upplever Botkyrka som en attraktiv plats för att bygga och bo.

Analys

I februari 2017 kommer ett detaljplaneförslag finnas klart för Brunna samt ett förslag till strukturplan för Störvreten.

Åtaganden

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till nytt detaljplaneprogram för Brunna.

Analys

Ett förslag kommer att vara klart februari 2017.

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till strukturplan för Störvreten.

Analys

Ett förslag är klart i februari 2017.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde och är minst 50% i alla stadsdelar.	39 %	39 %	57 %		61 %	63 %	61 %

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen kvinnor och män i alla stadsdelar som uppger att de kan rekommendera en vän att flytta till sitt bostadsområde.	64 %	61 %	64 %		60 %		

Nedan redovisas målet Andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde och är minst 50 % i alla stadsdelar uppdelat per stadsdel och kön.

2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde och är minst 50 % i alla stadsdelar (MBU)	Mål 2015	Kvinnor	Män	Utfall 2015	Kvinnor	Män	Mål 2016	Utfall 2016	Kvinnor	Män
Totalt	40	42	36	57	57	57	Öka jmf 2015	61	61	63
Alby	50	53	48	51	44	58		45	41	47
Fittja	44	46	41	42	47	37		46	43	49
Grödinge/Vårsta	93	93	91	90	90	91		82	82	84
Hallunda/Norsborg	40	43	40	42	43	41		46	41	53
Tullinge	88	887	88	82	81	83		82	83	83
Tumba inkl.Storvreten	55	54	56	53	55	50		66	69	65

4.5 Kultur och kreativitet ger kraft

Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap

Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap

Analys

Ett förslag finns på indikatorer och uppföljningsformer för Kreativa Botkyrka.

Mål 11 Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur

4.6 En effektiv och kreativ kommunal organisation

Analys

Ett arbete pågår inom ett flera olika områden som med önskat resultat kommer att påverka målområdet. Beslutade åtaganden beräknas i huvudsak vara klara vid årets slut, flera åtaganden

kommer att arbetas vidare med de kommande åren i såväl utvecklings- som implementeringsfaser.

Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens

Ett arbete pågår inom ett flera olika områden, vilket kommer att pågå under flera år, och som med önskat resultat kommer att påverka målområdet.

Kommunstyrelsens mål 6:12a. Botkyrka kommun är en konkurrenskraftig och föredömlig arbetsgivare.

Analys

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att öka effektiviteten och få ordning och reda genom införandet av ett processororienterat arbetssätt. Förändringsarbetet kommer att pågå under några år framåt. I höstens medarbetarundersökning har Hållbart medarbetarengagemang (HME) ökat jämfört med tidigare år.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 har Botkyrka högre medianvärde i SKL:s jämförelse av hållbart medarbetarengagemang än övriga kommuner i Stockholms län.	78 %	78 %	78 %	79 %	80 %		

Analys

Värdet för HME har ökat 2016 jämfört med 2015 och är även högre än genomsnittet i Stockholms län.

2016 upplever lägst 70% av kommunens medarbetare att de har möjlighet att vara delaktiga i beslut som rör deras arbetsplats.	67 %	69 %	63 %	70 %	66 %		
2016 ska alla kvinnor och män som önskar en högre sysselsättningsgrad upp till heltid ha fått ett erbjudande om det.				100 %	100 %		
Andelen inköpta fairtradeprodukter på kommunledningsförvaltningen ska öka 25% under 2016.				25 %			

Analys

Ej mätbart. Kommunledningsförvaltningen köper alltid där det enligt avtal finns fairtradeprodukter.

Nämndmål 6:12b. Kommunens stödprocesser, organisation och system är ett effektivt stöd till förvaltningarnas arbete.

Analys

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att öka effektiviteten och få ordning och reda genom införandet av ett processororienterat arbetssätt. Förändringsarbetet kommer att pågå under några år framåt. Den chefsundersökning som genomförts under hösten 2016 visar att arbetet gett en viss förbättring.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att deras medarbetare har de IT/telefonitjänster de behöver för att utföra sitt arbete på ett bra sätt.	29 %	25 %	20,5 %	35 %	30,1 %		
Analys							
Tydligt positivt trendbrott jämfört med 2015 och 2014 både för IT och telefoni trots ett tidsmässigt snabbt byte av telefonilösning under hösten.							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att beslutstödssystemet fungerar bra.	38 %	22 %	19,4 %		30,2 %		
Analys							
Nöjdheten har ökat jämfört med tidigare år. En faktor som påverkat resultat är att det pågår implementeringen av ett nytt beslutstödssystem som förväntas medföra ett förbättrat arbetssätt. nuvarande system anses ge ett svagt stöd i ekonomi- och verksamhetsplanering och uppföljning.							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att kommunens ekonomiadministration fungerar bra.	32 %	35 %	35,3 %		59,3 %		
Analys							
Andelen chefer som är mer nöjda med de ekonomiadministrativa processerna har ökat jämfört med föregående år. Detta är positivt men för att kunna utvärdera den centrala ekonomiadministrationen behöver frågan justeras och förstås på likvärdigt sätt. Även förväntansbilden på vem som gör vad ser olika ut. Detta behöver tydliggöras för framtida mätningar.							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att HRM-systemet fungerar bra.	18 %	30 %	23 %		21,4 %		
Analys							
Nöjdheten har minskat jämfört med 2015. En faktor som påverkat resultat är att det pågår en upphandling av nytt personalsystem som ska implementeras 2018.							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att LEX fungerar bra.	19 %	20 %	24,2 %		19,5 %		
Analys							
Nöjdheten har minskat jämfört med 2015. En faktor som påverkat resultat är att det pågår en upphandling av nytt ärende- och dokumenthanteringssystem.							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att intranätet fungerar bra.	18 %	16 %	11,8 %		22 %		
Analys							
I vilken utsträckning tycker du kommunens intranät Botwebb fungerar på ett bra (effektivt) sätt för din verksamhets behov?							
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som uppger att deras verksamheter vid projekt arbetar strukturerat med stöd av kommunens projektmodell.	22 %	25 %	16,5 %		17,3 %		
Analys							
Arbete pågår gällande att öka användandet av projektmodellen via styrgruppsarbete i större (över 15 miljoner kronor) pågående byggprojekt. Den tjänst som hållit i kommunens projektmodell är vakant men utbildningar i projektmodellen hålls igång genom konsultinsatser.							

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 ökar andelen, jämför med 2015, av kommunens chefer som upplever att de i sina verksamheter har tillräcklig kunskap för att uppnå ett jämlikt, jämställt interkulturellt förhållningssätt och bemötande, och där det är relevant förebygga hedersrelaterade begränsningar och våld.	60 %	61 %	61,7 %		56 %		

Analys

Arbetet med ett jämlikt Botkyrka har pågått under 2016 och kommer att avslutas under 2017. Detta bedöms påverka chefernas svar. Ett omfattande implementeringsarbete i hela organisationen kommer att ske när ett Jämlikt Botkyrka är beslutat.

2016 har minst 15% av medarbetarna på alla förvaltningar genomfört den webbaserade utbildningen "Botkyrka för alla".				15 %			
--	--	--	--	------	--	--	--

Analys

Utbildningen "Botkyrka för alla" kommer att genomföras när ett jämlikt Botkyrka är antagen.

2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att de får ett bra stöd från kommunens upphandlingsenhet.	22 %		24,8 %		30,1 %		
---	------	--	--------	--	--------	--	--

Analys

Upphandlingsenheten har under 2016 utvecklat användarvänlighet i avtalsdatabasen och har tydligare profilerat sig vilket kan ses i ett positivt utfall i chefsenkäten.

Kommunstyrelsens mål 6:12c. Kommunledningsförvaltningen är en effektiv och kreativ organisation.

Analys

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att öka effektiviteten och få ordning och reda genom införandet av ett processororienterat arbetssätt. Förändringsarbetet kommer att pågå under några år framåt. I höstens chefs- och medarbetarundersökningar. Cheferna är försiktigt positiva jämfört med tidigare år. Medarbetarna på kommunledningsförvaltningen har ett bättre resultat än 2015. Däremot visar medarbetarundersökningen att personalen efterfrågar tydligare roll- och ansvarsfördelning på förvaltningen vilket bedöms bli tydligare i det fortsatta arbetet med en processororienterad kommunledningsförvaltning.

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
2016 har kommunledningsförvaltningen högre genomsnitt för hållbart medarbetarengagemang än föregående år.	79 %	78 %	71 %	80 %	72 %		
2016 känner minst 79% av kommunledningsförvaltningens medarbetare vilka mål de styrs av och vad som förväntas av dem i arbetet.			74 %	79 %	73 %		

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
-------------------------	-------------	-------------	-------------	----------	-------------	------------	----------------

Analys

Målet har inte uppnåtts och resultatet har blivit lite sämre. Resultatet bedöms bero på den pågående förändringsprocessen med ny verksamhetsmodell och ny organisering. (HME delindex styrning)

2016 ska minst 79% av medarbetarna på kommunledningsförvaltningen känna sig motiverade i arbetet.	77 %	77 %	72 %	79 %	74 %		
---	------	------	------	------	------	--	--

Analys

Målet har förbättrats men inte så mycket att målet har uppnåtts. Resultatet bedöms bero på den pågående förändringsprocessen med ny verksamhetsmodell och ny organisering. (HME delindex motivation)

2016 upplever minst 70% av medarbetarna att de har möjlighet att vara delaktiga i de beslut som rör den egna arbetsplatsen.	71 %	71 %	64 %	70 %	65 %		
2016 är minst 60% av medarbetarna positiva till arbetsförutsättningar på förvaltningen.	71 %	71 %	71 %	60 %	70 %		
2016 tycker minst 60% av medarbetarna att deras närmaste chef tar tillvara kreativitet och nytänkande.	77 %	73 %	73 %	60 %	74 %		

Mål 13 Klimatneutral kommunal organisation senast 2020.

Mål 13 Klimatneutral kommunal organisation senast 2020.

Analys

Under 2016 har inte målen kunnat mätas eller till fullo genomföras

Mätbart mål

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
Där transporter ingår som en del av den upphandlade tjänsten ska 10 % av fordonen ha en bränsleandel av minst 50 % biodrivmedel 2016.				10 %			

Analys

Av totalt 129 stycken slutförda upphandlingar under 2016 omfattas 43 av en tjänst där transporter ingår som en del av tjänsten. I 60 procent av dessa upphandlingar har krav på transporter med miljöfordon ställts, ingen kontroll har genomförts om kravet efterlevs. I avtalen för persontransporter, 4 stycken, har minst 40 procent av fordonen som utfört transporter minst 50 procent biodrivmedel.

I avtalet för Samordnad varudistribution har 100 procent av fordonen som utför transporter minst 50 procent biodrivmedel. Kravet är kontrollerat och uppfyller ställda krav.

Definitionen av biodrivmedel är enligt energimyndigheten:

Biodrivmedel kan vara flytande eller gasformiga och blandas in i befintliga fossila drivmedel eller distribueras och användas i speciellt anpassad infrastruktur och fordon De vanligaste biobränslena i Sverige idag är HVO, RME/FAME och Etanol E85.

10 % av de ramavtal för varor och tjänster som upphandlas under 2016 ska krav på klimatkompensation ställas.				10 %			
--	--	--	--	------	--	--	--

Mätbara mål/Indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall män	Utfall kvinnor
Analys							
<p>Klimatkompensation redovisas i ramavtalet för resebyråttjänster där klimatkompensation för flygresor redovisas. Totalt genomförda upphandlingar av ramavtal för varor och tjänster under 2016 är 44 stycken, varav krav på anbudsgivare att redovisa hur varan klimatkompenseras ställts i ett av ramavtalen, mejeriupphandling. I övriga upphandlingar har krav på klimatkompensation inte gått att ställa beroende på att marknaden inte arbetar med klimatkompensation.</p>							

§ 44**Återrapportering av projektet 13 nya förskolor
(KS/2016:848)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beslutar att byta inriktning på projektarbetet för ramupphandling av renovering/nybyggnation av 13 förskolor som tidigare beslutats av kommunfullmäktige (KS/2015:733). Från upphandling av ramavtalsentreprenör till upphandling och byggnation av industriellt modulbyggda förskolor.
2. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden tillsammans med utbildningsnämnden i uppdrag att utvärdera de tre första förskolorna, för att avgöra hanteringen av resterande 10 förskolor.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden strävar kontinuerligt efter att skapa de bästa möjliga förskolorna för Botkyrkas barn. Vi står i dagsläget inför en stor utmaning där många av våra förskolor behöver renoveras/byggas nya på en och samma gång. För att klara av denna utmaning behöver vi kostnads-effektivitet så väl som leveranssäkerhet. Detta utan att tumma på våra barns pedagogiska miljöer.

Den rapport som utbildningsnämnden beställde från tekniska förvaltningen den 8 december 2016 fastställer att industriellt modulbyggda förskolor har möjlighet att uppfylla de höga krav som vi ställer på våra förskolelokaler samtidigt som vi ökar kostnadseffektiviteten och leveranssäkerheten för byggnationen av förskolorna.

Vinsterna med att välja modulbyggnationsformen är att den är cirka 5 400 kronor billigare per kvadratmeter, än det platsbyggda alternativet. Vilket förväntas motsvara 10 miljoner kronor per byggd förskola. Detta ger oss möjlighet att genomföra betydande kvalitetshöjningar på bland annat för-

2017-03-06

Dnr KS/2016:848

skolornas utomhusmiljöer och annan gestaltning. Samtidigt som vi håller kommunens investeringskostnader nere.

Därför föreslår utbildningsnämnden kommunfullmäktige att byta inriktning på projektarbetet för ramupphandling av renovering/nybyggnation av 13 förskolor som tidigare beslutats av kommunfullmäktige (KS/2015:733). Från upphandling av ramavtalsentreprenör till upphandling och byggnation av industriellt modulbyggda förskolor.

För att säkra kvalitén i projektet finner nämnden det viktigt att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden och tekniska nämnden att utvärdera projektet i och med byggnationen av de tre första förskolorna. Visar utvärderingen att modulförskolorna uppfyller kraven avseende kostnadseffektivitet, leveranssäkerhet och lokalernas anpassning till pedagogik, så uppförs resterande 10 förskolor enligt samma förfaringsätt.

Oavsett vilken produktionsmodell som våra förskolor byggs efter så behöver nämnden revidera lokalprogrammet för ny-, om- och tillbyggnad av förskola. Detta för att skapa flexibla riktlinjer som är mer anpassade till dagens förutsättningar och som i större utsträckning förhåller sig till förskolans närmiljö.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet 2017-02-07, § 4.

Yrkande

Emanuel Ksiazkiewicz (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilda yttranden

Jimmy Baker (M), Stefan Dayne (KD) och Robert Steffens (C) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Anders Thorén (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Lars Johansson (L) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Kristdemokraterna

CENTERPARTIET

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

2017-03-06

Ärende 44 Återrapportering av projektet 13 nya förskolor (KS/2016:848)

Förslaget att byta inriktning på projektet för "ramupphandling av renovering/nybyggnation" till "upphandling av modulbyggen" (prefabricerade moduler) är något vi i Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Tullingepartiet i huvudsak står bakom. Vi har länge framhållit att kommunen borde kunna bygga billigare än vad vi hittills har gjort (med exempel som förskolan Ugglan och Malmsjö skola i åtanke)

Vad vi dock vill flagga för är att med liggande förslag försvinner alla möjligheter för medelstora eller lokala entreprenörer att delta i upphandlingen. Detta blir förbehållet endast de stora drakarna - och då endast en enda som får "allt". Vi är positiva till prefabricerade moduler av kostnadsskäl, men föredrar att upphandlingen delas upp i två eller tre upphandlingar för att främja någon form av konkurrens.

Vidare vill vi att kommunen bryter ut mark- och grundläggningsarbeten så att lokala entreprenörer (vi har flera lokala företag inom sektorn) också kan vara med och tävla om jobben.

Detta skulle främja det lokala näringslivet och inte bara gynna t.ex. Skanska, PEAB eller NCC - som med majoritetens förslag är de enda som kan komma ifråga.

Jimmy Baker (M)
Stefan Dayne (KD)
Robert Steffens (C)

Ärende 44: Återrapportering av projektet 13 nya förskolor

Tullingepartiet står bakom kostnadseffektiva lösningar men vill samtidigt betona att billigast inte alltid är bäst. Vinsten med att välja modulbyggnader är ca 5 400 kronor per kvadratmeter. Det viktigaste är dock att förskolorna är ändamålsenliga för eleverna.

En annan väsentlig aspekt är att de nya byggnaderna harmonierar med befintlig miljö. För att karaktären ska bibehållas bör nybyggnationen smälta väl in i den omgivande miljön. Om kommunen ska vara attraktiv för både medborgare och besökare måste hänsyn tas till det estetiska.

I Tullinge finns tyvärr många exempel på ”baracklösningar” som förfular miljön. Det framgår med all önskvärd tydlighet att estetik inte har ingått som en del i upphandlingarna. Byggnaderna ger ett trist och torftigt intryck för den som besöker kommunen.

Oavsett vilken typ av förskolor som byggs framöver vill Tullingepartiet slå ett slag för att estetiken måste vara en viktig del av planeringen.

Anders Thorén (TUP)

SÄRSKILT YTTRANDE 2017-03-06

Ärende 44: Återrapportering av projektet 13 nya förskolor

Vi är glada att man i kommunstyrelsens förslag äntligen är beredd att ta ett beslut som skulle kunna motverka de ständiga budgetöverskridandena i åtminstone byggnationen av kommunens förskolor.

Detta grepp att bygga med industriellt byggda moduler har sedan många decennier med stor framgång används vid byggandet av det flesta villor som har byggts i Sverige. Dessa villamoduler håller oftast mycket hög kvalitet till låg kostnad och är i sig snarlika de moduler som förskolor skulle kunna byggas av. Man kan bara förvånas över att man inte sedan lång tid tillbaka har använt sig av detta sätt att bygga rationellt.

Förmodligen beror denna vurm för platsbyggen på en tro, att det i Botkyrka skulle finnas alldeles speciella behov som var gång på nytt måste få en specifik lokal lösning. Märklig nog tycktes dessa behov även skifta från den ena förskolan till den andra.

Som i fallet med förskolan Ugglan upptäcktes det ett lokalt specialbehov med en arkitektur som skulle sticka ut. Här spenderades mycket skattemedel utan någon annan nytta utöver den för vanliga, för att kunna få ett "Samhällsbyggarpris för byggnadens arkitektoniska utformning". Intresserade som vill titta på denna förskola måste leta länge för att hitta den.

När det gäller t.ex. de nyaste förskolebyggnader, Sörgården och Granen, är det inte lätt att förstå de skilda behov som har lett till att man under samma byggnadsår varierar värmeisoleringen i ytterväggarna mellan 22 cm i det ena fallet och 33 cm i det andra.

Men det allvarligaste brukar ske sedan alla beslut och budgeten har tagits, samt även kontrakten för byggnationen undertecknats. Det är först nu som alla nya upptäckter och önskemål kommer, som leder till att budgeten spräcks med råge.

Det är därför av yttersta vikt att man kan förhindra att dessa senkomna ändringar får gehör även när förskolorna byggs med dessa industriellt byggda moduler.

I övrigt så lämpar sig byggandet med industriellt byggda moduler alldeles utomordentligt bra för lokala byggföretag. Därmed gynnas även den lokala arbetsmarknaden.

Lars Johansson (L)

2017-02-14

Referens
Lars Cha
Dejan Smiljanic

Mottagare
Kommunstyrelsen

Konsekvensbeskrivning för utbildningsnämndens beslut (UF/2016:320)

Ärendet

Utbildningsnämnden strävar kontinuerligt efter att skapa de bästa möjliga förskolorna för Botkyrkas barn. Vi står i dagsläget inför en stor utmaning där många av våra förskolor behöver renoveras/byggas nya på en och samma gång. För att klara av denna utmaning behöver vi kostnadseffektivitet så väl som leveranssäkerhet. Detta utan att tumma på våra barns pedagogiska miljöer.

Den rapport som utbildningsnämnden beställde från tekniska förvaltningen den 8 december 2016 fastställer att industriellt modulbyggda förskolor har möjlighet att uppfylla de höga krav som vi ställer på våra förskolelokaler samtidigt som vi ökar kostnadseffektiviteten och leveranssäkerheten för byggnationen av förskolorna.

Vinsterna med att välja modulbyggnationsformen är att den är cirka 5 400 kronor billigare per kvadratmeter, än det platsbyggda alternativet. Vilket förväntas motsvara 10 miljoner kronor per byggd förskola. Detta ger oss möjlighet att genomföra betydande kvalitetshöjningar på bland annat förskolornas utomhusmiljöer och annan gestaltning. Samtidigt som vi håller kommunens investeringskostnader nere.

Därför föreslår utbildningsnämnden kommunfullmäktige att byta inriktning på projektarbetet för ramupphandling av renovering/nybyggnation av 13 förskolor som tidigare beslutats av kommunfullmäktige (KS/2015:733). Från upphandling av ramavtalsentreprenör till upphandling och byggnation av industriellt modulbyggda förskolor.

För att säkra kvalitén i projektet finner nämnden det viktigt att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden och tekniska nämnden att utvärdera projektet i och med byggnationen av de tre första förskolorna. Visar utvärderingen att modulförskolorna uppfyller kraven avseende kostnadseffektivitet, leveranssäkerhet och lokalernas anpassning till pedagogik, så uppförs resterande tio förskolor enligt samma förfaringssätt.

2017-02-14

Oavsett vilken produktionsmodell som våra förskolor byggs efter så behöver nämnden revidera lokalprogramet för ny-, om- och tillbyggnad av förskola. Detta för att skapa flexiblare riktlinjer som är mer anpassade till dagens förutsättningar och som i större utsträckning förhåller sig till förskolans närmiljö.

Konsekvensbeskrivning

Utbildningsnämndes beslut medför avvikelser från tidigare KF-beslut, Dnr KS2015:733.

- Från att upphandla en entreprenör som i samarbete med kommunen planerar, projekterar och producerar nya förskolelokaler kommer beslutet om modulbyggda förskolor att medföra entreprenadupphandlingar. Mertid, ca 2-3 månader för att förbereda upphandlingsunderlag för modulbyggda förskolor krävs.
- Efter att den första upphandlingen för de tre första förskolorna och produktion skett ska ny upphandling av entreprenör för de kommande 10 förskolorna göras.
- Dessa tre förskolor som omfattas av beslutet byggs nytt, ej helt eller delvis ombyggnationer enligt KF-beslut.
- Målet för projektet är att reducera produktionskostnader enligt KF-beslut. Val av modulförskolor innebär ingen reduktion av produktionskostnaderna, däremot är produktionskostnaderna lägre än platsbyggd förskola.
- Entreprenadform ändras ifrån samverkansentreprenad till totalentreprenadform.

Konsekvensbeskrivning resurser

Projektkostnader enligt tidigare KF-beslut:

TEF	
Projektledning TF (2åa i 5år) ¹	7,2 mkr
Projektering ²	7,0 mkr
Extra ordinära åtgärder	2,0 mkr
UF	
Lokalsamordning (0,5åa i 5år)	0,4 mkr/år, totalt 2 mkr
KLF	
Upphandlare (0,5åa i 5år)	0,4 mkr/år, totalt 2 mkr

¹ Investering

² Investering

2017-02-14

Summa totalt	20,2 mkr
---------------------	-----------------

Utbildningsnämndens beslut att upphandla och bygga tre modulförskolor medför att entreprenadformen ändras från samverkansentreprenad till totalentreprenad och ovanstående projektkostnader påverkas enligt följande för de olika förvaltningarna:

Förslag av projektkostnader

TEF	
Projektledning TF (1,25åa i 5år) ³	5,0 mkr
Projektering ⁴	3,0 mkr
Extra ordinära åtgärder	2,0 mkr
UF	
Lokalsamordning (0,5åa i 5år)	0,4 mkr/år, totalt 2 mkr
KLF	
Upphandlare (0,5åa i 3år)	0,4 mkr/år, totalt 1,2 mkr
Summa totalt	13,2 mkr

För tekniska förvaltningen innebär ändring av entreprenadform att medel på 2,0 mkr för de extra ordinära åtgärderna kvarstår. Medel från 14,2 mkr för projektledning och projektering ändras till totalt 8,0 mkr för projektledning och projektering. 5 mkr för projektledning och 3 mkr för projektering. 1,25åa/år i 5år. **Totalt för TEF: 10,0 mkr**

För utbildningsförvaltningen innebär ändring av entreprenadform ingen större förändring beträffande finansiering av resurs till projektet. Fortfarande finns det arbete som kräver merarbete utöver dagens resurstillgång. Framförallt ska resursen 0,5 tjänst delta i projektarbetet, planera inköp av inventarier tillsammans med upphandling och verksamheten, planera för evakuering samt inflyttning i anspråktaga förskolor, utvärdera processen tillsammans med verksamheten, tekniska förvaltningen och upphandlingsenheten samt stödja verksamheten innan och efter flytt. **Totalt för UF 2,0 mkr.**

---

³ Investering

⁴ Investering

2017-02-14

För kommunledningsförvaltningen, upphandlingsenheten, innebär ändring av entreprenadformen ett genomförande av en upphandling under tidsperioden 2017-2018 och sedan ytterligare ett genomförande av en upphandling. Detta innebär att behovet av den avsatta resursen på 0,5åa under 2017-2019 kvarstår. Vidare ska de första produktionerna utvärderas innan ny upphandling kan genomföras. **Totalt för KLF 1,2 mkr.**

Konsekvensbeskrivning tidplan

Enligt senast tidplan som presenterades utbildningsnämnden UF/2016:320, skulle de första tre förskolorna Opalen, Vallmon och Gullvivan vara färdigställa och inflyttningsklara i augusti 2018.

I och med att hela processen förändras medför det att de tre förskolorna kan komma att färdigställas och vara inflyttningsklara till maj 2018. Därefter följer utvärdering och ny upphandling av kommande 10 förskolor.

2017-02-07

§ 4

Återrapporting av projektet 13 nya förskolor (UF/ 2016:320)

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. Utbildningsnämnden godkänner rapporten om projektet 13 förskolor.
2. Utbildningsnämnden godkänner ”reviderat lokalfunktionsprogram, daterat 2017-01-18.

Utbildningsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

3. Kommunfullmäktige beslutar att byta inriktning på projektarbetet för ramupphandling av renovering/nybyggnation av 13 förskolor som tidigare beslutats av kommunfullmäktige (KS/2015:733). Från upphandling av ramavtalsentreprenör till upphandling och byggnation av industriellt modulbyggda förskolor.
4. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden tillsammans med utbildningsnämnden i uppdrag att utvärdera de tre första förskolorna, för att avgöra hanteringen av resterande 10 förskolor.

Deltar ej

Ledamöter för (M), (L), (KD), (TUP), (SD) deltar ej i beslutet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden strävar kontinuerligt efter att skapa de bästa möjliga förskolorna för Botkyrkas barn. Vi står i dagsläget inför en stor utmaning där många av våra förskolor behöver renoveras/byggas nya på en och samma gång. För att klara av denna utmaning behöver vi kostnadseffektivitet så väl som leveranssäkerhet. Detta utan att tumma på våra barns pedagogiska miljöer.

Den rapport som utbildningsnämnden beställde från tekniska förvaltningen den 8 december 2016 fastställer att industriellt modulbyggda förskolor har möjlighet att uppfylla de höga krav som vi ställer på våra förskolelokaler samtidigt som vi ökar kostnadseffektiviteten och leveranssäkerheten för byggnationen av förskolorna.

Vinsterna med att välja modulbyggnationsformen är att den är cirka 5 400 kronor billigare per kvadratmeter, än det platsbyggda alternativet. Vilket förväntas motsvara 10 miljoner kronor per byggd förskola. Detta ger oss möjlighet att genomföra betydande kvalitetshöjningar på bland annat förskolornas utomhusmiljöer och annan gestaltning. Samtidigt som vi håller kommunens investeringskostnader nere.

Därför föreslår utbildningsnämnden kommunfullmäktige att byta inriktning på projektarbetet för ramupphandling av renovering/nybyggnation av 13

2017-02-07

förskolor som tidigare beslutats av kommunfullmäktige (KS/2015:733).
Från upphandling av ramavtalsentreprenör till upphandling och byggnation
av industriellt modulbyggda förskolor.

För att säkra kvalitén i projektet finner nämnden det viktigt att kommun-
fullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden och tekniska nämnden att utvär-
dera projektet i och med byggnationen av de tre första förskolorna. Visar ut-
värderingen att modulförskolorna uppfyller kraven avseende kostnadseffek-
tivitet, leveranssäkerhet och lokalernas anpassning till pedagogik, så uppförs
resterande tio förskolor enligt samma förfaringssätt.

Oavsett vilken produktionsmodell som våra förskolor byggs efter så behöver
nämnden revidera lokalprogramet för ny-, om- och tillbyggnad av förskola.
Detta för att skapa flexibla riktlinjer som är mer anpassade till dagens för-
utsättningar och som i större utsträckning förhåller sig till förskolans
närmiljö.

2017
6-

2017-01-31

Dnr UF/2016:320

Referens
Dejan Smiljanic
Lars Cha

Mottagare
Utbildningsnämnden
Tekniska nämnden

Återrapportering av projektet 13 nya förskolor (UF/2016:320)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden

1. Utbildningsnämnden godkänner rapporten om projektet 13 förskolor.
2. Utbildningsnämnden godkänner ”reviderat lokalfunktionsprogram, daterat 2017-01-18.
3. Utbildningsnämnden beslutar att två modulförskolor och en platsbyggd förskola byggs och därefter utvärderas.

Utbildningsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

4. Kommunfullmäktige beslutar enligt utbildningsnämndens förslag att fortskrida i enlighet med handlingsalternativ B.

Tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden godkänner rapporten om projektet 13 förskolor.

Sammanfattning

Rapporten redovisar en kostnadsjämförelse mellan modulbyggda förskolor och platsbyggda förskolor. I rapporten framhävs bland annat att det finns risk att modullösningen inte uppfyller kraven för lokalernas anpassning till pedagogik. Kostnadsanalysen visar att en platsbyggd förskola är 5 400 kronor dyrare per kvadratmeter än en modulbyggd förskola. Styrgruppen har arbetat fram två alternativa vägval i förhållande till det beslut som fattats av kommunfullmäktige. Alternativen benämns A, B och C. Mot bakgrund av den osäkerhet som finns i jämförelsekalkylerna samt att det finns ett stort behov av förskoleplatser, så föreslår styrgruppen att utbildningsnämnden beslutar fortskrida i enlighet med handlingsalternativ B. Detta alternativ innebär att en platsbyggd förskola och två modulbyggda förskolor byggs och därefter utvärderas, vilket kommer ligga till grund för hur resterande 10 förskolor ska byggas.

Ärendet

Utbildningsnämnden godkände 2016-12-08 statusrapporten för projektet 13 förskolor. Utbildningsnämnden uppdrog åt tekniska nämnden att ta fram en rapport som beskriver skillnaderna mellan olika handlingsalternativ, för att förnya projektet 13 förskolor, rapporten ska redovisas för utbildningsnämnden i februari 2017.

2017-01-31

Dnr UF/2016:320

Rapporten omfattar en jämförelse mellan modulbyggda förskolor och platsbyggd förskolor samt en grov livcykelanalys, utifrån ekonomiska aspekter med fokus på investeringar och drift.

Rapport

Tekniska förvaltningen har med hjälp av konsulter tagit fram en kostnadsjämförelse som redovisar kronor per kvadratmeter. Kostnadsjämförelsen omfattar investering för grundläggning, uppförande av byggnad och installationer. Investeringsutgifter som inte ingår i jämförelsen är åtgärder för finplanering av mark, kostnader för rivning av befintliga byggnader och anläggningar.

Det finns en risk att modullösningen inte uppfyller de krav avseende lokalernas anpassning till pedagogik, verksamhetskvalité och utomhusmiljö. Tiden för framtagandet av rapporten har varit kort, eftersom projektet redan är föresenat.

Rapporten innehåller också oklarheter ifall en platsbyggd förskola kontra en modulbyggd förskola kan anses likvärdiga. I rapporten konstateras att driftskostnaderna för båda alternativen är lika stora samt att livslängden är stort sett densamma, eftersom att båda byggnadskonstruktionerna bedöms ha en teknisk livslängd på över 50 år. Miljöpåverkan har inte kunnat analyseras på grund av tidsbrist.

Vår analys visar att en platsbyggd förskola är 5 400 kronor dyrare per kvadratmeter än en modulbyggd förskola. Detta innebär att investeringsutgiften för en platsbyggd förskola är cirka 10,5 miljoner kronor dyrare.

Styrgrupp

Rapporten presenterades för projektets styrgrupp den 18 januari 2017. Utifrån presenterad rapport har styrgruppen arbetat fram två alternativa vägval i förhållande till det beslut som fattats av kommunfullmäktige. Alternativen benämns A, B och C.

Alternativ A – Detta alternativ innebär att 13 stycken platsbyggda förskolor upphandlas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut (KS/2015:733)

Fördelar:

- + Upphandling kan ske snarast efter beslut i utbildningsnämnden
- + Evakueringslösningar finns redan
- + Ursprunglig lokalfunktionsprogram bibehålls

Nackdelar:

- Investeringsutgiften ökar¹ med cirka 10,5 miljoner kronor per förskola

Alternativ B – Detta alternativ innebär att de tre första av de 13 förskolorna bryts ut och upphandlas i två separata upphandlingar. Den ena upphandlingen avser en

---

¹ Ökningen beräknas utifrån konsultens rapport och vår analys jämfört med modulförskola. Den kalkylerade kostnaden på typförskola av TF och UF framtagna handlingar kvarstår, för den nu ”stoppade” upphandlingen.

platsbyggd förskola i norra Botkyrka som upphandlas i totalentreprenadform. Den andra upphandlingen avser också totalentreprenad och två stycken modulbyggda förskolor, varav en placeras i norra Botkyrka och en placeras i södra Botkyrka. Efter att byggnationen är klar och verksamheterna har flyttat in ska utfallet mellan den platsbyggda förskolan och modulförskolorna jämföras. Syftet med jämförelsen är att visa, vilket alternativ som är mest kostnadseffektivt samt vilket alternativ som uppfyller verksamhetskraven på bästa sätt. Därefter kommer jämförelsen att presenteras för utbildningsnämnden inför vidare hanteringen av hur resterade 10 förskolor ska produceras. Vid förslaget förfaringsätt föreslås att ett reviderat lokalfunktionsprogram används.

Fördelar:

- + Mer fakta om faktiska kostnader mellan platsbyggd förskola och modullösning kan uppnås.
- + Verksamheten får möjlighet att utvärdera både utformningen mellan de olika lösningarna, ur ett pedagogiskt perspektiv.

Nackdelar:

- Förfarandet avviker från kommunfullmäktiges beslut (KS/2015:733).
- Tidplan förskjuts cirka 6-9 månader². Inom denna tidsplan ska exempelvis ett nytt beslut fattas av kommunfullmäktige. Tid behöver avsättas för att sammanställa verksamheternas utvärdering efter att byggnationen är färdigställd.
- Risk för ytterligare evakueringspaviljonger kan behövas, vilket ökar driftskostnaderna för förvaltningen.

Alternativ C – Detta alternativ innehåller 13 stycken modulförskolor.

Nackdelar:

- Förfarandet avviker från kommunfullmäktiges beslut (KS/2015:733).
- Tidplan förskjuts³ cirka 3 månader, på grund av att bereda utrymme för ett nytt beslut av kommunfullmäktige samt ett nytt upphandlingsförfarande.
- Det råder osäkerhet ifall modulförskolor uppfyller verksamhetens kvalitetskrav, enligt utbildningsförvaltningens lokalfunktionsprogram för dessa 13 förskolor.
- Begränsningar av byggnadens placering på befintliga tomter, vilket kan påverka den fria gårdsytan och angöringsytan.
- Byggnaden kan ha sämre yteffektivitet på grund av begränsad påverkan av utformning.

Fördelar:

- Investeringsutgifterna bedöms minska med cirka 10,5 miljoner kronor per förskola.

---

² Beräknad tidplan för färdigställande av de första tre förskolorna är oktober 2018 (tidigare augusti 2018). Övriga förskolor bedöms förskjutas ytterligare 6 månader till följd av verksamhetens utvärdering mellan de olika alternativen.

³ Beräknad tidplan för byggstart av förskolorna förskjuts med 3 månader.

2017-01-31

Dnr UF/2016:320

Styrgruppens rekommendation

Mot bakgrund av den osäkerhet som finns i jämförelsekalkylerna samt utbildningsförvaltningens behov av förskoleplatser, föreslår styrgruppen för projektet 13 förskolor att utbildningsnämnden beslutar fortskrida enligt handlingsalternativ B.

Styrgruppen återkommer med kompletterande uppgifter till kommunfullmäktige, beträffande hur handlingsalternativ B avviker från kommunfullmäktiges beslut.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef
Utbildningsförvaltningen

Åsa Engwall
Förvaltningschef
Tekniska förvaltningen

Bilagor

Bilaga 1, Projektrapport 13 förskolor – Benchmarkstudie, platsbyggd förskola och modulbyggdförskola.

Bilaga 2, Reviderad lokalförsörjningsplan för verksamhet förskola

Bilaga 1

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Benchmarkstudie – platsbyggd förskola och modulbyggd förskola

2017-01-18, Projektengagemang - Erik Eriksson, Peter Johansson

Innehåll

- Andra kommuners erfarenheter
- Benchmark – Botkyrka typ fsk – standardmodul fsk

Andra kommuners erfarenheter

Erfarenheter från andra kommuner

- *Anneli Johansson, VD Uppsala skolfastigheter*
  - "Kostnad för moduler och platsbyggt är jämförbar vid likvärdig produkt"
  - "Moduler har något sämre yteffektivitet p.g.a begränsad påverkan av utformning."

➤ *Mikael Alfredsson, Chef Fastighetsutveckling HUGÉ*

- "Total process och konkurrens vid upphandling viktigare än modul/platsbyggt fsk!"
- "Svårt att erhalla bra konkurrens i dagsläget p.g.a. överhettad marknad."

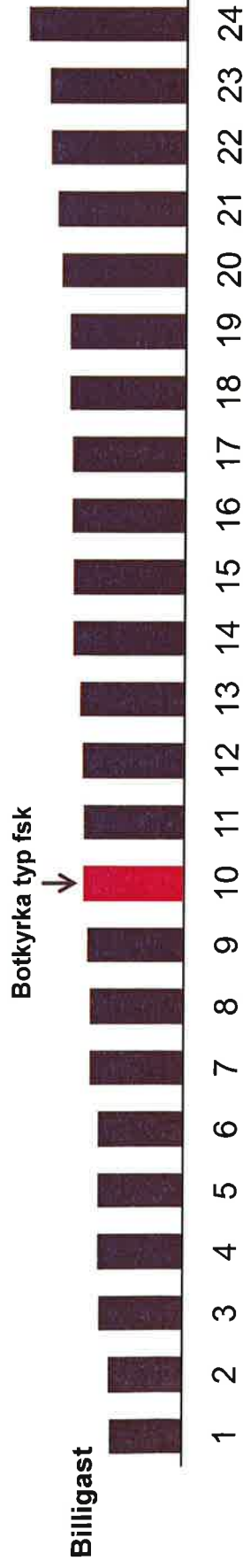

➤ *Torkel Persson, Projektlédare Sundbybergs Kommun*

- "Den enda fördelen är tidsfaktorn om produkten är likvärdig. Huset kan tillverkas på fabrik samtidigt som grunden färdigställs"

Staplarna nedan är verklig produktionskostnad¹ för 23 uppförda förskolor² i Stockholm och Uppsala. Den röda stapeln är Botkyrkas typ fsk.

Dyrast

¹Produktionskostnad avser byggherrekostnader samt kostnader för grund, byggnad, el, VVS, hiss och storkök (innehåller både tillagnings- och mottagningskök).

²23 uppförda förskolor innehåller både modul fsk och platsbyggda fsk.

Benchmark – Botkyrka typ fsk och standardmodul fsk

	1	2	Kvadratmeter BTA/barn	Verksamhetskvalité
	Kostnad ¹ för grund, byggnad och installationer	Driftkostnader		
Definition	Grund, byggnad och installationer. Installationer består av el, VVS, hiss, storkök och kökskyla.	Kostnader för energianvändning och vattenförbrukning	BTA per fsk alternativt dividerat med antalet barn.	Utbildningsförvaltningens krav avseende lokalernas anpassning till pedagogisk, verksamhetskvalité och utomhusmiljö.
Botkyrka typ fsk platsbyggd	49 850 tkr / 25,8 tkr/kvm, BRA	Uppvärmning och varmvatten: 55,9 + 6,6 kr/kvm Verksamhetsenergi: 13,5 kr/kvm Vattenförbrukning: 5 kr/kvm	10,7 kvm BRA / barn	Fullt anpassad
Exempel fsk² standardmodul	39 324 tkr / 20,4 tkr/kvm, BRA		10,7 kvm BRA / barn	Osäkert om krav uppfylls

Slutsatser

- Exempel fsk standardmodul är 5 400 kr billigare per kvadratmeter BRA, dock oklart om alla funktioner och efterfrågad verksamhetskvalité samt kommun image uppfylls.
  - Botkyrkas platsbyggda typförskola uppfyller utbildningsförvaltningens ställda verksamhetskrav.
  - LCC beräkning ger ingen större skillnad mellan platsbyggd och modulbyggd eftersom båda byggnaderna har en teknisk livslängd på över 50 år. Miljöpåverkan har inte kunnat analyseras vidare pga tidsbrist.
- ### Oklarheter
- om ovan förskole alternativ är likvärdiga "produkter", dvs jämför vi "äpplen och päron"? För fastställande av detta behöver vidare utredning genomföras.
  - om modulbyggda fsk, som har en annan design, ryms på befintliga fastigheter.

¹Kostnader för grund, byggnad, el, VVS, hiss och storkök (kalkylerade).

²Exempel fsk är en standardmodul utan extra tillval inklusive hiss (Botkyrka standard), och storköksutrustning (standardlösning från leverantör).

2017-01-19

Utbildningsförvaltningen

**Reviderat lokalprogram per den 19 januari
2017**

Lokalprogram vid ny-, om- och till byggnad av förskola

Detta dokument har tillkommit för att vara ett stöd i de förskolebyggen som Botkyrka kommun har framför sig. Inledningsvis beskrivs lokalprogrammets syfte och fokus, samt vad förskolans styrdokument säger om förskolans lokaler. Därefter följer en beskrivning av hur det går till när det blir dags för ny förskola, åtgärder, tidsperspektiv och komplexitet. Sedan följer lokalprogrammets med dess fokusområden: Barnets perspektiv, lokalernas flexibilitet, samt en god lärande- och arbetsmiljö för barn och personal.

2017-01-19

Lokalprogrammets syfte

- är ett stöd för utbildningsförvaltningen vid arbetet med ny-, om- och tillbyggnad av förskolor.

Lokalprogrammets fokus

1. Barnets perspektiv.
2. Lokalernas flexibilitet.
3. En god lärande- och arbetsmiljö för barn och personal.

Vid planering av förskolor är det viktigt att våga tänka nytt och samtidigt ska allt vara väl genomtänkt. Om-, till- och nybyggnader ska omfatta förskolans totala miljö – både den inre och yttre miljön, det vill säga även inredning, möblering och lektytor.

Allmänt om förskolebyggnaden. Den ska:

- anpassas så att inne- och utemiljöer samspelar med kringliggande närmiljö, vilket skapar förutsättningar för förskolan att i större utsträckning nyttja dess angränsande närmiljö.
- ha möjlighet att dela i smågrupper och använda lokalerna effektivt.
- erbjuda plats för pedagogiska lärmiljöer, kreativitet, nytänkande, laborativa miljöer, motivation, lust, rörelse, flexibilitet, kvalitet och stödja användningen av IT-verktyg.
- utformas för att möta variationer av lärsituationer. Lärmiljöerna ska underlätta möjligheterna till situationsanpassat lärande och utformas så att de känns trygga och skapar förutsättningar för nolltolerans mot kränkning och mobbing.
- möjliggöra tillgänglighet för alla.
- anpassas till Botkyrka kommuns IT- standard och trådlös standard.

2017-01-19

1. Pedagogik – Barnets perspektiv

Skollagen beskriver att förskolelokalernas utformning ska vara en "god miljö" och läroplanen anger på liknande sätt att förskolorna ska ha en "god utemiljö".

Den sociala miljön

Barn lär och utvecklas ständigt, både i fysiska och digitala miljöer, därför ska den fysiska miljön stödja och skapa förutsättningar för den digitala och skapande musik/rörelse och drama miljöer.

Informations och kommunikationsteknologi – IKT (IT-verktyg):

Viktigt är att allt lärande erbjuds utmanande och stärkande lärmiljöer som skapar förutsättningar för ett aktivt, kreativt, engagerat deltagande i ett globalt nätverksamhälle.

Arbetsätt

Lokalprogrammet ska erbjuda öppna och flexibla arbetsmiljöer och ge stöd i att åstadkomma kreativa, nytänkande och kvalitativa lokaler för all verksamhet som rör förskola.

Utomhus

Byggnadernas utemiljö är en viktig del av förskolans lärmiljö. Här skapas möjlighet för uterum för alla årstider - kanske i form av amfiteatrar, rum under tak, vattenlek eller liknande. De skiftande naturtyperna ska tas tillvara för både lek och lärande. Naturliga material och element bör användas som bas för de lekområden som skapas. Hälsa, natur och miljö kan ligga som grund för lärandet och förståelsen av en helhet.

Interiör

Genom val av inredning kan man skapa flexibla mötes- och arbetsplatser för både sittande och stående arbete, som skapar utrymmen för olika situationer och behov.

Arbetslagets yta (avdelning, Allrum, minst två mindre rum och skötrum)

Arbetslagets yta ska vara en trygg bas i byggnaden, där barnen känner styrkan av att vara i sin enhet hela dagen. Arbetslagsytan är platsen för kärnverksamheten och den ska kunna varieras beroende på lärsituation.

Ytor med särskilda funktioner (övriga lärmiljöer)

Förskolan behöver speciella ytor för ateljé- och rörelse.

2. Lokalens Flexibilitet

Barn ska ges stöd och stimulans, som anpassats för att väga upp skillnader i deras förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Barn ska kunna utvecklas så långt som möjligt som individer. Detta ställer stora krav på flexibla och anpassningsbara lärmiljöer som främjar tillgänglighet, trygghet och varierade arbetssätt.

Flexibel lärmiljö innebär:

- Lärmiljön ska stödja pedagogik och arbetssätt men ska kunna förändras i takt med samhällsförändringar.
- Det ska finnas variation i den fysiska miljön så att barn kan välja att sitta i allt från en stor samling till ett eget krypin.
- Lärmiljön ska kunna följa förändrade åldersstrukturer på barn och elever över tid, det vill säga efter olika verksamheters behov, till exempel om förutsättningarna kräver att en befintlig förskola behöver omvandlas till en F-3 skola.

2017-01-19

3. En god lärande- och arbetsmiljö för barn och personal.

Ljud, ljus och luft, samt byggmaterial, ytmaterial och inredning

Förskolan är en arbetsplats som omfattas av arbetsmiljölagen. Riktlinjer för ljud, ljus och luft måste följas.

Vad gäller giftfri förskola, så bör naturskyddsföreningens checklista följas. Det är viktigt att välja byggmaterial som är beprövat och idag betecknat som giftfritt. Vidare ska inredning och ytmaterial vara lätt rengörbara och textilier ska kunna tvättas.

Entré

Alla förskolor ska ha en tydlig och välkomnande entré som ger en känsla av verksamhetens karaktär. Här finns information om vad som händer, praktisk information om byggnaden, samt föreskrifter. Entréer förses med skärmtak och vindfång. Det ska också finnas separata skärmtak för barns möjlighet att sova/vistas ute skyddade från nederbörd och blåst.

Kapprum, toaletter och skötrum

Kapprummen bör finnas i anslutning till huvudentrén. Kapprummen kan behöva olika lösningar för olika åldrar och beroende av hur mycket utrymme som finns. I anslutning till groventré ska en toalett kunna nå ifrån gården. För förskolebarn behövs en praktisk grovdell med torkmöjlighet och klädförvaring, samt möjlighet att spola av skor och leriga kläder innan man kommer in. Av- och påklädning i kapprum bör anpassas så att man inte stör övrig verksamhet, till exempel vid vila. I alla byggnader får endast normalstora WC-stolar monteras eftersom husen ska kunna användas av både förskola och skola.

Utformning av skötrum

Barn som vistas i förskolan har en ökad risk att få infektioner jämfört med barn som vistas i hemmet och då speciellt de yngsta barnen. Det är en ökad förekomst av virus och bakterier i miljön då många barn vistas gemensamt i begränsade utrymmen.

Personal

- Det ska finnas personalrum, tillräckligt med arbetsplatser och möjlighet till avskild vila i vilrum.
- Det skall finnas plats för ytterkläder, värdefackskåp, toaletter och duschrum.
- I personalrummet skall finnas diskbänk, mikro, eluttag med väggfast timer kylskåp och diskmaskin.
- Dessutom behövs konferensrum, samtalsrum, utrymme för kopiator och annan kontorsutrustning samt ett rum för en förskolechef. Rummen ska vara ljudisolerade.

2017-01-19

Förråd/förvaring

- Centralt förråd för pedagogiskt material, säsongsmaterial med mera.
- Säkerhetsförvaring för informations- och kommunikationstekniksverktyg (ikt-verktyg).
- Förråd för blöjor och andra hygien tekniska produkter måste ligga i anslutning till transportentré/varuintag, får ej tas genom köket.

Utemiljön

Utemiljön ska anpassas till en ändamålsenlig förskolegård.

Lek

- Solavskärmning måste finnas på gården
- Inhägnad utsläppsgård för de minsta. Större friare gård för de äldre barnen. Hårdgjorda ytor för cykelslingor
- Förråd för förskolans/barnens barnvagnar
- Förråd för leksaker och annat utematerial

Snöröjning och halkbekämpning

Det finns plats för att lägga upp snö, samt att man kommer fram med maskiner på gården. Vad gäller halkbekämpning är det viktigt att det finns en sandningssandlåda, ur vilken personal själv kan hämta sand, om det vid extrem halka tar lång tid för avtalad entreprenör att halkbekämpa.

Städutrymmen

- Utslagsvask med slangkoppling för att man enkelt ska kunna fylla hinkar mm
- Hyllor på väggarna för toalettpapper, handdukar och annat material
- Här skall rymmas städvagn, städmaskin och en person samtidigt
- Tvättmaskin (*inköp görs i samråd med städfirman*)
- Tillgång till klädskåp och låsbart skåp för personliga tillhörigheter, här eller på annat ställe i byggnaden.
- Gärna med fönster om det går.
- Eluttag

Tvättmaskin

Någonstans i huset ska det finnas tvättmaskin och torktumlare, främst för avdelningarnas och kökets behov.

Måltidshantering:

Förskolor utrustas med tillagningskök.

Kök och matsal

- Kökets placering ur väderstreckssynpunkt. Köket blir varmt genom alla maskiner för matlagning och disk och bör därför ligga i norrläge.
- Köket får inte vara långsmalt. Det måste finnas gott om avställningsytor.
- Hyllor och väggskåp ska inte sitta lika högt som enligt svensk hushållsinredningsstandard.

2017-01-19

- Diskmaskinen ska ha automatisk huvöppning och Eco spray i fördisken. I anslutning till diskmaskinen ska det finnas doseringsanläggning för maskindiskmedlet samt diskspolslang. Diskrummet ska ha rostfria bänkar.
- Det måste finnas eluttag och plats för matvagn/matvagnar.
- Diskrummet ska även vara tillgängligt för den pedagogiska personalen på förskolan.
- I köken ska golv under skåp och bänkar vara släta och ha ordentligt fall mot golvbrunn. På de fria golvytorna får golvbrunnarna däremot inte ha för kraftigt fall.
- Det måste finnas plats för förvaring av torrvaror samt väl tilltagna kylar och frysar, samt plats och uppladdning av mjölkflitar.
- Servering av mat till barnen kan se lite olika ut beroende på om de äter i matsal eller på avdelning. Viktigt att förbereda så att detta följer regler om hantering av varm mat.
- Leveranser som inte är till köket, får inte passera köket.
- Soprumsplacering, utrymme för källsortering samt vara lätt åtkomligt från köket
- Kökspersonalen skall ha kontor med datoruppkoppling, egen toalett, tillgång till dusch, omklädningsrum med delbart klädska alternativt två skåp per person.

Yta för måltider

Ytan för måltider behöver planeras väl så att den inte står outnyttjad en stor del av dagen, utan ska kunna nyttjas för andra ändamål. Där det är möjligt kan måltider ske i övrig verksamhet, till exempel på arbetstorget eller andra gemensamma ytor, så länge deras ursprungliga syfte behålls.

Administration

Administrationen bör placeras i anslutning till huvudentrén och arbetstorget.

Arbetstorg

Storleksmässigt föreslår lokalprogrammet att ett arbetstorg delas av tre avdelningar. Således får en förskola/skola med sex avdelningar två arbetstorg.

Skytning av förskolans olika delar är viktig att ta med i planeringen.

§ 45

Utökad investeringsram för genomförande av reinvesteringsprojekt - Albybron (KS/2017:152)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige medger samhällsbyggnadsnämnden en utökad investeringsram år 2017 med 6 900 000 kronor för genomförande av projektet.

Finansiering sker genom ökad upplåning.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M), Anders Thorén (TUP) och Stefan Dayne (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Sammanfattning

Albyvägens bro över torget i Alby centrum byggdes samtidigt med bostäderna i området i början på 1970-talet. Bron förvaltas idag av kommunen. Under 1999 gjordes den senaste större åtgärden på bron. Då byttes brons fogar vid övergången mellan mark och brobanan.

Under 2016 uppmärksammades att skador i form av sprickor och lös betong uppträder på brons landfästen och partiellt även i brobaneplattan. I programmet för framtida Alby föreslås att bron ska rivas före år 2030 och ersättas med en väg. Det är dock inte möjligt att avvakta åtgärdandet av skadorna på Albybron utan att detta får betydande konsekvenser för framkomlighet och tillgänglighet.

Projektet medför ökade kapitalkostnader med cirka 500 000 kronor per år.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2017-02-14, § 37

2017-03-06

Dnr KS/2017:152

Yrkanden

Jimmy Baker (M), Stefan Dayne (KD) och Anders Thorén (TUP) yrkar på återremiss av ärendet, bilaga.

Gabriel Melki (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilt yttrande

Lars Johansson (L) och Robert Steffens (C) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Propositionsordning

Kommunstyrelsens ordförande ställer först yrkandet om återremiss under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

YRKANDE

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

2017-03-06

**Ärende 45   Utökad investeringsram för genomförande av
reinvesteringsprojekt Albybron (KS/2017:152)**

Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Tullingepartiet anser att det inte är det bästa alternativet att, som majoriteten vill, lappa och laga en bro som inom en snar framtid ändå kommer att rivas.

Delar av Albyvägen som går förbi Alby Centrum är i själva verket en bro. Man har upptäckt sprickor i bron som kräver åtgärder. Kostnaden beräknas till c:a 7 miljoner kronor och reparationstiden c:a ett halvår.

I samhällsbyggnadsnämnden yrkade delar av oppositionen avslag med hänvisning till att det redan beslutade "Stadsbyggnadsidé Alby" föreskriver att bron skall rivas, att vägen tas ned till marknivå och blir en gångata invid nytt, ombyggt centrum.

Vi anser att det är bättre att vi tar kostnaden nu istället för att "köpa oss 10-12 år" till som ytterligare fördröjer "Stadsbyggnadsidé Alby" och där sannolikt kostnaden inte kommer att vara lägre om 10 år, utan snarare högre.

Med vår handlingsväg får omdaningen av Alby en skjuts. I nära anslutning till området är det ju redan klart med 670 nya bostadsrätter (Titania) samt 220 nya bostadsrätter (SHH). Ett par platser till är också under uppsegling med ytterligare bostäder.

Alby skulle även utifrån trivsel- och trygghetsaspekter behöva ett lyft och därför är det är hög tid att vi tillsammans tar ansvar för att utvecklingen av Alby tar fart idag – och inte imorgon.

Vi föreslår kommunstyrelsen

att återremittera ärendet för att få klarhet i kostnaderna för alternativet att riva bron.

Jimmy Baker (M)
Stefan Dayne (KD)
Anders Thorén (TUP)

Instämmer i yrkandet såsom ett yttrande

Lars Johansson (L)
Robert Steffens (C)

§ 37

Beslut om utökad investeringsram för genomförande av re-investeringsprojekt Albybron (sbf/2016:480)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra upp-rustning av Albybron och hemställer att kommunfullmäktige godkänner en utökad investeringsram 2017 med 6 900 000 kr för projektet genom ökad upplåning.

Reservationer

Moderaterna och Tullingepartiet reserverar sig mot beslutet, till förmån för att avslå förslaget.

Sammanfattning

Albyvägens bro över torget i Alby centrum byggdes samtidigt med bostä-derna i området i början på 1970-talet. Bron förvaltas idag av kommunen. Under 1999 gjordes den senaste större åtgärden på bron. Då byttes brons fo-gar vid övergången mellan mark och brobanan.

Under 2016 uppmärksammades att skador i form av sprickor och lös betong uppträder på brons landfästen och partiellt även i brobaneplattan. I pro-grammet för framtida Alby förslås att bron skall rivas före år 2030 och er-sättas med en väg. Det är dock inte möjligt att avvakta åtgärdandet av ska-dorna på Albybron utan att detta får betydande konsekvenser för framkom-lighet och tillgänglighet.

Projektet medför ökade kapitalkostnader med ca 400 000 kr/år.

Samhällsbyggnadsnämnden hemställer därför om utökad investeringsram med 6 900 000 för projektet.

Ärendet

Vid en besiktning av Albybron framkom att brons landfästen uppvisar stora skador. Konsekvenser om inte åtgärder görs påverkar bärigheten på bron.

2017-02-14

Dnr sbf/2016:480

Inskränkningar för tung trafik och bussar kommer att behöva göras och på sikt måste bron stängas. Provtagningar och upprättande av konstruktionshandlingar pågår. När dessa handlingar är klara i januari 2017 påbörjas reparation snarast och kommer slutföras under 2017. Arbetet beräknas pågå under sex månader.

Yrkanden

Jimmy Baker (M) yrkar, med instämmande av Christian Wagner (TUP), avslag på ordförandens förslag.

Ordföranden (S) yrkar bifall till sitt förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition mellan sitt förslag och Moderaterna och Tullingepartiets förslag att avslå förslaget och finner att samhällsbyggnadsnämnden bifaller ordförandens förslag till beslut.

Protokollsanteckningar

Majoriteten i Samhällsbyggnadsnämnden S,V,MP vill anföra följande protokollsanteckning:

Utifrån Översiktsplanen och Alby Stadsbyggnadsidé framkommer att kommunen ska verka för att Alby bron ska rivas och Alby vägen ska sänkas. Majoritetens ambition i det nämnda kvarstår. I samband med antagandet av de nämnda dokumenten framkom att Alby brons livslängd var ca 15 år. Nu har det gått några år sedan antagandet av dessa dokument, men i samband med en besiktning av Albybron under förra året framkom att brons landfästen uppvisar stora skador. Det nämnda har föranlett till djupare provtagningar som visar att bron är i ett sämre skick än väntat.

Mot bakgrund av det så måste åtgärder vidtas. Dessa åtgärder kan vara att reparera bron i enlighet med förslaget i ärendet eller begränsa fordonen som trafikerar bron. Ett annat alternativ är att riva bron omgående, men utifrån den information som vi fått så skulle ett omgående rivningsbeslut innebära en process på upp till 2 år pga att det kräver upphandling, projektering, m.m. Att då avvakta den processen är ett alltför stort risktagande. Därför anser vi att det rimliga är att bron repareras i enlighet med ärende beskrivning och att rivning av bron sker så snart det är möjligt utan äventyrande av våra medborgares säkerhet.

Moderaterna lämnar följande protokollsanteckning:

Vi hade hellre sett att Albybron revs i enlighet med planerna för ”Stadsbyggnadsidé Alby” snarare än att flera miljoner läggs på att tillfälligt laga bron. Det

2017-02-14

Dnr sbf/2016:480

kommer troligen inte att bli billigare att riva den om några år och då är det bättre att ta kostnaden nu och snabba på processen med att förvekliga omdaning av Alby.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Anders Öttenius

2016-04-12

Nämnd: *Samhällsbyggnadsnämnden***Projektets namn:** *Albybron***Handläggare:** *Rolf Söder***Underlag till övriga investeringsprojekt (ej bygginvesteringar)****Beskrivning av projektet:**

Vid en besiktning av Albybron framkom att brons landfästen uppvisar stora skador. Provtagningar och upprättande av konstruktionshandlingar pågår. När dessa handlingar är klara i januari 2017 påbörjas reparationen omedelbart. Arbetena kommer att utföras genom kommunens ramavtal för mark och anläggning. Detta blir en reinvestering för att upprätthålla brons livslängd under ytterligare 15 år. 400 tkr av totalkostnaden behöver användas 2016.

Motivering till projektet:

Albybrons landfästen är i så dåligt skick att reparation behöver utföras snarast.

Investeringskalkyl

	År	Månad
Beräknad driftstart	2017	08

Investeringsutgifter och kostnader redovisas med minustecken (-).

Projekt	Totalkalkyl (tkr)	2017	2018	2019	2020
	6900	6500			

Avgifter/ersättningar*	Totalkalkyl (tkr)	2017	2018	2019	2020

*Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar, anläggningsavgifter, övriga intäkter.

Ekonomiska effekter:

Driftkostnadskalkyl (del- och helårseffekt)

(tkr)	(tkr)	Avskrivnings- tid, år
År 1	År 2	

2016-04-12

Kapitalkostnader	152	460	15
Övriga driftkostnader			
Avgift/ ersättning* (se ovan)			

Kan driftkostnader finansieras inom befintlig preliminär budgetram?

Ange (x)	Ja	Nej
Kapitalkostnader		x
Övriga verksamhetskostnader	x	

Konsekvenser om nämnden inte medges medel för investeringsprojektet:

Bärigheten på bron kommer då behöva regleras med inskränkningar av framför allt tung trafik och bussar. På sikt måste bron stängas.

§ 46

Slutrapport: Bergfotsvägen (KS/2017:150)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner slutrapport för exploateringsprojekt Bergfotsvägen 9162.

Sammanfattning

Resultat för projektet som helhet ger ett överskott på 3 286 000 kronor beroende på VA:s överskott på 3 900 000 kronor.

Exploateringen kommer att ge ett underskott på 587 000 kronor, beroende på att marken inte sålts utan upplåtits med tomträtt, vilket ger en årlig intäkt på 336 000 kronor istället.

I förhållande till den budget som antagits för projektet redovisas ett överskott på cirka 2 000 000 kronor. Det större överskottet beror främst på att VA-taxan ger högre anslutningsavgifter än beräknat.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2017-02-14, § 29.

Yrkande

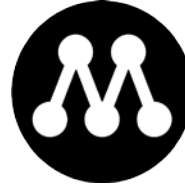
Gabriel Melki (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilt yttrande

Jimmy Baker (M) och Stefan Dayne (KD) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

_____

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Kristdemokraterna

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

2017-03-06

Ärende 46 Slutrapport: Bergfotsvägen (KS/2017:150)

Det är glädjande att det byggs i kommunen och satsar på ungdomsbostäder i bra naturnära läge med tillgång till kollektivtrafik. Vi är mycket positiva till projektet i sin helhet. Vi ställer oss dock frågande till hur man presenterar överskott kontra underskott i texten.

Man redovisar ett överskott för projektet i sin helhet. Men i realiteten är resultatet ett underskott gällande exploateringen på 587 000 kronor. Man bör inte blanda ihop VA-kostnader och intäkter med exploateringskostnaderna. Underskottet motiveras med att förlusten över tid kommer att kompenseras av tomträtsavgälder.

Samtidigt gör man ett kraftigt överskott gällande anslutningsavgifterna för VA. Enligt VA-lagen skall VA-kollektivet bära sig självt. Vi vet att kommunen har fått kritik från flera byggherrar över de höga anslutningsavgifterna och att dessa avskräcker för att bygga. Den tröskeln blir, i jämförelse med andra kommuner, för hög. En aspekt med anslutningstaxan är att det för flerfamiljshus utgår en avgift per lägenhet, inte per fastighet/byggnad. Det finns inga mängdrabatter, så ju fler lägenheter som ryms inom ett byggprojekt, desto dyrare blir det för byggherren. Det i sig hämmar nyexploateringar och håller nere bostadsbyggandet.

Det vore bättre om VA-kollektivet inte vare beroende av engångsintäkter med jämna mellanrum för att ekonomiskt vara i balans. Vi vill att VA-taxan ses över för att kunna åstadkomma en mer långsiktigt hållbar finansiering för reinvesteringar och själva driften av nätet. Överskottet som kommer från VA-anslutningen ska användas inför framtiden genom VA-fonden /kollektivet för framtida anläggning och underhåll av VA-nätet och ska inte tillräknas som överskott i exploateringsprojektet.

En motivering som majoriteten anför är att den löpande VA-taxan är bland de lägsta. Vi skulle dock hellre se en mindre höjning av taxan per kubikmeter vatten. Problemet med de för höga anslutningsavgifterna skulle på så sätt avhjälpas och samtidigt gör kommunen mer bygg- och boattraktiv.

Jimmy Baker (M)
Stefan Dayne (KD)

§ 29**Bergfotsvägen - slutrapport (sbf/2012:461)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner slutrapporten för exploateringsprojekt Bergfotsvägen 9162

Sammanfattning

Resultat för projektet som helhet ger ett överskott på 3 286 000 kronor beroende på VA:s överskott på 3 900 000 kr.

Exploateringen kommer att ge ett underskott på 587 000 kr, beroende på att marken inte sålts utan upplåtit med tomträtt, vilket ger en årlig intäkt på 336 00 kr istället.

I förhållande till den budget som antagits för projektet redovisas ett överskott på ca 2 000 000 kronor. Det större överskottet beror främst på att VA-taxan som ger högre anslutningsavgifter än beräknat.

Ärendet

2011-09-29 beslutade kommunfullmäktige att godkänna ett ramavtal med SW Projektutveckling innehållande en tvåårig option på markanvisning, 2011-09-29 § 133.

Den 7 februari 2012 uppdrog samhällsbyggnadsnämnden åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta förslag till detaljplan för del av Tumba 7:206 – kv. Bergfoten. Detaljplanens syfte är att skapa ungdomsbostäder i kollektivtrafiknära läge. Byggnadens placering och form anpassas till platsens terräng och höga naturvärden.

Detaljplan, exploateringsavtal och genomförandebudget antogs av kommunfullmäktige 2013-12-17 § 166. Dnr KS/2013:493

2017-02-14

Dnr sbf /2012:461

Planen vann laga kraft den 21 januari 2014.

Byggstart har påbörjats hösten 2016 av en byggnad innehållande 127 st smålägenheter. Beräknad inflyttning är 2:a kvartalet 2018.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2017-01-20, utgör underlag för beslutet.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Åsa Hansson

2017-01-20

Dnr sbf/2012:461

Referens
Åsa HanssonMottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Bergfotsvägen – slutrapport

Projekt 9162

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner slutrapporten och föreslår Kommunfullmäktige

- Att godkänna slutrapporten för exploateringsprojekt Bergfotsvägen 9162

Sammanfattning

2011-09-29 beslutade Kommunfullmäktige att godkänna ett ramavtal med SW Projektutveckling innehållande en tvåårig option på markanvisning, 2011-09-29 §133.

Den 7 februari 2012 (§ 11) uppdrog samhällsbyggnadsnämnden åt samhällsbyggnadsförvaltningen att upprätta förslag till detaljplan för del av Tumba 7:206 – kv. Bergfoten. Detaljplanenssyfte är att skapa ungdomsbo-städer i kollektivtrafiknära läge. Byggnadens placering och form anpassas till platsens terräng och höga naturvärden.

Detaljplan, exploateringsavtal och genomförandebudget antogs av kommunfullmäktige 2013-12-17 § 166. Dnr KS/2013:493

Planen vann laga kraft den 21 januari 2014.

Byggstart har påbörjats hösten 2016 av en byggnad innehållande 127 st smålägenheter. Beräknad inflyttning är 2:a kvartalet 2018.

Resultat för projektet som helhet ger ett överskott på 3 286 000 kronor beroende på VA:s överskott på 3 900 000 kr.

2017-01-20

Dnr sbf/2012:461

Av bifogar underlag framgår att exploateringen kommer att ge ett underskott på 587 000 kr, beroende på att marken inte sålts utan upplåts med tomträtt, vilket ger en årlig intäkt på 336 00 kr istället.

I förhållande till den budget som antagits för projektet redovisas ett överskott på ca 2 000 000 kronor. Det större överskottet beror främst på att VA-taxan som ger högre anslutningsavgifter än beräknat.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Inga-Lill Segnestam
Samhällsbyggnadschef

Expedieras till

Åsa Hansson, Projektledare Sbf
Antonio Ameijenda, Exploateringschef Sbf
Inger Larsson, Ekonom, Tf

Referens
Åsa Hansson

Mottagare
Styrgrupp

Slutrapport

Bergfotsvägen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Projektets resultat kontra projektmål	3
Måluppfyllnad.....	3
Tidplan kontra utfall.....	3
Kostnader	4
Erfarenheter av projektarbetet	4
Metod för uppföljning av nyttomål.....	4
Bilagor:	5

Sammanfattning

Detaljplanen för Bergfotsvägen syftar till att skapa ungdomsbostäder i kollektivtrafikhöga läge. Under hösten 2016 har byggnation av 127 smålägenheter påbörjats. Projektet går som helhet med ett överskott om ca 3 Mkr inkluderat anläggningsavgifter för VA. Då marken upplåts med tomträtt, får kommunen en årlig intäkt om 336 000 kr den första avgäldsperioden .

Bakgrund

SW Projektutveckling AB inkom under 2011 med en ansökan om markanvisning gällande en tomt vid Bergfotsvägen i Tumba. Avsikten var att bygga flerbostadshus om cirka 90 lägenheter på 1 och 2 rum och kök mellan 37 och 50 kvadratmeter, som skulle upplåtas med hyresrätt. Målgruppen var ungdomar som ska komma in på bostadsmarknaden.

Projektets resultat kontra projektmål

Måluppfyllnad

N1: Skapa förutsättningar för unga att bo kvar i det närområde som man vuxit upp i.

P1: Förslag till detaljplan som innehåller möjligheten att upprätta ca 90 ungdomsbostäder

P2: Ett tomträttsavtal med exploatör för marken.

P3: Ett exploateringsavtal innehållande som innehåller krav på miljömässigt byggande

P3: Ett exploateringsavtal som innehåller kompensation för borttagande av särskilt värdefulla träd

Punkt P1 och P2 är uppfyllt.

Exploateringsavtalet innehåller vite angående särskilt värdefulla träd. Avtalet innehåller delvis krav på miljömässigt byggande, men tanke på avfallshantering, återvinning och dagvattenhantering. Så även P3, kan anses som uppfyllt.

Även om projektet slutredovisas finns kvarstående åtaganden.

Tidplan kontra utfall

Detaljplanen skulle enligt ursprungligt tidplan antas i november 2013 och inflyttningen av boende bedömdes ske under 2015.

Laga kraft skede i januari 2014 och bygglovsbeslut i samhällsbyggnadsnämnden i september 2016.

Detaljplanen följde i den ursprungliga tidplanen men inte genomförandet.

Att byggstarten blev försenad berodde på den första exploatören inte fick ekonomi i projektet, då tänkt totalentreprenör inte kunde leverera enligt planerad tidplan och pris. Ett ägarbyte skedde under sommaren 2015 och ny ägare blev VestigiaHus Futurum – Bergfoten 1 AB, som ägs av Nordic Real Estate Partner AB. På grund av rådande högkonjunktur och att huset var ritat för ett modulbygge samt detaljplanen var anpassad efter förslaget, drog även genomförandet ut på tiden för den nya ägaren.

Ett nytt bygglov lämnades in under hösten 2016 och byggnation har påbörjats. Det blir platsbyggt i stället för byggt av moduler.

Kostnader

Exploateringsnetto blir minus, 587 000 för att marken inte säljs, utan upplåts med tomträtt. Dock får kommunen en löpande intäkt på 336 000 kr/år i 10 år innan tomtätten regleras.

Gatukostnad blir -70 000 kr. I projektet gjordes en utredning avseende en gång-och cykelväg längs med Bergfotsvägen. Ett beslut togs om att gc-banan inte skulle byggas ut i samband med projektet, utan tas med i diskussionerna med trafikverket om gc-banan längs med Dalvägen.

VA går med positivt utfall på 3 900 000 kr.

Projektet går 85 000 plus avseende exploateringsnetto och VA-enheten går 2 500 000 + jämfört med genomförandebudgeten delvis på grund av att det blev fler lägenheter.

Erfarenheter av projektarbetet

Då de allra flesta som jobbat med projektet har slutat är det svårt att dra några slutsatser avseende projektet. En flexiblar detaljplan hade möjligtvis gjort att byggnationen kommit igång tidigare.

Metod för uppföljning av nyttomål

Hur uthyrningen ska gå till är ännu inte bestämt, men då ca 90 av de 127 lägenhet som är tänkta att byggas är ettor om ca 35 kvm, räknar man med att det är främst unga som flyttar in. För att följa upp hur det faktiskt blev kan man stämma av med byggherren om ålder och nuvarande boendeort på de som skriver hyresavtal.

Bilagor:

1. Karta
2. Budget

Exploateringsprojekt

PROJEKTBUDET

Upprättad:

2017-01-04

Bilaga 2

Botkyrka Kommun

Projekt:

Projektledare:

UPPFÖLJNING

TOTAL PROJEKTBUDET	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr	Kr
EXPLOATERING						
Mark (från reserven)	2 000		-2 000			-
Mark			0			-
Övriga kostnader	820 000		-820 000	750000		-750 000
Planavgifter		150 000	150 000		163 000	163 000
Summa generell exploaterii	822 000	150 000	-672 000	750 000	163 000	-587 000
INVESTERING ALLMÄN PLATS						
Kostnader/intäkter gata/park	70 000		-70 000	66000		-66 000
Mark (från reserven)			0			0
Kapitalkostnader under projektet			0	4000		-4 000
Summa allmän plats	70 000	0	-70 000	70 000	0	-70 000
INVESTERING VATTEN/AVLOPP						
Utgifter VA	600 000		-600 000	611 000		-611 000
Anläggningsavgifter VA		2 000 000	2 000 000		4 553 000	4 553 000
Kapitalkostnader under projel	15 000		15 000			
Summa kommunalt va	615 000	2 000 000	1 415 000	611 000	4 553 000	3 942 000
TOTAL	1 507 000	2 150 000	643 000	1 431 000	4 716 000	3 285 000

VARAV REDOVISAT T O M 2013-10-14

	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Exploatering	677 000		-677 000
Investering allmän plats			0
Investering kommunalt va			0
TOTAL	677 000	0	-677 000
Erhållen budget för tidigare sl	650 000		-650 000
Differens att lämna över till nästa skede			27 000

ÅTERSTÅENDE BUDGET FÖR GENOMFÖRANDE

Exploatering	145 000	150 000	5 000
Investering allmän plats	70 000	0	-70 000
Investering kommunalt va	615 000	2 000 000	1 385 000
	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO
	Kr	Kr	Kr
TOTAL	830 000	2 150 000	1 320 000

TOTALT ATT ÄSKA TILL GENOMFÖRANDESKEDET 1 293 000

DRIFTKONSEKVENSER SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN GATAPARK

<i>Kommunal årlig driftbudget (s</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>
<i>-driftkostnad gata</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>-driftkostnad park</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>- allmän plats (kapitaltjänst)</i>	<i>5 271</i>	<i>0</i>	<i>5 271</i>
TOTALT	5 271	0	5 271

DRIFTKONSEKVENSER TEKNISKA NÄMNDEN VA

<i>Kommunal årlig driftbudget (s</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>
<i>-driftkostnad vatten/avlopp</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>- vatten/avlopp (kapitaltjänst)</i>	<i>1 130</i>	<i>0</i>	<i>1 130</i>

TOTALT

1 130

0

1 130

§ 47

Årsredovisning och revisionsberättelse för Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem - beviljande av ansvarsfrihet (KS/2016:329)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beviljar styrelsen i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem ansvarsfrihet för verksamheten under 2015.

Sammanfattning

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska förbundsmedlemmarna var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet.

Årsredovisning och revisionsberättelse för 2015 har överlämnats till kommunen.

Revisorerna tillstyrker att samordningsförbundets styrelse beviljas ansvarsfrihet. På grund av ett administrativt missförstånd är tyvärr beslutet försenat.

Jäv

Mats Einarsson (V) och Robert Aslan (S) anmäler jäv och deltar ej i beslutet.

_____

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

2017-01-18

Dnr KS/2016:329

Referens
Krister Stralström

Mottagare
Kommunstyrelsen

Årsredovisning och revisionsberättelse för Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem (KS/2016:329)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem ansvarsfrihet för verksamheten under 2015.

Sammanfattning

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska förbundsmedlemmarna var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet.

Årsredovisning och revisionsberättelse för 2015 har överlämnats till kommunen.

Revisorerna tillstyrker att samordningsförbundets styrelse beviljas ansvarsfrihet.

På grund av ett administrativt missförstånd är tyvärr denna skrivelse försenad.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Krister Stralström
Tf ekonomichef

Till

Styrelsen i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem
Fullmäktige i respektive medlemskommun
Fullmäktige i Stockholms läns landsting
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2015

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem
Organisationsnummer 222000-3020

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem (organisationsnummer 222000-3020) för verksamhetsåret 2015.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

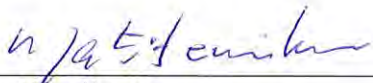
Huddinge den 6/4 2016

Eva Sjödén
För kommunerna

Karin Brodin
För Stockholms läns landsting

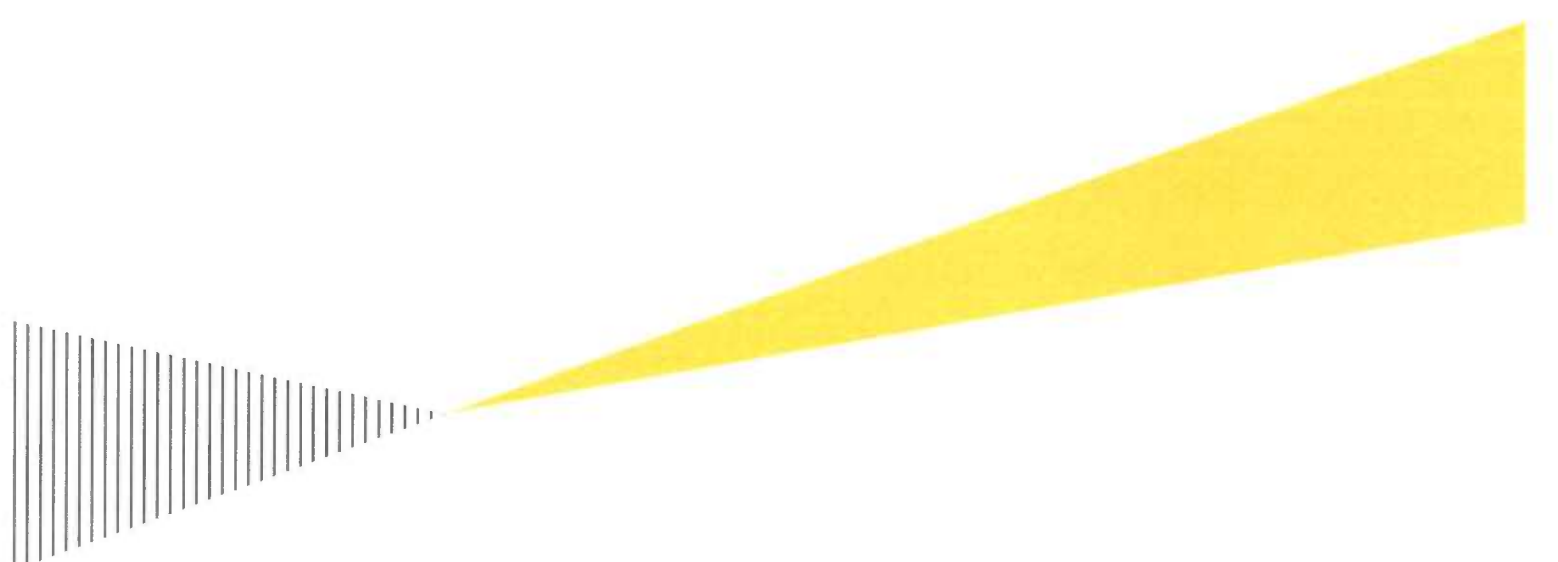

Mats Henriksson
Auktoriserad revisor
Deloitte AB
För staten

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapport

Samordningsförbundet
Botkyrka Huddinge Salem
Årlig granskning 2015

Building a better
working world

Innehåll

1	Granskning av Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem	3
1.1	Inledning	3
1.2	Granskningens utgångspunkter	3
2	Granskning av årsredovisningen och årsbokslutet 2015	4
3	Redovisning av samordningsförbundets arbete	5
3.1	Mål och riktlinjer för den finansiella samordningen	5
3.1.1	Mål, budget och verksamhetsplan	5
3.1.2	Styrdokument	8
3.2	Samverkan mellan samverkansparterna	8
3.2.1	Seminarier och utbildningar	8
3.3	Finansiering av samordnade rehabiliteringsinsatser	9
3.3.1	Individinriktade insatser under 2015	9
3.4	Beslut om användning av medel	11
3.5	Uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna 2015	11
3.6	Budget och årsredovisning för den finansiella samordningen	12
3.7	Bedömning	12

2016-04-04

Revisorerna i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem

Vår granskning har genomförts som underlag för er ansvarsprövning av Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem år 2015.

Vi har i denna rapport sammanfattat iakttagelser från granskningen av årsbokslutet och årsredovisningen för förbundet.

Det har inte framkommit några väsentliga noteringar som påverkar vår bedömning av att resultat och ställning ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning för året 2015. Vissa utvecklingsområden har dock identifierats.

Granskningen har genomförts i enlighet med fastställd revisionsplan för 2015.

Med vänlig hälsning

Linda Strauss

Anja Zetterberg

Kopia: Förbundets styrelse och förbundschef

1 Granskning av Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem

1.1 Inledning

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem granskas av revisorer utsedda av förbundets medlemmar. Granskningen sker i enlighet med god revisionsd i kommunal verksamhet.

Revisorerna har upphandlat Ernst & Young AB (EY) som sakkunnigt biträde.

1.2 Granskningens utgångspunkter

Denna rapport syftar till att kortfattat sammanfatta resultatet av granskningen av årsbokslutet och årsredovisningen, samt att ge revisorerna ytterligare information och underlag inför ansvarsprövningen av förbundets styrelse.

Enligt 7 § i lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser har samordningsförbunden till uppgift att:

1. Besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen
2. Stödja samverkan mellan samverkansparterna
3. Finansiera insatser som avser individer vilka är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och som syftar till att dessa uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete
4. Besluta på vilket sätt de medel som står till förfogande för finansiell samordning ska användas
5. Svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna
6. Upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen

Det är styrelsens ansvar att säkerställa att förbundets verksamhet ryms inom och stödjer punkterna i 7 §.

Vid revisionen av samordningsförbunden skall bestämmelserna i 9 kap 4-18 § § i kommunallagen tillämpas. Det innebär bland annat att revisorerna skall pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

2 Granskning av årsredovisningen och årsbokslutet 2015

Granskningen av årsredovisningen har omfattat en genomgång av att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag och för väsentliga poster även följsamhet till rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Granskningen har omfattat en genomgång av underlag till väsentliga balans- och resultatposter. Bokslutsdokumentationen bedöms vara god.

Periodiseringar av kostnader i pågående projekt är en väsentlig bokslutsfråga. För periodiseringen av samtliga projekt finns relevanta underlag i form av fakturor och specifikationer. Samtliga verifikationer är attesterade av förbundschefen alternativt styrelseordförande.

Vi noterar att förbundet även 2015 redovisar underskott, vilket är i enlighet med förbundets plan att använda tidigare års överskott i verksamheten. Underskottet uppgår dock inte till den nivå som budgeterades. Detta beror främst på att projekten inte bedrivit verksamhet i den omfattning som budgeterats. Även för 2016 har en budget upprättats där överskott från tidigare år ska nyttjas.

Vi bedömer sammanfattningsvis att årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning för år 2015.

3 Redovisning av samordningsförbundets arbete

I detta kapitel redovisas hur samordningsförbundet arbetat under 2015 för att uppfylla sina uppgifter enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Kapitlet följer samma ordning som lagens skrivning om samordningsförbunds uppgifter.

Vid förbundets kansli arbetar en förbundschef och en processtödare. Under året beslutade styrelsen att ge tidigare verkställande tjänsteman titeln förbundschef. Förbundet har inga egna anställda utan kanslipersonalen har sin anställning hos Huddinge kommun. Under hösten har kansliet tagit emot en praktikant där målsättningen är att praktiken övergår i en anställning under 2016. Från Huddinge kommun köper också förbundet ekonomi- och nämndadministrativa tjänster motsvarande ca 15 timmar vardera månatligen.

3.1 Mål och riktlinjer för den finansiella samordningen

3.1.1 Mål, budget och verksamhetsplan

Den 28 november 2014 antog styrelsen budget och verksamhetsplan för år 2015. I verksamhetsplanen fastslås att det övergripande målet för förbundet är att möjliggöra förbättrad hälsa och förmåga till förvärvsarbete och/eller studier hos medborgare i Botkyrka, Huddinge och Salem samt att bidra till att samhällets resurser används på ett bättre och mer effektivt sätt.

Det fastslås vidare att de insatser som samordningsförbundet finansierar ska:

- ▶ vara till nytta för medborgarna i deras rehabilitering
- ▶ bidra till effektivare arbete inom rehabiliteringsområdet
- ▶ bidra till samhällsekonomiska vinster
- ▶ skapa struktur och långsiktighet i samverkansarbetet
- ▶ möjliggöra ny utveckling inom samverkansområdet rehabilitering
- ▶ utveckla en gemensam helhetssyn utifrån förbundets verksamhet/uppdrag och utifrån individens behov

De övergripande målen ovan är samma som för 2014. Styrelsen och beredningsgruppen sammanträder årligen under hösten och diskuterar utifrån föregående års verksamhetsplan, uppföljningar och identifierade behov mot vilka grupper förbundet bör rikta sina insatser kommande år. Tillfället fungerar som en utvärdering av verksamhet och budget.

I verksamhetsplanen fastställs också samordningsförbundets verksamhetsinriktning för året. Förbundets uppdrag är tvådelat:

- ▶ Stödja metod- och kunskapsutveckling samt förbättrad samverkanskultur
- ▶ Finansiera och stödja insatser för individer med samordnade rehabiliteringsbehov

Samverkansinsatserna, som förbundet finansierar, riktar sig till och ska vara till nytta för de tre kommunernas medborgare med komplex problematik och/eller förebyggande för att möta problem innan de blivit för stora och svåra.

Förbundet har under 2015 beslutat att särskilt prioritera:

- unga vuxna upp till 29 år som riskerar långvarig arbetslöshet och/eller ohälsa
- föräldrar med försörjningsansvar gentemot minderåriga barn

Enligt intervjuade finns en diskussion om arbetslivsfokus i vissa insatser, där målgruppen står långt ifrån arbetsmarknaden. I vissa fall kan det behövas ett förtydligande av målgruppen, då målet är att deltagare ska gå ut i studier eller arbete efter avslutad insats.

Förbundet har under året fortsatt bedriva ett arbete med att se över de finansierade insatserna och anpassa dessa till mer långsiktiga uppdrag och integrerade processer.

Under året har förbundet ägnat särskilt fokus åt behovsanalys och kartläggning inom två specifika områden; psykisk ohälsa respektive samverkan med arbetsintegrerande sociala företag.

En utgångspunkt för förbundet är att samtliga insatser ska ha möjlighet att ta emot medborgare från samtliga tre kommuner.

Förbundets åtaganden och mål följs upp i årsredovisningen. I tabellen nedan redovisas de åtaganden och mål som fastslås i verksamhetsplanen samt måluppfyllelsen enligt årsredovisningen.

Åtaganden enligt verksamhetsplan 2015	Måluppfyllelse enligt årsredovisningen 2015
<p>Finansiering av, och stöd till samordnade rehabiliteringsinsatser och projekt.</p>	<p>Förbundet har under året finansierat tio insatser som riktar sig till personer i behov av samordnad rehabilitering. Många insatser har pågått i flera år och övergått från projekt till mer långsiktiga samverkansinsatser.</p> <p>Totalt deltog 728 personer i de insatser som förbundet finansierade under 2015, varav 56% är kvinnor och 41% män. Av samtliga deltagande har 358 personer har registrerats med personuppgifter i SUS under året.</p> <p>De insatsspecifika målen kan skilja sig åt beroende på målgruppens förutsättningar, projektets verksamhet och andra faktorer. Tillsammans ska dock de finansierade insatserna bidra till de förbundsövergripande effektmålen.</p>
<p>Kartläggningar, behovsanalys och utveckling av samordningsförbundets uppdrag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Genom omvärldsbevakning och i dialog med samordningsförbundets medlemsparter se över och uppmärksamma behov av rehabilitering i samverkan. - Förbundet avser att aktivt medverka i utbildningar och nätverkssamarbete i syfte att utveckla den egna verksamheten. Särskilt fokus ska riktas på att utveckla ett tydligt brukarperspektiv inom samordningsförbundet och den finansierade verksamheten. 	<p>Under året har förbundet ägnat särskilt fokus åt behovsanalys och kartläggning inom två specifika områden; psykisk ohälsa respektive samverkan med arbetsintegrerande sociala företag.</p> <p>I samarbete med kommunernas PRIO-arbete och Försäkringskassan har samordningsförbundet arrangerat tre workshops för att kartlägga och lyfta fram behov och förslag på lösningar för att fler personer med psykisk ohälsa ska kunna komma i arbete/studier eller sysselsättning.</p> <p>Under året har samordningsförbundet i samarbete med Botkyrka kommun låtit genomföra en förstudie för att undersöka hur samordningsförbundet och dess parter kan stödja utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag i syfte att skapa nya vägar in till arbetsmarknaden för dem som står mycket långt ifrån ett arbete idag.</p> <p>Förbundet har inlett ett samarbete med länets övriga samordningsförbund i syfte att undersöka möjligheterna att gemensamt söka medel från Europeiska Socialfonden (ESF). En gemensam ansökan påbörjades i december 2015 och lämnades till ESF i januari 2016.</p>
<p>Processtöd till finansierade insatser</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bistå finansierade insatser i metodutveckling och uppföljning. - Anordna projektledarträffar och främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan finansierade insatser/projekt. - Kontinuerliga nätverksträffar ska erbjudas såväl 	<p>Sedan mars 2014 finns en processtödjare med uppdrag att utveckla ett nära stöd till projektledarna i finansierade insatser rörande frågor om metod- och verksamhetsutveckling.</p> <p>Under året har också en kartläggning av kompetenser och yrkeserfarenheter hos medarbetare i finansierade insatser</p>

<p>verksamhetsledare som medarbetare i finansierade insatser. Under 2015 ska verksamhetsledarna erbjudas handledning.</p>	<p>genomförts i syfte att möjliggöra kunskapsutbyte mellan verksamheterna.</p> <p>Projektledare/verksamhetsledare för insatserna erbjuds kontinuerlig handledning och har regelbundna nätverksträffar.</p> <p>Medarbetarna i insatserna samlas minst en gång per år för erfarenhetsutbyte och en möjlighet till gemensam kunskapsutveckling.</p> <p>Under året har en gemensam utvecklingsdag anordnats för samtliga medarbetare i finansierade insatser.</p>
<p>Myndighetsgemensamma utbildningar och seminarier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erbjudas medarbetare och chefer hos förbundets parter gemensamma utbildningar och möjligheter att utbyta erfarenheter och kunskap. - Under 2015 ska utbildning ges i samarbete med Försäkringskassan genom den s.k. KUR-utbildningen. - En fördjupningsutbildning i suicidprevention ska erbjudas ett antal medarbetare. - Förbundet kommer arrangera frukostmöten med fokus på att sprida information om de ingående parternas uppdrag och verksamhet. 	<p>Förbundet har fortsatt samarbete med Karolinska Institutet för att erbjuda utbildning i suicidprevention och första hjälpen vid psykisk ohälsa. 426 personer har deltagit.</p> <p>I samarbete med Försäkringskassan och inom ramen för KUR-projektet har förbundet erbjudit föreläsningar om samverkan och psykisk ohälsa. 355 personer har deltagit.</p> <p>Förbundet har anordnat frukostmöten med information om parternas uppdrag och aktuella förändringar hos de olika myndigheterna. Totalt har 300 personer deltagit.</p>
<p>Uppföljning och utvärdering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Följa upp finansierade insatser genom bland annat det nationella uppföljningssystemet SUS. - Fortsätta utveckla uppföljningen genom att ingå i arbetet med att utvecklas indikatorer för att kvalitetssäkra uppföljningen och utvärderingen av finansiell samordning. 	<p>Extern utvärdering av START-projektet slutfördes under året.</p> <p>Utvecklingsarbetet att ta fram indikatorer för framgångsrik samverkan har fortsatt. Resultatet i form av ett kvalitetssäkrat uppföljningsinstrument beräknas vara färdigställt under 2016.</p> <p>Förbundet har köpt in och utbildat personal i ett nytt myndighetsgemensamt uppföljnings- och dokumentationssystem. Systemet används som komplement till SUS.</p> <p>Förbundet har arbetat med att implementera en långtidsuppföljning av resultat på individnivå. En rapport beräknas vara färdigställd under 2016.</p>
<p>Information</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprida information om samordningsförbundet och dess verksamhet genom hemsida, nyhetsbrev och andra informationssatsningar. 	<p>Förbundet har medverkat i nätverksamarbete på regional och nationell nivå. I länet har förbundscheferna haft samverkansträffar.</p> <p>Kansliet deltar i arbetsgrupper och genom att bistå NNS styrelse vid behov. Under 2015 har förbundschefen suttit i styrgruppen för indikatorprojektet och ansvarat för genomförandet av enkätundersökning om tjänstemännens arbetsvillkor.</p> <p>Under 2015 har fyra nyhetsbrev publicerats och hemsidan uppdateras kontinuerligt.</p> <p>Kansliet har också informerat om förbundet och verksamheten vid ett antal tillfällen.</p>
<p>Mål enligt verksamhetsplan 2015</p>	<p>Resultat enligt verksamhetsberättelse 2015</p>
<p>1. minst 500 individer tar del av de finansierade insatserna</p>	<p>Under 2015 omfattade insatserna totalt 728 deltagare.</p>
<p>2. minst 30 % av de som genomgått en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats ska gå till egen försörjning, antingen genom arbete eller utbildning</p>	<p>46 % av de som avslutat insats arbetar/studerar.</p>

3. de finansierade insatserna ska bidra till att de personer som deltar i insatserna ska uppleva att deras hälsa förbättrats	42 % av deltagarna upplever förbättrad hälsa.
4. handläggare, vårdpersonal och övriga professionella som kommer i kontakt med insatserna ska uppleva att insatserna är till nytta för individen, och den egna organisationen	85 % bedömer att insatserna bidragit till en positiv utveckling för deltagaren.
5. deltagare i utbildnings-, föreläsnings- eller seminarieverksamhet ska uppleva nytta av insatsen.	95 % upplever nytta av KUR-utbildningen. 97 % bedömer suicidpreventionsutbildningen som bra/mycket bra.

3.1.2 Styrdokument

Utöver förbundsordning och tillhörande avsiktsförklaring, som fastställdes i juni 2012, har förbundet ett styrdokument som tydliggör roller och ansvar inom förbundet samt ett styrdokument som tydliggör rutiner för utvärdering och uppföljning. Båda dessa dokument beslutades i mars 2013. En attestordning beslutades i januari 2013.

Förbundet har även en upprättad internkontrollplan för 2015, daterad november 2014. Där framgår ett antal områden som förbundet föreslås prioritera särskilt under året i sin interna kontroll. Av planen framgår även ansvar för och uppföljning av identifierade risker.

3.2 Samverkan mellan samverkansparterna

Samordningsförbundets styrelse har under året haft fem protokollförda möten och en planeringsdag.

Beredningsgruppen uppges fungera som ett stöd till förbundschef samt ett förankringsforum för att diskutera idéer innan de läggs fram till styrelsen. Gruppen fungerar som en kanal mellan styrelse och medlemsmyndigheter.

I beredningsgruppen och insatsernas styrgrupper pågår en kontinuerlig dialog om samverkansbehov inom rehabiliteringsområdet. Det framgår av årsredovisningen att fokus under 2015 har legat på behovsanalys och kartläggning inom psykisk ohälsa respektive samverkan med arbetsintegrerande sociala företag.

3.2.1 Seminarier och utbildningar

I samarbete med kommunernas PRIO-arbete och Försäkringskassan har förbundet inom ramen för KUR-projektet arrangerat tre workshops för att kartlägga och lyfta fram behov och förslag på lösningar för att fler personer med psykisk ohälsa ska kunna komma i arbete/studier eller sysselsättning.

Förbundet har under året samarbetat med Karolinska Institutet och Nationellt Center för Suicidprevention i projektet "Aktion Livräddning", där utbildning erbjudits i självmordsprevention och första hjälpen vid psykisk ohälsa.

Därutöver har förbundet anordnat fem frukostmöten där huvudsyftet varit att informera om parternas olika uppdrag och aktuella förändringar hos myndigheterna.

3.3 Finansiering av samordnade rehabiliteringsinsatser

Samordningsförbundet har under år 2015 finansierat tio individinriktade insatser. Många insatser har pågått i flera år och övergått från projekt till mer långsiktiga samverkansinsatser. Totalt har årets insatser nått 728 deltagare, varav 411 kvinnor och 299 män. Av det totala antalet deltagare har 477 individer tagit del av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser och övriga 251 deltagare har varit aktuella i HälsoSam eller SamPlan där syftet med deltagandet varit av förberedande eller kartläggande karaktär.

Förbundet redovisar mål och resultat för varje insats/projekt i bilaga till årsredovisningen. Flera av insatserna tar fram årsrapporter där de beskriver projekten mer ingående. Nedan redovisas kortfattat de insatser som finansierats under 2015.

3.3.1 Individinriktade insatser under 2015

Samverkansteam Botkyrka

Teamets övergripande inriktning är att fånga upp personer (18-64 år) med långvarig/komplex ohälsa och som är i behov av samordnad rehabilitering. Ingången för deltagare i projektet är det utökade mötet, där handläggare från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Botkyrka kommuns socialtjänst samt vårdpersonal från psykiatrin (landstinget) tar emot remisser, gör myndighetsgemensamma bedömningar och handlingsplaner och erbjuder samordnat stöd individuellt och i grupp.

Totalt antal aktuella deltagare under året var 77 individer.

Samverkansteam Huddinge

Samverkansteamet Huddinge består av ett samlokaliserat handläggarteam med representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunens socialtjänst. Teamet ska erbjuda anpassat stöd till personer (25-64 år) med diffus problematik och ohälsa och i behov av samordnad rehabilitering.

Totalt har 87 individer deltagit i insatsen under 2015.

ADRIAN

Adrian syftar till att ge personer med komplexa/långvariga arbetshinder möjlighet till återinträde på arbetsmarknaden genom att erbjuda arbetsträning och stärka samverkan kring den enskilde individen.

ADRIAN startades som projekt i Salems kommun och övergick till en insats finansierad av förbundet 2013. Under året har 15 personer varit inskrivna i insatsen och erhållit en myndighetsgemensam handlingsplan, individanpassat stöd samt arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser.

AkSe

AkSe står för Arbetsterapeutisk kartläggning och Supported Employment. Insatsen syftar till att stödja personer med psykiska funktionshinder i deras arbetslivsinriktade rehabilitering med målet att de ska kunna få sysselsättning i form av arbete, praktik eller studier.

AkSe startade som ett projekt 2006 och övergick till en insats finansierad av förbundet 2011. Totalt har 23 deltagare fått stöd från AkSe under 2015.

START – Stöd till arbete

START bedrevs som ett projekt 2012-2014 med syfte att utveckla samordnade insatser genom metoden Supported Employment (SE) för personer med lindrig utvecklingsstörning, autism och förvärvade hjärnskador. Projektet syftar till att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden för målgruppen genom att matcha dem till subventionerade anställningsformer.

Sedan 2015 är verksamheten implementerad och samfinansieras av Botkyrka kommun, Arbetsförmedlingen och förbundet. START har under 2015 haft totalt 32 deltagare.

Slussen

Slussen syftar till att finna vägar till arbete eller studier för unga vuxna (16-24 år) som är arbetslösa och har ett behov av samlat stöd som inte kan erbjudas inom ordinarie verksamhet. Arbetet utgår från en särskild metod och erbjuder även studie- och yrkesvägledning.

Projektet har ingått i Grenverket Södertörn som upphörde i juni 2013 och har därefter övergått till att vara helt finansierat av förbundet. Under året har 59 nya deltagare skrivits in.

Lyra

Lyra började som ett projekt 2008 och är en kombination av öppen verksamhet och individuellt förändringsarbete för unga (18-29 år) med psykisk ohälsa och komplex problematik. Insatsen erbjuder arbetspraktik, individuell coaching, studie- och yrkesvägledning samt social träning. Maximal inskrivningstid är 1 år.

Projektet har ingått i Grenverket Södertörn under 2009-2013, men är sedan 2013 en insats helt finansierad av förbundet. Totalt antal aktuella deltagare för året har varit 28.

Hälsosam

Hälsosam är en insats som ska bidra till en förbättrad fysisk och psykisk hälsa. Deltagarna ska bli motiverade att ta eget ansvar för en fortsatt rehabilitering mot arbetsmarknaden. Totalt hade insatsen under året 85 deltagare, varav 80 fullföljde hela programmet.

Ungdomsprojektet i Salem

Projektet startade under 2014 för att utveckla arbetsformer för att stärka, effektivisera och förbättra stödet till unga mellan 16 och 24 år som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Målgruppen är ungdomar som av olika skäl hoppat av skolan, saknar gymnasieutbildning, som är arbetslösa och inte kan försörja sig. Gemensamt är att gruppen behöver samordnat stöd för att komma vidare i livet. Projektgruppen består av en ungdomsstödjare, en projektledare, en studie- och yrkesvägledare och en arbetsförmedlare.

Under året har projektet haft totalt 36 deltagare.

SamPlan

SamPlan startade i augusti 2014 och syftar till att hitta samverkansmetoder för individer som har nedsatt arbetsförmåga p.g.a. sjukdom, men saknar sjukpenninggrundande inkomst. Målet är att öka möjligheten för personerna att återgå till arbete eller klargöra vilka rehabiliteringsinsatser som är aktuella för deltagaren.

Försäkringskassan är huvudman för insatsen. Under året har 23 ärenden nått ett avslut. Personal i projektet har arbetat aktivt med 71 deltagare. Utöver det har SamPlan erbjudit konsulterande stöd i ytterligare 166 ärenden.

3.4 Beslut om användning av medel

Beslut om budget för 2015 fattades av förbundsstyrelsen den 28 november 2014. För 2015 har 16,8 mnkr öronmärkts för befintliga samverkansinsatser och 0,5 mnkr för utökade/tillkommande insatser, vilket sammanlagt utgör 79 procent av 2015 års budgetram på 21,8 mnkr.

Utifrån 2015 års minskade budgetram har prioriteringar gjorts i nuvarande insatser och möjlighet till ny verksamhet.

Det framgår av årsredovisningen att förbundet förbrukat de medel som ägarna tillfört förbundet 2015 och därtill använt ca 2 procent av överskottet från föregående år. I budget för 2015 var en högre andel eget kapital budgeterat för att finansiera insatser, men på grund av personalvakanser har parterna inte rekvirerat alla de medel som avtalats med förbundet. De medel som avsatts för nya/utökade insatser har inte heller förbrukats i den omfattning som budgeterats.

3.5 Uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna 2015

Förbundet beslutade 2013 om rutiner för uppföljning och utvärdering. För att förbundet ska få tillgång till resultat och underlag, som är relevanta och pålitliga ska insatser/projekt och kansli följa upprättad rutin:

- Löpande registrera deltagare vid inskrivning och avslut i SUS
- Sammanställa tertial- och delårsrapport för kompletterande information kring måluppfyllelse och eventuella avvikelser från verksamhetsplanen samt redovisa prognos för utfall vid årets slut
- Deltagarenkäter genomförs för att mäta upplevelse av den egna hälsan hos insatsernas deltagare
- Webenkäter genomförs riktad till personal och chefer på de samverkande myndigheterna i syfte att mäta kvalitet på finansierade insatser

Löpande registrering och uppföljning i SUS ska ske senast den 10:e varje månad. Kompletterande information ska sammanställas för varje insats tertialvis. Uppföljning av deltagarenkäter ska ske årsvis. Intern eller extern utvärdering i form av t.ex. följeforskning eller effektstudier kan komplettera ordinarie uppföljning.

Under året har förbundet köpt in ett dokumentations- och uppföljningssystem som ska fungera som ett stöd både för insatsernas arbete med deltagarna och för att kvalitetssäkra uppföljning av verksamheten.

Registreringen i SUS fungerar enligt uppgift bra. Även vissa strukturpåverkande insatser kan registreras i SUS, t.ex. frukostmöten och handledningar. Det finns dock enligt de intervjuade strukturpåverkande processer och aktiviteter som inte synliggörs i SUS på ett ändamålsenligt sätt.

Som ett led i att mäta hur väl insatserna lyckas med målet att möjliggöra för fler individer att bli självförsörjande genom arbete eller studier, skattar insatsernas personal deltagarnas

arbetsförmåga före och efter insats. Detta mäts genom en kompletterande fråga i SUS. Tanken är att denna uppföljning under 2016 ska kompletteras med deltagarnas självskattning av upplevd arbetsförmåga, för att synliggöra stegförflyttning närmare arbetsmarknaden.

Förbundet använder två enkäter; en som handlar om upplevd hälsa hos individen och en som handlar om upplevd kvalitet av insatser, riktad till personal och chefer. Det har enligt uppgift varit svårt med analys av enkätsvaren som samlats in under året. Tidigare hjälp med analys och sammanställning har i år inte varit möjlig på grund av personalomsättning. Enligt intervjuade ska dessa frågor framgent inkluderas i det uppföljnings- och dokumentationssystem som köpts in. Vissa insatser har egna enkäter som ett led i sin uppföljning.

Med hjälp av ett externt företag har en sammanställning gjorts av hur förbundet kan jobba med effektutvärderingar. Förbundet har i begränsad utsträckning börjat utvärdera deltagare 12 månader efter avslutad insats. Samtliga insatser har fått uppdraget att följa upp de individer som avslutades under 2014 och hittills har resultat samlats in för tre insatser. Dessa uppföljningar ska också under 2016 integreras i det nya uppföljnings- och dokumentationssystemet.

Under året har arbetet att ta fram indikatorer för framgångsrik samverkan fortsatt. Ett kvalitetssäkrat uppföljningsinstrument beräknas vara färdigställt under 2016.

I början av 2015 slutfördes den externa utvärderingen som förbundet köpt in för att följa START-projektet under 2012-2014. Utvärderingen visar att insatsen fallit väl ut. En extern utvärderingsrapport för insatserna Samverkansteam Huddinge och nu avslutad insats Remiss- och kartläggningsteam lämnades också till styrelsen under året.

Styrelsen tar löpande del av information om finansierade insatser genom att verksamheterna besöker styrelsemötena för att informera.

Totalt sett är antalet deltagande kvinnor högre än män i finansierade insatser, men enligt intervjuade kan detta variera stort inom insatserna. Det beskrivs som viktigt att följa upp vilket stöd kvinnor respektive män får ta del av inom ramen för insatserna, då detta kan skilja sig åt.

I årsredovisningen framgår en övergripande analys av insatsernas måluppfyllelse och koppling till förbundets mål. Mer ingående information om respektive insats måluppfyllelse och verksamhet återfinns i bilaga.

3.6 Budget och årsredovisning för den finansiella samordningen

Beslut om budget och verksamhetsplan för år 2015 fattades av förbundsstyrelsen den 28 november 2014, vilket är inom den tid som lagen stadgar.

3.7 Bedömning

Med utgångspunkt i vad som framkommit vid vår granskning av verksamheten för år 2015 bedömer vi att samordningsförbudet bedriver verksamhet i enlighet med lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, samt i enlighet med de mål som satts upp i verksamhetsplanen för året.

Mål och måluppfyllelse redovisas överlag på ett tydligt sätt i årsredovisningen. Det går med lätthet att följa syftet med samordningsförbundet, genom verksamhetsplanen via förbundets verksamhet till hur det redovisas i årsredovisningen. Tre mål i verksamhetsplanen har dock inte kvantifierats och blir således svårbedömda avseende måluppfyllelse.

Måluppfyllelse för respektive insats redovisas i bilaga. I insatserna redovisas måluppfyllelse dels genom antal deltagare (totalt eller nya för året), och dels genom procentandel av antalet deltagare som gått ut i arbete/studier. Det kan med fördel förtydligas ytterligare att det är avslutade deltagare under året som ligger till grund för den procentandel som mäts.

Vi bedömer det som positivt att förbundet upprättat en internkontrollplan för 2015, som identifierar väsentliga risker för årets verksamhet. Uppföljning av den interna kontrollen kan med fördel tydliggöras i årsredovisningen framgent.

Förbundet fortsätter övergången från finansiering av korta projekt till mer långsiktiga insatser. Vår bedömning är att detta är positivt då det även ökar möjligheterna till strukturell påverkan och lärande hos förbundets parter.

Ett fortsatt arbete med att utveckla strukturer för effektutvärdering är positivt, för att långsiktigt kunna mäta insatsernas betydelse. Det är väsentligt för förbundets verksamhet att kunna påvisa långsiktiga positiva effekter. Vi bedömer det även positivt att utveckling av kvalitetssäkrade indikatorer för finansiell samordning pågår och att dessa förväntas användas i insatserna under 2016.

Förbundet har ett antal styrdokument som fastställdes under 2013. Vi rekommenderar en översyn av dessa dokument för att säkerställa att de är uppdaterade och fortsatt ändamålsenliga.

Årsredovisning 2015

Ordförande har ordet

Gunilla Helmerson

Samordningsförbundet HBS har, sedan starten 2013, fortsatt sitt arbete enligt lagstiftningen om Finansiell samordning. Samverkan sker i förbundet mellan de tre kommunerna Botkyrka/Huddinge/Salem och Arbetsförmedling, Försäkringskassa samt Stockholms Läns Landsting. Verksamheten är ett komplement till ordinarie rehabiliteringsinsatser och möjliggör nya, ibland okonventionella arbetssätt för individens bästa.

Förbundets vision sammanfattas i tre meningar:

Vi sätter individens behov i fokus

Vi möjliggör effektiva och framgångsrika insatser

Vi har ett tydligt utvecklingsfokus

Arbetet sker på olika sätt, både på individnivå och strukturnivå.

Vad gäller den strukturella nivån så handlar det t ex om myndighetsgemensamma utbildningar såväl som frukostmöten med olika teman.

På individnivå handlar det om att insatserna bidragit till att ett hundratal personer fått stöd att börja arbeta eller studera. Det kan vara att de för första gången börjat arbeta eller nu återgått i arbete efter lång frånvaro på arbetsmarknaden. För ungdomar med ofullständig utbildning behövs stöd för att fullfölja studier, komplettera sin utbildning eller få ett arbete.

Vi har under året implementerat våra tidigare metodutvecklingsprojekt START och AkSe, till stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Förbundet är också engagerat i arbetet med att utveckla uppföljningar av effekterna av vår verksamhet. I brett samarbete inom NNS (Nationella Nätverket för Samordningsförbund) pågår arbetet med att ta fram indikatorer för framgångsrik samverkan. Detta bidrar till att kunna se faktiska resultat av samverkan.

Det finns flera viktiga frågor och områden att arbeta vidare med. Det gäller bl. a. utvecklad kommunikation ut till samhället och med arbetsmarknaden. Hur ser våra huvudmän på vårt uppdrag, och hur kan vi vidareutveckla vår verksamhet för att möta fler behov?

Vi ser framåt med tillförsikt och inte minst gäller det den ESF-ansökan (Europeiska SocialFonden) om medel till ett, för alla samordningsförbund i länet, gemensamt projekt.

Det handlar om att förbättra förrehabilitering i samverkan mellan myndigheter för personer med sammansatt problematik och avser 2200 personer i vårt län, varav minst 500 inom våra kommuner.

Ett stort tack till alla samverkansparter, styrgrupper och personal i de insatser som förbundet finansierar. Alla bidrar med kompetens och engagemang i vårt gemensamma arbete för att stödja personer med samordnade rehabiliteringsbehov på vägen till egen försörjning. Tack även till vårt förbundskansli och styrelsen.

Vi har alla en tro på att vi kan förbättra människors möjligheter till självförsörjning.

Gunilla Helmerson,
Förbundsordförande

Innehållsförteckning

sida

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	2
1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret.....	2
1.2 Om förbundet.....	3
1.2.1 Organisation.....	3
1.2.2 Lagrum och verksamhetsidé.....	3
1.2.3 Uppdrag.....	3
1.2.4 Finansiering/Medlemsavgifter.....	3
1.2.5 Historik.....	3
1.2.6 Vision.....	4
1.3 Beskrivning av verksamheten.....	4
1.3.1 Behovsgrupper inom den finansiella samordningen.....	4
1.3.2 Stöd och finansiering till strukturinriktade insatser.....	5
1.3.3 Finansiering av individinriktade samverkansinsatser.....	6
1.4 Måluppfyllelse och resultat.....	8
1.4.1 Övergripande måluppfyllelse strukturinriktade insatser.....	9
1.4.2 Övergripande måluppfyllelse för individinriktade projekt/insatser.....	9
1.4.3 Deltagare i finansierade insatser.....	11
1.4.4 Stegförflyttning närmare arbetsmarknaden.....	11
1.4.5 Är resultaten hållbara över tid?.....	12
1.4.6 Handläggarna ser positiva resultat.....	12
1.5 Styrelsens arbete under året.....	13
1.5.1 Styrelsens ledamöter och ersättare.....	13
1.5.2 Revisorer.....	13
1.5.3 Kansli och beredningsgrupp.....	13
1.6 Ekonomiskt utfall.....	14
1.6.1 Avvikelser från budget.....	14
1.6.2 Hantering av förbundets överskott.....	14
1.6.3 Kostnadsfördelning.....	14
2. RESULTATRÄKNING.....	15
3. BALANSRÄKNING.....	15
4. KASSAFLÖDESANALYS.....	16
5. NOTER.....	16
6. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR.....	18
7. STYRELSENS BESLUT.....	19

BILAGOR TILL ÅRSREDOVISNINGEN

1. Måluppfyllelse av åtaganden i verksamhetsplan 2015
2. Sammanställning av måluppfyllelse för finansierade insatser och projekt 2015

1. Förvaltningsberättelse

Denna årsredovisning innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2015 för Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge, Salem. Till redovisningen hör två bilagor.

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret

- Förbundet har under året finansierat tio (**10**) **insatser** där såväl **metod-utvecklingsprojekt** som mer **långsiktig och integrerad samverkan ingår**. Totalt har insatserna nått ut till **drygt 700 deltagare** och av de 215 deltagare som avslutade en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats fick 98 personer, motsvarande **46 % ett arbete eller började studera**.
- Förbundet samlade **över 1 000 deltagare** på de i myndighetsgemensamma **utbildningar och kompetenshöjande insatser** som Samordningsförbundet arrangerat. Under året har fem (5) frukostmöten anordnats där förbundets parter informerat om sina respektive uppdrag i syfte att främja samverkan på en strukturell nivå. Därutöver har flera utbildningstillfällen och workshops anordnats där psykisk hälsa varit ett genomgående tema.
- Förbundet har arbetat aktivt med att **utveckla uppföljning och utvärdering** av finansiell samverkan genom att delta i arbetet med att ta fram indikatorer för framgångsrik samverkan och köpa in ett nytt internt uppföljnings- och dokumentationssystem för samtliga finansierade insatser. Ett arbete med att följa upp de finansierade verksamheterna ut ett samhällsekonomiskt perspektiv har också påbörjats under året.
- Förbundet har medverkat i förberedelse inför en gemensam **projektansökan till Europeiska Socialfonden** tillsammans med övriga samordningsförbund i länet. Förbundet har också genomfört en förstudie tillsammans med Botkyrka kommun för att **utreda möjligheten till stöd riktat till arbetsintegrerande sociala företag**.
- Som ett led i att **öka informationen om Samordningsförbund** samt **omvärldsbevaka Finsam-frågorna** deltar förbundet aktivt i Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) och har bl.a. deltagit vid utskottsförfrågning på Socialdepartementet samt i flera olika utvecklingsprojekt tillsammans med NNS och Nationella Rådet.
- **Kostnaderna för verksamheten uppgick till 17,3 miljoner kronor**. Tillgångar uppgick till 23,2 miljoner kronor, varav 17,2 mkr avser bidrag från medlemmarna för 2015 och 6 mkr avser överskott från verksamhetsåret 2014. Vid 2015 års utgång hade förbundet därmed ett överskott om ca 5,9 miljoner.

1.2 Om förbundet

1.2.1 Organisation

Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge, Salem är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting samt kommunerna Botkyrka, Huddinge och Salem som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli.

Samordningsförbundet är medlemmar i Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) vars ändamål är att vara språkrör för samt, i nätverksform, stödja och bidra till utveckling av samordningsförbunden.

1.2.2 Lagrum och verksamhetsidé

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutats av Samordningsförbundets medlemmar. Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (1997:614) och kommunallagen (1991:900) i tillämpliga delar.

Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och skapa gemensamma insatser riktade till personer i behov av samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning.

1.2.3 Uppdrag

De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgarna ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva. På individnivå verkar Samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder, individanpassa insatser eller arbeta förebyggande så att man når en ökad effektivitet.

Samordningsförbunden stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

1.2.4 Finansiering/Medlemsavgifter

Tilldelning från ägarna 2015 uppgick till 17 200 000 kronor, där Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bidrar med hälften av medlen, landstinget med en fjärdedel och kommunerna gemensamt med resterande fjärdedel.

1.2.5 Historik

Samordningsförbundet bildades den 1 januari 2013. Sedan tidigare fanns två egna samordningsförbund i Botkyrka, där förbundet startade 2006 respektive i Huddinge som bildades 2007. Erfarenheter från de två tidigare förbunden har tagits tillvara i utveckling och styrning av det nuvarande förbundet.

1.2.6 Vision

Utifrån det lagstadgade uppdraget har förbundet utarbetat en vision som bygger på tre hörnstenar; Individens behov i fokus, effektiva och framgångsrika insatser och utvecklingsfokus.

Vi sätter individens behov i fokus	Vi möjliggör effektiva och framgångsrika insatser	Vi har ett tydligt utvecklingsfokus.
Förbundet möjliggör samordnat stöd utifrån individens behov. Vi är kända för att bidra till att många individer återfår självkänsla, får ett bättre liv och möjlighet till egen försörjning. Vi fokuserar på individens behov, är lyhörda och lätta att komma i kontakt med.	Förbundet bidrar till goda resultat och ökad kompetens Vi är kända för att bidra till välfungerande insatser och goda resultat. Verksamheten följs upp och vi sprider kunskap mellan insatser och till förbundets olika parter.	Vi är utvecklingsinriktade och flexibla. Vi utvecklar verksamheten utifrån de behov som målgruppen har. Vi är nytänkande och engagerade.

1.3 Beskrivning av verksamheten

I förbundets verksamhetsplan för 2015 betonas att förbundet ska stödja metod- och kunskapsutveckling samt verka för en förbättrad samverkanskultur inom rehabiliteringsområdet. I förbundets uppdrag ingår också att finansiera, stödja och utveckla individinriktade samverkansinsatser och processer för att främja lokal myndighetssamverkan. Målet med dessa insatser är att fler individer återfår hälsan och ökar sina möjligheter till självförsörjning genom arbete eller studier.

1.3.1 Behovsgrupper inom den finansiella samordningen

Samordningsförbundet har till uppdrag att stödja och finansiera samverkan kring kvinnor och män i förvärvsaktiv ålder, boende i Botkyrka, Huddinge eller Salem, och som har ett grundläggande behov av samordnad rehabilitering, d.v.s. stöd från flera myndigheter. En särskilt prioriterad målgrupp är unga som riskerar långvarig arbetslöshet och/eller ohälsa samt föräldrar med försörjningsansvar gentemot minderåriga barn.

Samordningsförbundets tre medlemskommuner (Botkyrka, Huddinge och Salem) har en sammanlagd befolkning på ca 210 000 invånare, varav ca 130 000 personer i arbetsför ålder.¹ Det samlade behovet av offentlig försörjning hos invånarna ökade något under 2014 och 2015. Dock ligger Salem fortsatt mycket under riksgenomsnittet vad gäller behov av offentlig försörjning. Huddinge ligger också under riksgenomsnittet, men något över genomsnittet i länet. Högst är behovet av offentlig försörjning hos Botkyrkaborna, där det framför allt är behovet av aktivitetstetsstöd och A-kassa som ligger högre än riksgenomsnittet.

Andelen i befolkningen som uppstår sjuk- eller rehabiliteringspenning är högre i samtliga tre medlemskommuner jämfört med riket i stort. Botkyrka har det högsta sjukpenningtalet och i Salem ser vi mycket stora skillnader mellan mäns och kvinnors ohälsa. Många faktorer påverkar kommuninvånarnas hälsa, bland annat ekonomi, utbildning, arbete, inflytande, diskriminering och boende. Bland de deltagare som tar del av de insatser som förbundet finansierar är också utbildningsnivån låg och många har varit beroende av offentlig försörjning under lång tid.

¹ Källa SCB

1.3.2 Stöd och finansiering till strukturinriktade insatser

Kartläggningar och behovsanalyser

Som stöd till kansliet finns en beredningsgrupp där chefer och tjänstemän från förbundets medlemmar kontinuerligt träffas för att diskutera och belysa samverkansbehov och pågående förändringar som påverkar samarbetet. Denna struktur underlättar även "vardagssamverkan" och möjliggör samarbete inom områden där förbundet idag inte har individinriktade insatser. Styrelse och beredningsgrupp träffades gemensamt en halvdag i oktober för att utifrån en nulägesrapport göra prioriteringar i befintlig verksamhet och gemensamt formulera nya behovsområden.

I beredningsgruppen och insatsernas styrgrupper pågår en kontinuerlig dialog om samverkansbehov inom rehabiliteringsområdet. Under året har förbundet dock ägnat särskilt fokus åt behovsanalys och kartläggning inom två specifika områden; psykisk ohälsa respektive samverkan med arbetsintegrerande sociala företag. I samarbete med kommunernas PRIO-arbete² och Försäkringskassan har Samordningsförbundet arrangerat tre workshops för att kartlägga och lyfta fram behov och förslag på lösningar för att fler personer med psykisk ohälsa ska kunna komma i arbete/studier eller sysselsättning.

Under året har Samordningsförbundet i samarbete med Botkyrka kommun låtit genomföra en förstudie för att undersöka hur Samordningsförbundet och dess parter kan stödja utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag i syfte att skapa nya vägar in till arbetsmarknaden för dem som står mycket långt från ett arbete idag.

Förbundet har också under året inlett ett samarbete med länets övriga samordningsförbund i syfte att undersöka möjligheterna att gemensamt söka medel från Europeiska Socialfonden. En gemensam ansökan påbörjades i december 2015 och lämnades till ESF i januari 2016. Siktet är att påbörja en gemensam analys- och mobiliseringsfas under 2016 som kommer ligga till grund för ett genomförandeprojekt under åren 2017-2019. Projektets målgrupp är personer som står extra långt från arbetsmarknaden och ett av huvudmålen med projektet är att utveckla samordningsförbundets stöd till samverkansinsatser.

Myndighetsgemensamma utbildningar och frukostmöten

Under året har förbundet fortsatt sitt samarbete med Karolinska Institutet för att erbjuda utbildning i suicidprevention och första hjälpen vid psykisk ohälsa. I samarbete med Försäkringskassan och inom ramen för KUR-projektet har man också kunnat erbjuda en rad föreläsningar på temat samverkan och psykisk ohälsa. Därutöver har förbundet anordnat flera frukostmöten där huvudsyftet varit att informera om parternas olika uppdrag och aktuella förändringar hos de olika myndigheterna.

Spridning av resultat och omvärldsbevakning

Under året har förbundet medverkat i nätverkssamarbete på regional nivå och nationellt. I länet har förbundscheferna haft kontinuerliga samverkansträffar och de bägge viceordförandena deltog vid ett gemensamt länsmöte i oktober. Samarbetet med andra förbund möjliggör kunskapsutbyte och driver utvecklingen av den finansiella samordningens framåt. Kansliet deltar aktivt i arbetsgrupper och genom att bistå NNS styrelse vid behov. Under 2015 har förbundschefen bl.a. arbetat i styrgruppen för indikatorprojektet och ansvarat för genomförandet av enkätundersökning om tjänstemännens arbetsvillkor.

För att sprida kunskap och informera om förbundet och den verksamhet som finansieras, arbetar förbundets kansli aktivt med informationsinsatser riktat till ägare, samarbetspartners och anställda vid de samverkande myndigheterna. Under 2015 har fyra nyhetsbrev publicerats och

² Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa, läs mer på www.kunskapsguiden.se

hemsidan uppdateras kontinuerligt. Hemsidan och nyhetsbrev är en viktig kanal för att sprida information och nyheter både om det lokala förbundet, men också för att öka kunskapen inom området samordnad rehabilitering generellt. Som ett komplement till detta genomför både kansliet och finansierade insatser informationsinsatser vid besök hos förbundets parter.

Kansliet har också informerat om förbundet och verksamheten vid flera tillfällen under året, bl.a. på socialnämnden i Huddinge kommun samt för representanter från SKL samt forskare från Socialhögskolan i Stockholm. Under året deltog även förbundschefen vid utskottsfrågning i Socialförsäkringsutskottet. Kansliet har bland annat haft besök av Stockholms Universitet och Sveriges Kommuner och Landsting.

Processtöd till finansierade insatser

Sedan mars 2014 finns en processtödare med uppdrag att utveckla ett nära stöd till projektledarna i finansierade insatser vad gäller frågor rörande metod- och verksamhetsutveckling. Processtödaren har funnits med som stöd i förberedelse av styrgruppsmöten och verksamhetsplanering, träffat deltagare och arbetat med att skapa olika nätverk för att möjliggöra kunskapsöverföring mellan de olika insatserna. Under året har också en kartläggning av kompetenser och yrkeserfarenheter hos medarbetare i finansierade insatser genomförts i syfte att möjliggöra kunskapsutbyte mellan verksamheterna.

Projektledare/verksamhetsledare för insatserna erbjuds kontinuerlig handledning och har regelbundna nätverksträffar och medarbetarna i insatserna samlas minst en gång per år för erfarenhetsutbyte och en möjlighet till gemensam kunskapsutveckling. Under året har också en gemensam utvecklingsdag anordnats för samtliga medarbetare i finansierade insatser.

Utvärdering

I början av året slutfördes den externa utvärdering som förbundet köpt in för att följa START-projektet. Till sommaren presenterades också den externa utvärderingen av Samverkansteamet Huddinge och Remiss- och Kartläggningsteamet. Slutrapporterna ger värdefull kunskap om framgångsfaktorer för framgångsrikt arbete med deltagare som står långt från arbetsmarknaden på grund av funktionsnedsättning.

Under året har även det utvecklingsarbete som startade 2013 fortsatt för att ta fram indikatorer för framgångsrik samverkan. Resultatet i form av ett kvalitetssäkrat uppföljningsinstrument beräknas vara färdigställt under 2016. Därutöver har förbundet under året köpt in och utbildat personal i ett nytt myndighetsgemensamt uppföljnings- och dokumentationssystem. Systemet kommer att tas i drift under 2016 och bidrar med ökad kvalitet och ändamålsenlighet i uppföljningen av individer som tar del av finansierade insatser. Systemet används som ett komplement till SUS och kommer bland annat att ersätta den deltagaruppföljningar som idag genomförs via pappersenkäter.

Under året har också förbundet arbetat med att implementera en långtidsuppföljning av resultat på individnivå. Detta har skett i samarbete med företaget PayOff som är behjälpliga i att bidra till en översyn av de samhällsekonomiska resultat som förbundet bidrar till. En rapport från PayOff beräknas vara färdigställd under 2016.

1.3.3 Finansiering av individriktade samverkansinsatser

Samordningsförbundet har under 2015 finansierat tio insatser som riktar sig till personer i behov av samordnad rehabilitering. Många insatser har pågått i flera år och övergått från projekt till mer långsiktiga samverkansinsatser. I bilaga två finns en beskrivning av var och en av de finansierade insatserna, där också måluppfyllelse redovisas på projektnivå. I verksamhetsberättelsen ges en översiktlig bild av resultat och verksamhet.

Längre stödsatser för personer med komplex problematik

- **Samverkansteam i Botkyrka respektive Huddinge** som utifrån myndighetsgemensamma handlingsplaner ger samordnat stöd till individer med komplex och/eller långvarig problematik. Deltagarna kan erbjudas både individuellt stöd och gruppaktivitet.
- **Adrian**, ger samordnat och anpassat stöd med fokus på arbetsträning till personer med komplex och/eller långvarig problematik.

Supported Employment

- **AkSe**, Arbetsterapeutisk kartläggning och stöd till arbete genom Supported Employment (SE) för personer med psykiska funktionshinder.
- **START**, SE till arbete för personer med lindrig utvecklingsstörning, autism eller hjärnskador förvärvade i vuxen ålder.

Insatser för unga (16-24/29) år

- **Slussen**, för unga som varken arbetar eller studerar och som behöver extra stöd för att öka sin motivation och komma vidare.
- **Lyra**, förberedande aktiviteter och individuell coaching för unga vuxna med psykisk ohälsa.
- **Ungdomsprojektet i Salem** 3-årigt projekt arbetsformer för att stärka, utveckla, effektivisera och förbättra stödet till unga vuxna.

Förberedande hälsoinsats

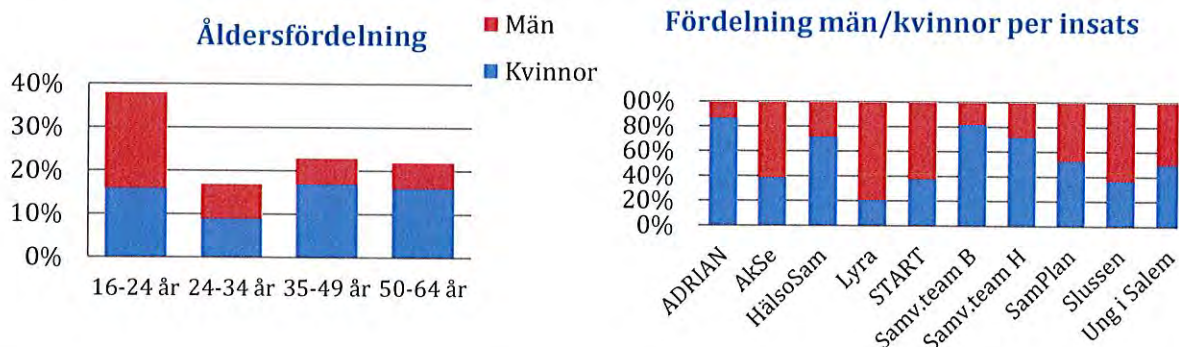
- **Hälsosam** erbjuder anpassade hälsoaktiviteter i grupp för deltagare som behöver stärka sin hälsa.

Samverkan kring sjukskrivna

- **SamPlan** för personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst och behöver stöd i sin samordnade rehabilitering.

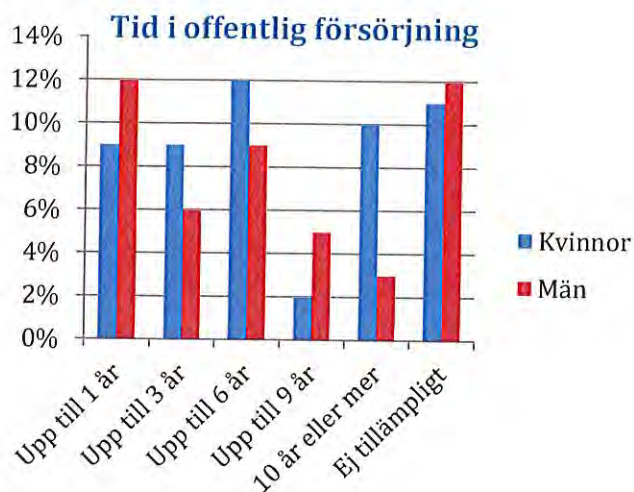
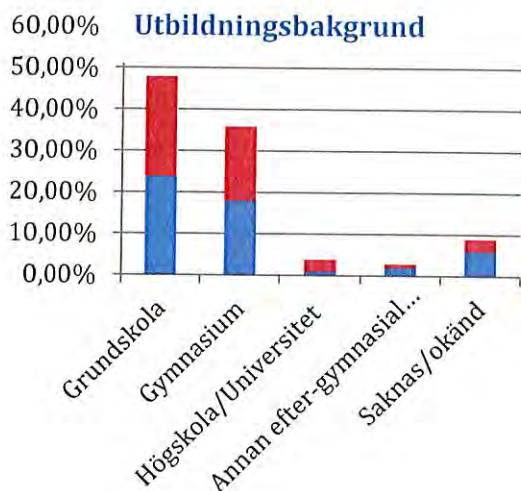
Totalt deltog 728 personer i de insatser som Samordningsförbundet finansierade under 2015, varav 56 % kvinnor och 41 % män. Könsfördelningen ser dock olika ut i de olika ålderskategorierna. Bland de yngre deltagarna deltar fler män än kvinnor, men i de äldre åldersgrupperna dominerar andelen kvinnor. En mätning bland de 358 deltagare som registrerats i uppföljningssystemet SUS som aktuella i insatser under 2015 med personuppgifter visar att 30 % är bosatta i Botkyrka, 56 % i Huddinge och 14 % i Salem. Den relativa övervikten av Huddingebor kan till största del förklaras av att insatsen Slussen som har stora deltagarflöden och mestadels tar emot Huddingebor då insatsen är lokaliserad i Huddinge centrum.

Flertalet av de som deltar i de finansierade insatserna är unga under 30 år. Slussen, Lyra och Ungdomsprojektet i Salem tar enbart emot unga vuxna, men även andra insatser som START och AkSe prioriterar unga i behov av samordnad rehabilitering.

Deltagarna i de olika individriktade rehabiliteringsinsatserna har ofta en mycket komplex problembild och en kombination av medicinska, sociala och arbetsmarknadsrelaterade rehabiliteringsbehov. Gemensamt för många är en relativt låg utbildningsbakgrund och ett långvarigt behov av offentlig försörjning. Av de deltagare som skrevs in i insatser under 2015 har 20 % av deltagarna haft en offentlig försörjning i 6 år eller mer, när de påbörjar en insats.

Ytterst få deltagare har utbildning utöver gymnasiestudier. Hälften av deltagarna har som högst en avslutad grundskoleutbildning.

1.4 Måluppfyllelse och resultat

För att få tillgång till resultat och underlag, som är relevanta och pålitliga har förbundet beslutat att finansierade insatser ska följa en fastställd uppföljnings- och utvärderingspolicy som innehåller följande delar:

- Löpande registrering av deltagare vid inskrivning och avslut i uppföljningssystemet SUS.
- Skriftlig rapportering från finansierade insatser vid tertial och helår för kompletterande information kring måluppfyllelse och eventuella avvikelser från verksamhetsplanen samt redovisar prognos för utfall vid årets slut.
- Uppföljning via deltagarenkäter för att mäta upplevelse av egna hälsan hos deltagarna i finansierade insatser.
- Webenkäter riktad till personal och chefer på de samverkande myndigheterna i syfte att mäta kvalitet på finansierade insatser.

Under året har förbundet köpt in ett dokumentations- och uppföljningssystem som ska fungera som ett stöd både för insatsernas arbete med deltagarna och för att kvalitetssäkra uppföljning av verksamheten samhällsekonomisk utvärdering av finansierade insatser och projekt där en långtidsuppföljning för att se effekter 12 månader efter avslutad insats ingår.

Alla finansierade insatser har mål som mäter hur väl man uppnår syftet med den finansiella samordningen. Dessa mål rör bl.a. deltagarflöden och effektmål i form av andel deltagare som närmat sig arbetsmarknaden. Det övergripande målet med finansiell samordning är att resurser används på ett bättre och mer effektivt sätt för att möjliggöra förbättrad hälsa och förmåga till förvärvsarbete/studier hos medborgare i Botkyrka, Huddinge och Salem.

De insatsspecifika målen kan skilja sig åt beroende på målgruppens förutsättningar, projektets verksamhet och andra faktorer som påverkar resultatet. Tillsammans ska dock de finansierade insatserna bidra till de förbundsövergripande effektmålen som antagits i verksamhetsplanen för 2015.

Mål i verksamhetsplan	Resultat 2015
Finansierade insatser når sammanlagt ut till 500 deltagare.	Under 2015 omfattade insatserna totalt 728 deltagare.
30 % av de som deltar i finansierade insatserna arbetar/studerar vid avslut.	46 % av de som avslutat insats arbetar/studerar.
Personer som deltar i finansierade insatser ska uppleva att deras hälsa förbättras.	42 % av deltagarna upplever förbättrad hälsa.
Handläggare och vårdgivare ska uppleva att de finansierade insatserna är till nytta för deltagarna.	85 % bedömer att insatserna bidragit till en positiv utveckling för deltagaren.
Personal som deltar i utbildning, eller seminarier ska uppleva nytta av insatsen.	95 % upplever nytta av KUR-utbildningen. 97 % bedömer suicidpreventionsutbildningen som bra/mycket bra.

1.4.1 Övergripande måluppfyllelse strukturinriktade insatser

Som ett led i arbetet med att stödja samverkan mellan myndigheterna och vara ett forum för kunskapsöverföring och information har förbundet under året samarbetat med Karolinska institutet och Nationellt Center för Suicidprevention i projektet "Aktion Livräddning". Samarbetet har möjliggjort att över 426 personer tagit del av utbildning i självmordsprevention och första hjälpen vid psykisk ohälsa. 79 % bedömer Suicidpreventionsutbildningen som mycket bra, och ytterligare 20 % som bra. I uppföljningen av deltagarnas upplevelse av utbildningen lyfts bland annat fram att utbildningen ger konkreta verktyg i mötet med suicidala människor. Utbildningen lyfte också frågan om hur samverkan mellan myndigheter fungerar i arbetet med självmordsnära personer.

I samarbete med Försäkringskassan, kommunens PRIO-samordnare och inom ramen för KUR-projektet har man också kunnat erbjuda en rad föreläsningar och seminarier på temat samverkan och psykisk ohälsa. Totalt deltog 355 personer i KUR-utbildning under året. 85 % av de som deltog i KUR-utbildningen upplevde stor nytta av utbildningen och ytterligare 10 % upplevde viss nytta av utbildningen. 97 % bedömde också att utbildningen gav dem nya kunskaper/insikter. Utöver en breddad kunskap om psykisk ohälsa hos myndigheterna, har dessa satsningar också gett en värdefull grund inför förbundets kommande satsningar på såväl individinriktade insatser, som utbildningsinsatser.

Därutöver har förbundet anordnat fem frukostmöten under året där huvudsyftet varit att informera om parternas olika uppdrag och aktuella förändringar hos de olika myndigheterna. Frukostmötena utgör en mötesplats för utbyte av kunskap och kompetens och en möjlighet att ta del av aktuella frågor och diskussioner inom samverkansområdet. På frukostmötena deltog vid varje tillfälle mellan 50 och 70 personer, totalt gör det att frukostmötena hade 300 deltagare. Besökarna på frukostmötena består till största del av handläggare, chefer och personal anställda hos någon av förbundets parter.

Totalt samlade insatserna över 1 100 deltagare från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landstingets hälso- och sjukvård, Botkyrka, Huddinge och Salems kommuner i någon eller några av de kompetens-utvecklingsdagar, spridningsseminarier och nätverksträffar som erbjudits. Samtliga utbildningar har varit kostnadsfria.

1.4.2 Övergripande måluppfyllelse för individinriktade projekt/insatser

Generellt sett har de finansierade insatserna god måluppfyllelse. För att nå dessa resultat arbetar samtliga insatser med att utveckla och implementera myndighetsgemensamma metoder för att

stödja målgruppen. Denna utveckling av metoder och arbetssätt bygger på en helhetssyn på individens behov och individanpassat stöd över tid. Som exempel på det metodutvecklingsarbete som genomförs kan nämnas Samverkansteamet Huddinges arbete under året med att ta fram en strukturerad arbetsmodell som tydliggör och stödjer såväl deltagaren att ta eget ansvar och vara delaktig i sin planering som för medarbetarna i insatsen att ge ett anpassat och sammanhållet stöd. Andra framgångsfaktorer som är gemensamt för de finansierade insatserna rör tillgänglighet, samlokalisering och goda kunskaper kring målgruppen och i arbetsmetoder som exempelvis Supported Employment. Samtliga insatser har också byggt upp strukturer för en systematisk uppföljning och samverkan både kring den enskilde deltagaren och på styr- och ledningsnivå.

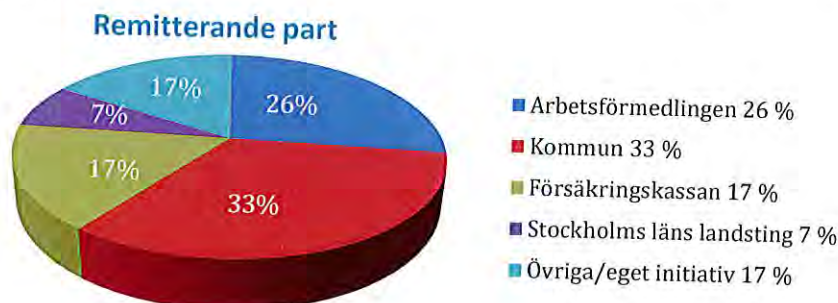
De finansierade insatserna når ut till budgeterat antal deltagare och nästan hälften av de som avslutas efter att ha deltagit i en arbetslivsinriktad stödsinsats har ett arbete eller studerar vid avslut. Många deltagare har dock ett omfattande stödbehov och har inte kunnat få ett arbete direkt efter avslutad insats. Många av dessa individer har dock gjort betydande stegförflyttningar med sikte mot arbete och egen försörjning och/eller fått rätt stöd vid avslut. På sikt kan även dessa individer komma ut i arbete/ studier även om de behöver ytterligare stöd inom ramen för ordinarie verksamhet. Flera insatser bidrar också till effektivare stöd från myndigheterna och att individen får det stöd den har behov av.

Under året har de tio insatser förbundet finansierat nått ut till 728 deltagare (2014: 1 242), 411 kvinnor och 299 män. Av det totala antalet deltagare har 477 individer tagit del av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser och övriga 251 deltagare har varit aktuella i HälsoSam eller SamPlan där syftet med deltagandet varit av förberedande eller kartläggande karaktär.

Andelen unga under 25 år uppgår till 38 %. I en särskild mätning bland nya deltagare i samverkansteamerna och Adrian, som i huvudsak tar emot deltagare som är 24 år eller äldre uppgår andelen som haft försörjningsansvar gentemot minderåriga barn till 43 %. Dessa två grupper; unga respektive föräldrar med försörjningsansvar har varit prioriterade målgrupper för de finansierade insatserna.

Av de drygt 700 deltagarna avser drygt 200 personer som var aktuella 2014 och fick fortsatt stöd under året. Ca 500 personer aktualiserades under 2015. Av dessa aktualiserades 250 deltagare till någon av de arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatserna. Det totala antalet deltagare är lägre än 2014, beroende på att insatser med relativt stora deltagarflöden avslutades vid årsskiftet.

Det är främst Arbetsförmedlingen och kommunerna som aktualiserar ärenden till de finansierade insatserna³. Men många deltagare har kontakt, eller är i behov av kontakt med minst tre av förbundets parter. Fördelningen mellan de remitterande parterna är relativt jämförbar med siffror från föregående år.

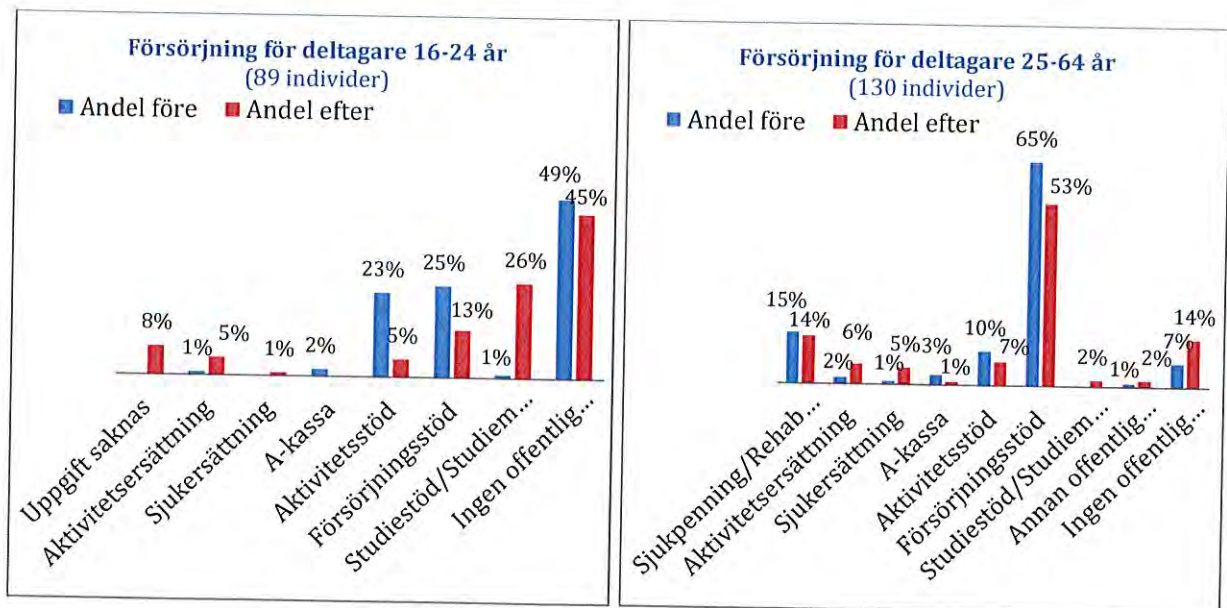
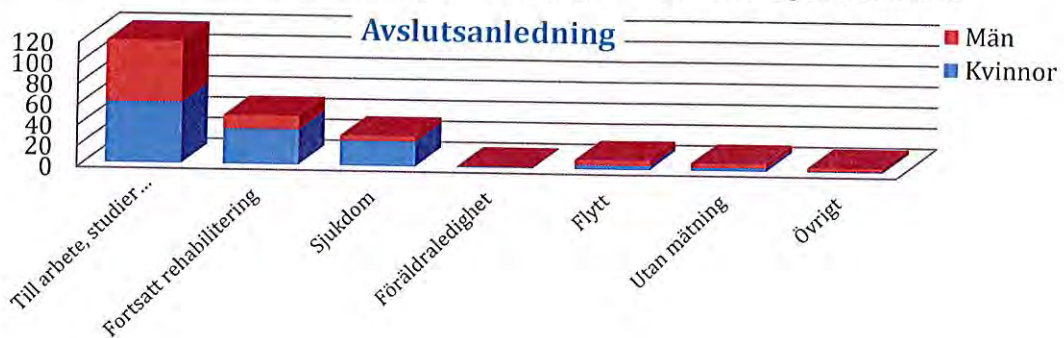

³ Statistiken är hämtad ur SUS och avser enbart de deltagare som registrerats med personuppgifter.

1.4.3 Deltagare i finansierade insatser

Totalt avslutades 215 personer som genomgått en samordnad arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats. Majoriteteten av de deltagare som avslutades i någon av de finansierade insatserna under 2015 har gått till arbete/studier eller skrivits ut som aktivt arbetsökande. Ett hundratal deltagare, d.v.s. nära hälften, av deltagarna avslutas till arbete eller studier. Ytterligare ett 20-tal deltagare avslutades som arbetsökande. Övriga 40 % avslutas till fortsatt rehabilitering eller på grund av sjukdom.

Utskrivning på grund av sjukdom sker på grund av försämrat hälsotillstånd hos deltagaren eller att hälsotillståndet inte medger fortsatt deltagande i insatsen. Det innebär att rehabilitering mot arbete inte är aktuellt i dagsläget för deltagaren. Inom avslutsanledningen "övrigt" inryms till exempel deltagare som blir frihetsberövade eller som avslutas till behandling för pågående missbruk eller som av andra anledningar inte fullföljer insatsen. Ungefär 5 % av alla deltagare avslutas med en sjukersättning då varaktigt nedsättning av arbetsförmågan fastställts.

1.4.4 Stegförflyttning närmare arbetsmarknaden

Som ett led i att mäta hur väl insatserna lyckas med målet att möjliggöra för fler individer att bli självförsörjande genom arbete eller studier skattas insatsernas personal deltagarnas arbetsförmåga före och efter insats. Detta mäts genom kompletterande fråga i SUS. Resultatet för de ca 200 deltagare som skattas vid ingång respektive avslut, visar att andelen deltagare som inte är redo för arbetsmarknaden uppskattas till ca 30 % såväl vid inskrivning som vid utskrivning. De stora skillnaderna ser vi i andelen deltagare som gått från att ha haft behov av omfattande förberedande åtgärder, som sjönk från att ha omfattat 60 % av deltagarna vid inskrivning till att

vid avslut ha sjunkit till 12 % vid avslut. Från och med 2016 kommer denna uppföljning att kompletteras med deltagarens självskattning av upplevd arbetsförmåga.

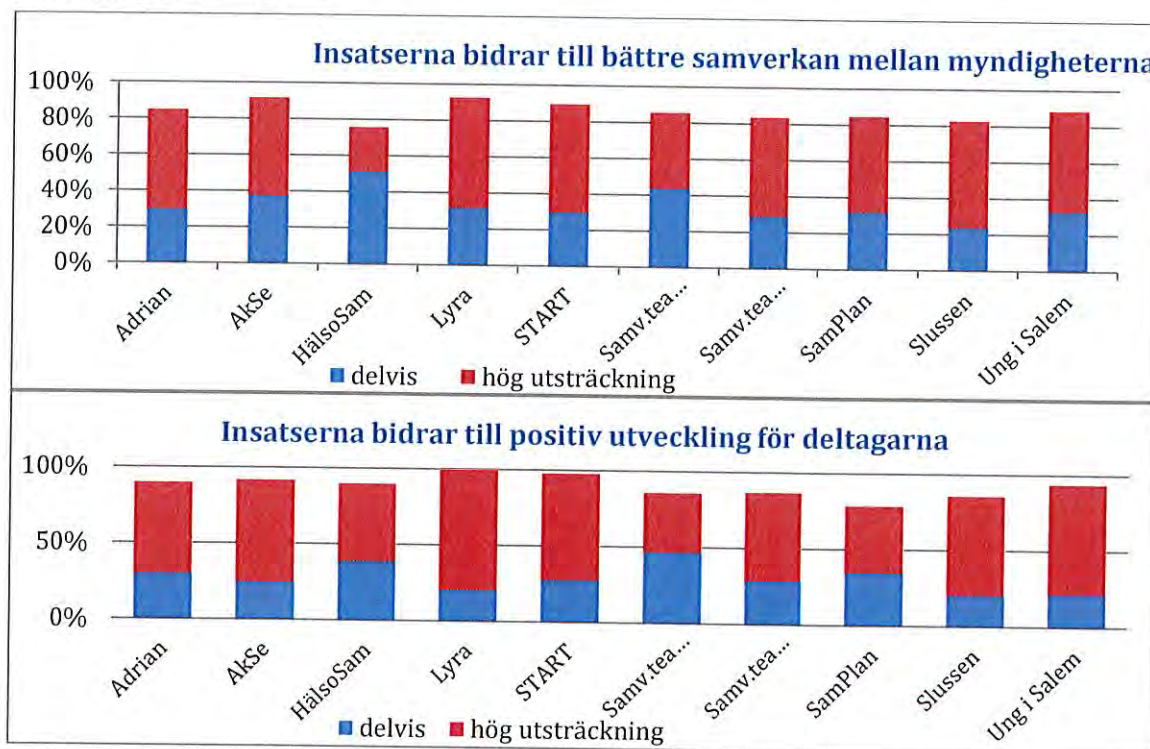
1.4.5 Är resultaten hållbara över tid?

I syfte att mäta långsiktiga effekter på individnivå har förbundet från och med 2015 ålagt samtliga insatser att göra 12-månadersuppföljningar för deltagare som genomgått en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats. Detta arbete har endast påbörjats, varför resultat endast finns att tillgå för tre av de finansierade insatserna; Adrian, Start och Lyra. De sammanlagda resultaten av långtids-effekterna för dessa insatser visar att andelen som är i arbete eller studier har ökat från 42 % vid avslut, till 70 % ett år efter avslutad insats. Andelen personer som befinner sig i en fortsatt arbetsmarknadsinsats uppskattas till ca 10 % vid såväl avslut som uppföljning 1 år efter avslut. Resultaten ska tolkas med försiktighet då urvalet är litet.⁴

1.4.6 Handläggarna ser positiva resultat

Som ett led i att mäta effekten av insatserna gör förbundet årligen en enkätundersökning bland parternas personal, med frågor om hur man upplever nytta av projekt och insatser. Resultatet⁵ visar att 85 % (89 %), av de anställda upplever att insatserna är till stöd och hjälp för dem i deras arbete. Dessutom anger 50 % (56 %) att insatserna i hög utsträckning bidrar till bättre samverkan mellan myndigheter och ytterligare 36 % bedömer att insatserna delvis bidrar till bättre samverkan.

Totalt sett upplever 85 % (89 %) av de svarande att insatserna bidrar till en positiv utveckling för deltagarna. Resultatet mellan insatserna varierar dock och redovisas i nedanstående diagram. Resultatet är något försämrat jämfört med samma mätning 2014. En förklaring till detta kan vara de personalvakanser i Samverkansteamet Botkyrka som påverkat insatsens resultat. Insatserna Lyra, Start, Ungdomsprojektet i Salem och AkSe hör till de insatser som generellt sett får mycket höga betyg både avseende utveckling av samverkan och att insatsen bidrar till en positiv utveckling för deltagaren.

⁴ Avser mätning på 31 personer vid avslut respektive 23 personer vid uppföljning 12 månader efter avslut.

⁵ Avser de som uppgett att de remitterat ärende till någon av insatserna, totalt 215 svarande varav 193 uppgett att de känner till några/någon av insatserna.

1.5 Styrelsens arbete under året

1.5.1 Styrelsens ledamöter och ersättare

Styrelsen består av sex ledamöter och sex ersättare, utsedda av respektive medlem. Styrelsen utser inom sig ett presidium bestående av en ordförande och två vice ordförande. Under 2015 har Gunilla Helmerson från Stockholms län landsting varit ordförande. Mats Einarsson från Botkyrka kommun har varit 1:e vice ordförande och Fredrik Kristoffersen från Huddinge kommun 2:e vice ordförande. Presidiet träffas ca 5 gånger per år inför styrelsemöten och vid behov sammankallas presidiet till extra möten.

Ordinarie ledamöter	Ersättare	Utsedd av
Gunilla Helmerson, ordförande	Robert Aslan	Stockholms läns landsting
Mats Einarsson, 1:e vice ordförande	Stig Bjernerup	Botkyrka kommun
Fredrik Kristoffersen, 2:e vice ordf.	Shewen Nysmed	Huddinge kommun
Lars Pilsetnek Elisabeth Bovin-Exner (fr.o.m. nov. 2015)	Patrick Robbertté	Salems kommun
Claudia Zamorano	Nina Angermund-Carlsson Ann-Marie Illum (fr.o.m. okt. 2015)	Arbetsförmedlingen
Mathias Holmlund	Susanne Landin	Försäkringskassan

Under 2015 har styrelsen haft fem protokollförda möten. Till varje möte är en eller flera av de finansierade insatserna inbjudna för att återrapportera om verksamhetens innehåll och resultat. Under hösten träffades styrelse och beredningsgrupp för att tillsammans arbeta fram förslag till verksamhetsplan 2016 och ta del av en omvärldsanalys som beskriver förändringar i ohälsa och arbetslöshet samt offentlig försörjning.

1.5.2 Revisorer

Samordningsförbundets ägare utser revisorer som har till uppgift att granska förbundets verksamhet. Huddinge kommunfullmäktige utser en revisor som ska företräda samtliga medlemskommuner. De tre revisorerna har under 2015 varit:

- Eva Sjödin, förtroendevald revisor, Huddinge kommun.
- Johan Månsson, Deloitte, för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.
- Karin Brodin, förtroendevald revisor, Stockholms läns landsting.

1.5.3 Kansli och beredningsgrupp

Under 2015 har kansliet bestått av två heltidstjänster fördelat på en förbundschef och en processtödjare. Under året beslutade styrelsen att ge tidigare verkställande tjänsteman titeln förbundschef. Under hösten har kansliet tagit emot en praktikant där målsättningen är praktiken övergår i en anställning under 2016. Därutöver har förbundet köpt tjänster avseende ekonomi-administration och övriga administrativa tjänster från Huddinge kommun. Kompletterande tjänster i form av t.ex. webbutveckling och informationstjänster har köpts av förbundet vid behov.

Förbundschefen har under året ansvarat för verkställighet av styrelsens beslut samt planering, uppföljning och kommunikation för förbundet som helhet. Processtödjare har utgjort ett särskilt stöd till projekt och verksamhet finansierad av förbundet, i detta ingår bl.a. att vara ett stöd till insatserna i metod- och verksamhetsutveckling samt uppföljningsarbete. I processtödjarens uppdrag har också ingått också att samordna utbildningar och seminarier i syfte att utveckla samverkan.

Beredningsgruppen utgör ett fristående stöd i beredning av förslag och genomförande av styrelsens beslut. Beredningen består av representanter från förbundets medlemmar och utgör ett stöd för den verkställande tjänstemannen i kansliet. Beredningen har en kvalitetssäkrande roll

i beredningen av ärenden till styrelsen och har till uppgift att informera samt förankra i den egna organisationen. Med sin sammansättning, kompetens och erfarenhet utgör också beredningen en viktig mötesplats för frågor som rör den strategiska utvecklingen av samverkan och analys av nya förutsättningar och behov. Beredningsgruppen är också, som beredande organ till styrelsen, mottagare av resultaten i insatserna/projekten.

1.6 Ekonomiskt utfall

För verksamhetsåret 2015 har förbundet haft intäkter om 17,2 miljoner kronor avseende bidrag från parterna, och ett ingående överskott från verksamhetsåret 2013 på 6 mkr. Kostnaderna för 2015 har uppgått till 17,3 mkr (2014: 20,7 mkr) Sammantaget gör detta att förbundet vid årets slut redovisar tillgångar på ca 5,9 miljoner kronor.

1.6.1 Avvikelser från budget

De största avvikelserna från planerad budget består i lägre kostnader för finansierade insatser och projekt, denna avvikelse uppgår till nära 2 miljoner kronor. De största avvikelserna återfinns i Samverkansteamet i Botkyrka, Lyra och Slussen. Anledning till de minskade kostnaderna för insatserna är personalvakanser. Utfallet för de administrativa kostnaderna är ca 500 tkr under budget, vilket till största del beror på lägre personalkostnader än beräknat för kansliet.

1.6.2 Hantering av förbundets överskott

Förbundet har förbrukat alla de medel som ägarna tillfört förbundet 2015 och därtill använt ca 2 % (2014: 30 %) av överskottet från föregående år. I budget för 2015 var en högre andel av eget kapital budgeterat för att finansiera insatser, men på grund av personalvakanser har parterna inte rekvirerat alla de medel som avtalats med Samordningsförbundet. Målet för förbundet är att det egna kapitalet inte ska överstiga 2,9 miljoner kronor, baserat på Nationella Rådets riktlinjer om eget kapital. Detta betyder att förbundet under 2016 har ett ackumulerat överskott om 3 miljoner kronor som bör omsättas i verksamhet. Detta kapital finns in-tecknat i den verksamhetsplan som antogs av förbundet i november 2015 och prognosen är att förbundet ska nå fastställd nivå för eget kapital till år 2017.

När förbundet bildades den 1 januari 2013 medföljde ett betydande överskott från de två tidigare samordningsförbundet i Botkyrka respektive Huddinge. Totalt tillfördes 10,8 miljoner kronor. Överskottet har nu minskat till 5,9 miljoner kronor. Genom att investera tidigare upparbetat överskott i insatser över tid skapas en verksamhet som föregås av planering och lägger grunden för effektiva insatser av god kvalitet.

1.6.3 Kostnadsfördelning

Större delen av samordningsförbundets medel går till att finansiera insatser som riktar sig direkt till medborgarnas behov av samordnad rehabilitering. Förbundet har också ett mål om att högst 10 % av kostnaderna ska gå utgöras av administrativa kostnader. Under 2015 uppgick insatskostnaderna inklusive samverkansinsatser riktade till personal och utvärdering av deltagarinsatser till 15,5 mkr (2014: 18,2 mkr), vilket motsvarar 90 % av de totala kostnaderna.

Fördelning av kostnader

- Administration 1,8 mkr
- Finansierade insatser 15,1 mkr
- Utvärdering och strukturpåverkan 0,4 mkr

2. Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i tkr.	Not	2015-01-01 -2015-12-31	2014-01-01 -2014-12-31
Verksamhetens medlemsavgifter	2	17 200,0	18 040,0
Verksamhetens kostnader		17 296,3	20 679,8
Avskrivningar		0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad		-96,3	-2 639,8
Finansiella intäkter		1,5	30,6
Finansiella kostnader		-1,7	0,0
Resultat före extraordinära intäkter		-96,5	-2 609,2
Extraordinära intäkter		0,0	0,0
Periodens/årets resultat		-96,5	-2 609,2

3. Balansräkning

Balansräkning

Belopp i tkr.	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	3	1 111,6	302,5
Kassa och banktillgodohavande		10 964,5	13 242,4
Summa omsättningstillgångar		12 076,1	13 544,9
Summa tillgångar		12 076,1	13 544,9
Eget kapital och skulder			
Eget kapital		5 917,3	6 013,8
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	4	6 158,8	7 531,1
Summa eget kapital och skulder		12 076,1	13 544,9
Panter och därmed jämförliga säkerheter		Inga	
Ansvarsförbindelser		Inga	

4. Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, den löpande verksamheten

Belopp i tkr.	2015-12-31	2014-12-31
Periodens/årets resultat	-96,5	-2 609,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	-96,5	-2 609,2
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-809,1	455,6
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-1 372,3	614,4
Kassaflöde för den löpande verksamheten	-2 181,4	1 070,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	-2 277,9	-1 539,2
Likvida medel vid årets början	13 242,4	14 781,6
Likvida medel vid årets slut	10 964,5	13 242,4

5. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning i tillämpliga delar.

Not 2. Verksamhetens medlemsavgifter

	2015-12-31	2014-12-31
Driftbidrag från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan	8 600,0	9 020,0
Driftbidrag från Huddinge Kommun	2 021,0	2 120,0
Driftbidrag från Botkyrka kommun	2 021,0	2 120,0
Driftbidrag från Salems kommun	258,0	270,0
Driftbidrag från Stockholms läns landsting	4 300,0	4 510,0
Summa	17 200,0	18 040,0

Not 3. Fordringar

	2015-12-31	2014-12-31
Moms	36,6	302,5
Upplupen intäkt kvartal 4 Stockholms läns landsting	1 075,0	0,0
Summa	1 111,6	302,5

Not 4. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2015-12-31	2014-12-31
Amaranten	3,7	0,0
Aventus	22,9	0,0
Huddinge kommun	3 763,4	3 938,2
Sveriges Riksdag	0,4	0,0
Fanzingo	66,0	0,0
Försäkringskassan	461,3	98,8
Mångkulturellt Centrum	3,7	0,0
Salems kommun	856,5	639,0
Botkyrka kommun	515,7	1 296,0
Arbetsförmedlingen	389,7	653,7
Nationella nätverket för samordningsförbund	7,5	0,0
Upplupen revisionskostnad 2015	68,0	75,0
Övrigt	0,0	830,4
Summa	6 158,8	7 531,1

6. Tilläggsupplysningar

Sammanställning av utfall och budget 2015

Budgetpost	Budget 2015	Utfall 2015	Differens
Inbetalning huvudmännen	17 200	17 200	0
SUMMA intäkter	17 200	17 200	0
Kostnader			
Administration			
Lokal	150	157	-7
Kansli	1750	1 261	489
Styrelse	125	130	-5
Revision	100	56	44
Kommunikation/info.	120	95	25
Övrigt	50	77	-27
SUMMA administration	2 295	1 776	519
Insatser			
Samverkansteam Botkyrka	3500	2 534	966
Samverkansteam Huddinge/HälsoSam	4280	4 218	62
Adrian	687	688	-1
AkSe	770	718	52
START	1200	1 123	77
Lyra	2173	1 642	531
Slussen	2470	2 086	384
Ungdomsprojektet i Salem	1355	1 258	97
SamPlan	850	858	-8
Utvärdering	100	176	-76
Kompetensinsatser	100	221	-121
SUMMA insatser	17 485	15 522	1 963
SUMMA kostnader	19 780	17 296	2 484
Rörelseresultat		-96	

7. Styrelsens beslut

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Datum: 17 mars 2016

Gunilla Helmerson
Ordförande

Mats Einarsson
1:e vice ordförande

Fredrik Kristoffersen
2:e vice ordförande

Elisabeth Bovin-Exner
Ledamot

Mathias Holmlund
Ledamot

Claudia Zamorano
Ledamot

§ 48**Svar på motion: Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende (M) (KS/2016:744)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M) och Stefan Dayne (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Ärendet

Kia Hjelte (M), Carl Baker (M) och Jimmy Baker (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-10-27, § 206 lämnat en motion: Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende. Ett ökat antal äldre i kommunen ställer högre krav på både omvårdnad liksom utförare av omvårdnad. Motionärerna anser att Botkyrka kommun idag inte har ett tillräckligt stort antal omvårdnadsplatser och boenden för personer med sådana behov. Konsekvenserna blir köbildning, höga kostnader för kommunen och oroliga människor.

Utöver detta upplever motionärerna att kraven för att få ett positivt biståndsbeslut har "hårdnat", med allt fler avslag. Motionärerna föreslår att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att omarbeta biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård- och omsorgsboende, så att hänsyn tas till och också innefattar, faktisk hög ålder som ett kriterium.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2017-02-20.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2016-11-22, § 77.

2017-03-06

Dnr KS/2016:744

Motivering

Alla som har ett behov av vård- och omsorgsboende ska få den insatsen beviljad. Enligt vård- och omsorgsförvaltningen sker all biståndsbedömning utifrån individuella behov med stöd av kommunens riktlinjer för biståndsbedömning. Kriterierna vid bedömning av en persons behov av en plats på ett vård- och omsorgsboende är: 1) omvårdnadsbehovet ska vara stort och varaktigt över hela dygnet, 2) om inte behov av hjälp nattetid finns, ska det ändå finnas ett stort behov av närhet till personal och 3) egna upplevelser av oro orsakad av ohälsa som påverkar den sökandes förmåga att fungera i ordinarie boende. Vård- och omsorgsförvaltningen uppger att när bedömning av behov av plats på ett vård- och omsorgsboende görs är hög ålder en faktor som handläggaren alltid beaktar i den samlade bedömningen. Hög ålder i sig är dock inget eget kriterium, då hög ålder per automatik inte innebär att det finns ett behov.

Yrkanden

Kia Hjelte (M) och Stefan Dayne (KD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Kia Hjeltes (M) och Stefan Daynes (KD) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Protokollsanteckning

Tuva Lund (S) anför till protokollet att hon vid yrkanderätt hade yrkat bifall till ordförandeförslaget.

_____

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

MOTION

2016-10-27

Kommunfullmäktige

Kriterier för biståndsbedömning för vård-och omsorgsboende

Antalet äldre personer i kommunen ökar. Det kommer att ställa högre krav på såväl omvårdnad som på utförare av omvårdnaden. Botkyrka har idag inte tillräckligt med omvårdnadsplatser/ boenden för personer som har behov av sådant. Många personer bor externt placerade i andra kommuner.

Vi ser det som ett stort problem och ett misslyckande att kommunen inte kan tillhandahålla boenden för de människor som fått biståndsbeslut för vård och boende. Detta gäller för boende inom äldreomsorgen såväl som för gruppboenden och servicebostäder. Konsekvenserna av detta blir oroliga människor, böter, långa köer och höga kostnader för kommunen. För oss moderater är boendefrågan en av de högst prioriterade.

Vi upplever också att kraven för att få ett positivt biståndsbeslut har ”hårdnat”. Avslagen blir fler och fler. Vi moderater har under många år arbetat för att det i biståndskriterierna ska finnas med en punkt om att ta hänsyn till personers ”höga” ålder.

Vi anser det orimligt att personer som uppnått den aktningvärda åldern av 95+ (98 år i ett faktiskt fall) och som har ansökt om bostad inom vård- och omsorgsboende, ska få avslag på sin ansökan!

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att omarbete biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård-och omsorgsboende, så att de tar hänsyn till och också innefattar faktiskt hög ålder som ett kriterium.

Kia Hjelte

Carl Baker

Jimmy Baker

2017-02-20

Dnr KS/2016:744

Referens

Erika Rönnevig

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende (M)

Ärendet

Kia Hjelte (M), Carl Baker (M) och Jimmy Baker (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-10-27, § 206 lämnat en motion: Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende. Ett ökat antal äldre i kommunen ställer högre krav på både omvårdnad liksom utförare av omvårdnad. Motionärerna anser att Botkyrka kommun idag inte har ett tillräckligt stort antal omvårdnadsplatser och boenden för personer med sådana behov. Konsekvenserna blir köbildning, höga kostnader för kommunen och oroliga människor.

Utöver detta upplever motionärerna att kraven för att få ett positivt biståndsbeslut har "hårdnat", med allt fler avslag. Motionärerna föreslår att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att omarbete biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård- och omsorgsboende, så att hänsyn tas till och också innefattar, faktisk hög ålder som ett kriterium.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2016-11-22, § 77.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden anser motionen vara besvarad. All biståndsbedömning sker utifrån individuella behov med stöd av kommunens riktlinjer för biståndsbedömning. Kriterierna vid bedömning av en persons behov av en plats på ett vård- och omsorgsboende är: 1) omvårdnadsbehovet ska vara stort och varaktigt över hela dygnet, 2) om inte behov av hjälp nattetid finns, ska det ändå finnas ett stort behov av närhet till personal och 3) egna upplevelser av oro orsakad av ohälsa som påverkar den sökandes förmåga att fungera i ordinärt boende. När bedömning av behov av plats på ett vård- och omsorgsboende görs är hög ålder en faktor som handläggaren alltid beaktar i den samlade bedömningen. Hög ålder i sig är dock inget eget kriterium, då hög ålder per automatik inte innebär att det finns ett behov.

2017-02-20

Dnr KS/2016:744

Jakob Etaat
Kanslichef

§ 77

Yttrande över motion- Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende (M) (von/2016:198)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige ser motionen som besvarad.

Reservation

Carl Baker (M), Kia Hjelte (M), Ulrika Ekengren (SD) och Kerstin Edman (TUP) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

En motion har lämnats in till kommunfullmäktige där motionärerna föreslår att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att omarbete biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård- och omsorgsboende, så att de tar hänsyn till och också innefattar hög ålder som kriterium.

Vård- och omsorgsförvaltningen menar att handläggarna redan idag tar hänsyn till en sökandes ålder vid bedömningen om en boendeplats ska beviljas eller inte. Däremot räcker inte hög ålder i sig själv för att en sökande ska beviljas en plats på ett boende.

Yrkanden

Carl Baker (M), Kia Hjelte (M), Ulrika Ekengren (SD) och Kerstin Edman (TUP) yrkar bifall till motionen.

Tuva Lund (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer efter nämndens godkännande Carl Baker (M), Kia Hjelte (M), Ulrika Ekengren (SD) och Kerstin Edmans (TUP) yrkande om bifall till motionen mot Tuva Lunds (S) yrkande om bifall till ordförandeförslaget och finner att nämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

2016-11-07

Dnr von/2016:198

Referens
Sebastian Laser

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Yttrande över motion- Kriterier för biståndsbedömning för vård-och omsorgsboende (M) (KS/2016:744)

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige ser motionen som besvarad.

Sammanfattning

En motion har lämnats in till kommunfullmäktige där motionärerna föreslår att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att omarbete biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård- och omsorgsboende, så att de tar hänsyn till och också innefattar hög ålder som kriterium.

Vård- och omsorgsförvaltningen menar att handläggarna redan idag tar hänsyn till en sökandes ålder vid bedömningen om en boendeplats ska beviljas eller inte. Däremot räcker inte hög ålder i sig själv för att en sökande ska beviljas en plats på ett boende.

Ärendet

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ger uppdrag till vård- och omsorgsförvaltningen att omarbete kommunens biståndskriterier för beslut om bistånd för vård- och omsorgsboende så att de tar hänsyn till och också innefattar hög ålder som kriterium.

Vård-och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

2016-11-07

Dnr von/2016:198

Förvaltningens synpunkter

En boendeplats på ett vård- och omsorgsboende kräver en biståndbedömning för att kommunen ska kunna bevilja en ansökan. All biståndsbedömning sker utifrån de individuella behov som finns och till stöd har kommunen tagit fram riktlinjer med bedömningskriterier. Idag finns följande kriterier för att bedöma om en person har behov av en plats på vård- och omsorgsboende, beslutade av nämnden 2016-06-13.¹

1. Omvårdnadsbehovet ska vara stort och varaktigt över hela dygnet.
2. Om inte behov av hjälp nattetid finns ska det ändå finnas ett stort behov av närhet till personal.
3. Egna upplevelser av oro orsakad av ohälsa (fysisk, psykisk och social) som påverkar den sökandes förmåga att fungera i ordinärt boende.

Utöver dessa tre kriterier föreslår motionärerna att hög ålder läggs till som kriterium.

För att beviljas en plats på vård- och omsorgsboende krävs att det bedöms finnas ett behov och att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. När bedömning av behov om plats på ett vård- och omsorgsboende görs är hög ålder en faktor som handläggarna alltid beaktar i den sammantagna bedömningen. Däremot är hög ålder i sig inget eget kriterium och inte tillräckligt för att bli beviljad en boendeplats, då hög ålder inte per automatik innebär att det finns ett behov.

Med bakgrund av ovanstående anser vi från förvaltningens sida att motionen ska ses som besvarad.

Pia Bornevi
Vård- och omsorgschef

Bilaga:

Motion- Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende (M)

Expedieras till
Kommunfullmäktige

---

¹ Riktlinjer för handläggning enligt socialtjänstlagen(von 2016:103) s.16

§ 49**Svar på motion: Inför äldreboendegaranti för personer över 85 (KD) (KS/2016:345)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendet

Aram El Khoury (KD), Stefan Dayne (KD) och Yusuf Aydin (KD) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-04-28, § 95 lämnat en motion: Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år. Motionärerna anser att ett välfärdssamhälle i hög grad kan bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen, något som måste vara utgångspunkten för Botkyrka kommuns äldreomsorg. Allt fler äldre personer är vitala långt upp i åldrarna. Men med en stigande ålder ökar ohälsan liksom risken för ensamhet, otrygghet och social isolering. En oviss bedömningsprocess med risk för avslag och överklaganden, är en orimlig påfrestning. Motionärerna föreslår att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2017-02-20.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2016-10-18, § 69.

Motivering

Alla som har behov av vård- och omsorgsboende ska beviljas den insatsen. Vård- och omsorgsförvaltningen uppger att särskilt boende kräver en biståndsbedömning för att kommunen ska kunna ge rätt till boende. Att tillhandahålla insatser med krav på biståndsbedömning, utan att genomföra en utredning, strider mot bestämmelserna i kommunallagen och gällande rättspraxis. Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning är att en viss ålder inte

2017-03-06

Dnr KS/2016:345

är tillräckligt för att ta bort kravet på behovsprövning. Detta gör att det inte är förenligt med gällande lagstiftning att undanta personer från detta krav. Det finns också risk för att förslaget bryter mot likställighetsprincipen, vilken slår fast att det inte är tillåtet för kommuner att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar utan saklig grund i speciallag. I detta fall finns det inte något stöd för detta i någon speciallag.

Särskilt yttrande

Stefan Dayne (KD) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Protokollsanteckning

Tuva Lund (S) anför till protokollet att hon vid yrkanderätt hade yrkat bifall till ordförandeförslaget.

_____

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

Ärende 49: Svar på motion: Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (KD) (KS/2016:345)

Vi kristdemokrater anser att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Botkyrkas äldre ska ha en värdig äldreomsorg och känna sig trygga i vetskapen om att de har rätt till äldreboende på ålderns höst.

Vi tackar för svaret på vår motion om att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år. Att förslaget avstyrks med hänvisning till likställighetsprincipen och där utredning måste genomföras för insatser som kräver biståndsbedömning är en motivering som vi godtar.

Vi anser dock att hög ålder är en relevant faktor som borde tas hänsyn till och väga tungt i sammanhang då biståndsbesluten fattas.

Tumba 2017-03-06

Stefan Dayne (kd)

Kristdemokraterna

Kommunfullmäktige

**Motion
2016-04-28**

Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år

Att bygga ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Detta måste vara utgångspunkten också för vår kommuns äldreomsorg.

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde, med skilda intressen och förutsättningar.

Allt fler äldre personer är vitala långt upp i åldern. Men med stigande ålder ökar ohälsan liksom risken för ensamhet, otrygghet och social isolering. Det finns också exempel på där äldre nekas plats i särskilt boende trots att de själva upplever vardagen som mycket otrygg. För en person i mycket hög ålder är en oviss process med risk för avslag och överklagande, kanske i flera led, en orimlig påfrestning. Idag ges plats på särskilt boende enbart efter biståndsbedömning.

Botkyrkas äldre ska ha en värdig äldreomsorg. Våra äldre ska känna sig trygga i vetskapen om att de har rätt till äldreboende på ålderns höst. Vi kristdemokrater anser att rätt till plats på särskilt boende eller ett trygghetsboende ska gälla för alla över 85 år, utan att det görs en biståndsbedömning. Det innebär att man själv får bestämma och bara vetskapen om att det ska finnas en plats på äldreboende när man upplever att man behöver den kommer att öka tryggheten.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år.

Aram El Khoury (kd)

Stefan Dayne (kd)

Yusuf Aydin (kd)

2017-02-20

Dnr KS/2016:345

Referens

Erika Rönnevig

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (KD)

Ärendet

Aram El Khoury (KD), Stefan Dayne (KD) och Yusuf Aydin (KD) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-04-28, § 95 lämnat en motion: Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år. Motionärerna anser att ett välfärdssamhälle i hög grad kan bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen, något som måste vara utgångspunkten för Botkyrka kommuns äldreomsorg. Allt fler äldre personer är vitala långt upp i åldrarna. Men med en stigande ålder ökar ohälsan liksom risken för ensamhet, otrygghet och social isolering. En oviss bedömningsprocess med risk för avslag och överklaganden, är en orimlig påfrestning. Motionärerna föreslår att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att införa en äldreboendegaranti för personer över 85 år.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2016-10-18, § 69.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avstyrker motionen. Särskilt boende kräver en biståndsbedömning för att kommunen ska kunna ge rätt till boende. Att tillhandahålla insatser med krav på biståndsbedömning, utan att genomföra en utredning, strider mot bestämmelserna i kommunallagen och gällande rättspraxis. En viss ålder är inte tillräckligt för att ta bort kravet på behovsprövning. Detta gör att det inte är förenligt med gällande lagstiftning att undanta personer från detta krav. Nämnden menar också att förslaget riskerar att bryta mot likställighetsprincipen, vilken slår fast att det inte är tillåtet för kommuner att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar utan saklig grund i speciallag. I detta fall finns det inte något stöd för detta i någon speciallag.

Jakob Etaat
Kanslichef

§ 69

Remiss-Motion- inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (von/2016:92)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avstyrker motionen.

Sammanfattning

Motionärerna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de föreslår att ge vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en garanti för rätt till särskilt boende eller trygghetsboende för alla över 85 år i kommunen. Denna rätt till boende skulle ges utan att en bostandsbedömning hade behövt genomföras.

Förvaltningens förslag till kommunfullmäktige är att avstyrka motionen då dess förslag anses strida mot gällande lagstiftning på området.

Yttrande

Kia Hjelte (M) och Carl Baker (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Vård- och omsorgsnämnden godkänner att yttrandet får biläggas protokollet.

SÄRSKILT YTTRANDE

Vård- och omsorgsnämnden

2016-10-18

Ärende 10 Remiss – Motion - Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (KD) (von/2016:92)

Vi moderater sympatiserar med och förstår tanken med motionen. Vi känner igen oss i Kristdemokraternas resonemang och beskrivningar kring otrygghet, isolering och vikten av att alla som kommit upp åldern ska behandlas med värdighet och respekt. Vi delar förvaltningens uppfattning om att en garanti, såsom den beskrivs i motionen, skulle bryta om mot likställighetsprincipen.

Vidare så menar vi att man inte bör likställa särskilda boenden och trygghetsboenden, då den förstnämnda boendeformen kräver ett biståndsbeslut och den andra boendeformen inte gör det.

Trygghetsboenden kan ju lika gärna utvecklas av privata aktörer, som inom ramen för exempelvis allmännyttan. Vad ett trygghetsboende innehåller varierar dessutom en del mellan de olika aktörerna.

Moderaterna har dock, under lång tid, drivit frågan om att hög ålder ska räknas in som ett kriterium (av flera) när biståndsbesluten fattas. Frågan om ålder är, precis som KD pekar på, en relevant faktor i sammanhanget.

Men, att fastslå gränsen till exakt 85 år eller anföra den siffran som det enda kriteriet för att ha rätt till en plats på ett särskilt boende utan biståndsbeslut, det kan vi inte yrka bifall till.

Kia Hjelte

Carl Baker

2016-10-03

Dnr von/2016:92

Referens
Sebastian Laser

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Remiss-Motion-Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (KD)

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avstryker motionen.

Sammanfattning

Motionärerna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de föreslår att ge vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en garanti för rätt till särskilt boende eller trygghetsboende för alla över 85 år i kommunen. Denna rätt till boende skulle ges utan att en biståndsbedömning hade behövt genomföras.

Förvaltningens förslag till kommunfullmäktige är att avstyrka motionen då dess förslag anses strida mot gällande lagstiftning på området.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över en motion från Kristdemokraterna om att införa äldreboendegaranti för personer över 85 år. Med detta menar de att samtliga över 85 år ska ha rätt till plats på särskilt boende eller ett trygghetsboende utan att en biståndsbedömning behöver genomföras. De kristdemokratiska motionärerna hoppas att detta ska kunna leda till en minskad oro och att undvika den påfrestning som ett eventuellt avslag och överklagande skulle innebära för denna grupp.

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

2016-10-03

Dnr von/2016:92

Förvaltningens synpunkter

Särskilt boende kräver en biståndsbedömning för att kommunen ska kunna ge rätt till boende. Att tillhandahålla insatser med krav på biståndsbedömning utan att genomföra en utredning strider mot bestämmelserna i kommunalagen och gällande rättspraxis. Att en person uppnått en viss ålder är inte tillräckligt för att ta bort kravet på behovsprövning. Detta gör att det inte är förenligt med gällande lagstiftning att undanta personer från detta krav. Detta förslag riskerar också att bryta mot likställighetsprincipen. Likställighetsprincipen slår fast att det inte är tillåtet för kommuner att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar utan saklig grund i speciallag. I detta fall finns det inte något stöd för detta i någon speciallag.

När det kommer till boende i trygghetsboende tillhör detta det ordinära bostadsutbudet och här krävs inte någon biståndsbedömning för att kunna få rätt till en bostad lägenhet. Kommunfullmäktige beslutade 2015 på initiativ av Vård- och omsorgsnämnden att stimulera byggandet av trygghetsboenden genom att subventionera vissa gemensamma ytor och kostnaden för så kallade trygghetsvårdar vid byggandet av bostäder. Dock är det de privata bostäderna som väljer vad de vill bygga för typ av bostäder och vilka som får flytta in är ingenting som kommunen kan besluta om.

Med bakgrund av ovanstående kan vård- och omsorgsförvaltningen inte se att förslaget i Kristdemokraternas motion är möjligt att genomföra eller utreda vidare, då det strider mot gällande lagstiftning.

Pia Bornevi

Vård-och omsorgschef

Bilaga

Motion- Inför äldreboendegaranti för personer över 85 år (KD)

Expedieras till

Kommunledningsförvaltningen

§ 50**Svar på motion: Ännu fler hyresvärdar (M) (KS/2014:79)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-02-20 § 45 en motion från Jimmy Baker (M) och Yngve RK Jönsson (M): Ännu fler hyresvärdar. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att, tillsammans med AB Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av ytterligare 1000–1500 lägenheter där allmännyttan idag antar en dominerande ställning. Antingen till externa ägare i form av exempelvis stiftelser eller bolag eller till de boende själva, genom ombildningsprocesser. Som skäl anges att nya hyresvärdar kommer in med andra idéer och infallsvinklar vilket bidrar till att hyresgäster får fler alternativ att välja emellan. Likaså anser motionärerna att områden med blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser. En ytterligare försäljning skulle även stärka allmännyttan ekonomiskt och därmed leda till en positiv utveckling av kommunens bostadsområden.

Motivering

Den rödgröna kommunledningen har höga ambitioner om bostadsbyggandet, med målet att bygga Botkyrkastaden med 4000 nya bostäder - nya hem - på fyra år. Genom att tillföra den boendeform som är minst förekommande i respektive stadsdel ska alla kunna finna den bostad som passar sin livssituation utan att behöva flytta till en annan stadsdel.

2017-03-06

Dnr KS/2014:79

Det innebär att vi ska bygga hyresrätter i de områden som idag har mycket äganderätter eller bostadsrätter. På så vis kan unga få sin första bostad eller äldre kan lämna sin villa och bo i mer anpassade lägenheter och vi kan bygga bort den bostadssegregation som idag finns i kommunen.

I det arbetet ser vi att AB Botkyrkabyggen har en viktig uppgift men vi ser också gärna att privata hyresvärdar etablerar sig i kommunen. Däremot ser vi inget behov av att i dagsläget sälja ut bostäder från AB Botkyrkabyggens bestånd. Vi ser att det allmännyttiga beståndet är en viktig del i att vi ska kunna ha ett socialt, ekonomiskt hållbart Botkyrka. AB Botkyrkabyggen har vidtagit åtgärder för att stärka sin ekonomi och kunna genomföra de renoveringar som krävs i beståndet. Med det avslår vi motionen.

Kommunledningsförvaltningen har yttrat sig i ärendet 2017-01-23.

AB Botkyrkabyggen har yttrat sig i ärendet 2014-02-28.

Yrkande

Jimmy Baker (M) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Jimmy Bakers (M) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

MOTION

2014-02-20

Kommunfullmäktige

Ännu fler hyresvärdar

Efter en lång och demokratiskt intressant process, så blev nu, under hösten 2013, affären om att sälja 1300 lägenheter i Alby till Mitt Alby AB, äntligen klar. Affären ger vårt allmännyttiga bolag, AB Botkyrkabyggen, bättre ekonomiska förutsättningar att klara fortsatt utveckling av allmännyttan och inte minst det kommande upprustningsbehovet i de kvarvarande delarna av beståndet.

Fler hyresvärdar ger en större mångfald för hyresgästerna. En ny ägare kommer in med andra idéer och infallsvinklar och bidrar till utveckling av våra bostadsområden. Befintliga och potentiella hyresgäster får dessutom fler alternativ att välj emellan.

Utöver detta vill vi moderater låta alla som vill, själva få möjligheten att äga sin lägenhet. Vi bör därför gå fram med information om möjligheter med ombildningar samt aktivt bejaka de initiativ som kommer in från hyresgästerna själva.

Vill vi att AB Botkyrkabyggen får ett mandat att pröva förutsättningen för att sälja ytterligare 1000-1500 bostäder, antingen till externa ägare i formen av exempelvis stiftelser eller bolag, eller till de boende själva, genom ombildningsprocesser.

I första hand bör dessa åtgärder genomföras där allmännyttan idag intar en dominerande ställning, då vi menar att områden med mer blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser.

Denna försäljning skulle ytterligare stärka allmännyttan ekonomiskt inför de kommande utmaningarna och därtill leda till en positiv utveckling av våra bostadsområden.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att, tillsammans med AB Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av ytterligare 1000-1500 lägenheter i allmännyttan.

Jimmy Baker

Yngve RK Jönsson

2017-01-23

Dnr KS/2014:79

Referens
Sina AhoMottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande över motion - Ännu fler hyresvärdar (M)

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-02-20 § 45 en motion från Jimmy Baker (M) och Yngve RK Jönsson (M): Ännu fler hyresvärdar. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att, tillsammans med AB Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av ytterligare 1000–1500 lägenheter där allmännyttan idag antar en dominerande ställning. Antingen till externa ägare i form av exempelvis stiftelser eller bolag eller till de boende själva, genom ombildningsprocesser.

Som skäl anges att nya hyresvärdar kommer in med andra idéer och infallsvinklar vilket bidrar till att hyresgäster får fler alternativ att välja emellan. Likaså anser motionärerna att områden med blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser. En ytterligare försäljning skulle även stärka allmännyttan ekonomiskt och därmed leda till en positiv utveckling av kommunens bostadsområden.

Kommunledningsförvaltningen har berett ärendet.

Sammanfattning

En stark ekonomi i allmännyttan samt en blandad upplåtelseform är viktigt ur antisegregationssyfte. AB Botkyrkabyggens ägardirektiv säkerställer detta och åtgärder har vidtagits för att minska bolagets dominans på hyresmarknaden samt stärka ekonomin för underhållet av beståndet.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att AB Botkyrkabyggen har fullgjort sitt uppdrag enligt ägarens direktiv.

2017-01-23

Dnr KS/2014:79

Yttrande

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas uppfattning om att det är bra att hyresgäster får flera alternativ att välja emellan. I ägardirektiven till Botkyrkabyggen står följande:

”En bred hyresbostadsmarknad med god tillgång till olika typer av bra bostäder till rimliga hyror är ett centralt bostadspolitiskt mål för kommunen. Kommunen strävar efter ett mer varierat bostadsutbud för att möta olika behov och önskemål. Försäljning och omvandling till bostadsrätter i begränsade delar av Botkyrkabyggens bestånd kan genomföras, om det ligger i de berörda hyresgästerna och bolagets intresse, samt om det bedöms kunna bidra till områdets utveckling”.

AB Botkyrkabyggen genomförde 2013 en försäljning av bolagets fastigheter på Albyberget. Försäljningen av fastigheterna stärkte bolagets kassa inför de kommande renoveringarna och skapade också större möjligheter att nyproducera lägenheter. Försäljningen av fastigheterna innebar att bolagets dominans på hyresmarknaden minskade från 92 % till cirka 80 %. AB Botkyrkabyggen fick också en stark partner att samarbeta med i Alby, där bolaget även fortsättningsvis äger ungefär 2000 lägenheter.

Under 2014 påbörjade AB Botkyrkabyggen första försöket med andelsäggande i Sverige, då två av bolagets fastigheter på Eriksbergsåsen omvandlades till andelsägarfastigheter. Andelsägarlägenheter ger hyresgästerna möjlighet till ett ägande men utan att de flyttar ifrån sin bostad. Samtidigt värnas hyresrättens ställning. Ombildningen till annan ägarform var också ett sätt att delvis stärka bolagets ekonomi. Drygt 40 hyresgäster (cirka 20 %) valde att bli andelsägare i fastigheterna, där Botkyrkabyggen som grundandelsägare är kvar som hyresvärd. Hösten 2015 genomfördes en utvärdering av andelsägarprojektet och AB Botkyrkabyggens styrelse gav bolaget i uppdrag att gå vidare med försäljningar av 20 nyrenoverade och tomställda andelsägarlägenheter i en fastighet i Storvreten. Denna försäljning pågår för närvarande med gott resultat. Bolaget har nyligen även fattat ett beslut om att ytterligare 200 hyresrätter kan omvandlas till andelsägarlägenheter.

AB Botkyrkabyggen har också konkreta planer på att komplettera olika bostadsområden med ny bebyggelse, i synnerhet i Tumba och Tullinge där bolaget har jämförelsevis få hyresrätter. I Tuna/Tumba och Storvreten har tre nybyggnadsprojekt av cirka 70 ungdomslägenheter genomförts och i Tullinge/Riksten har bolaget påbörjat byggnationen av 74 lägenheter. I Storvreten arbetar bolaget tillsammans med Botkyrka kommun med en utveckl-

2017-01-23

Dnr KS/2014:79

ingsplan för hela området. Beslut om vidare utvecklingsplaner för Storvrenten förväntas att tas under våren 2017.

Vad gäller ytterligare försäljning av delar av lägenhetsbestånd, så finns det i det ägardirektiv som gäller från och med 2016 en uppmaning att bygga nytt, och samtidigt inte minska andelen hyreslägenheter i förhållande till idag.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att AB Botkyrka-byggen vidtagit åtgärder för att minska dess dominans på hyresmarknaden samt stärka bolagets kassa inför kommande reoveringar. Det finns i nuläget inga ekonomiska skäl att genomföra ytterligare försäljning kommunledningsförvaltningen bedömer således att bolaget har fullgjort sitt uppdrag enligt ägarens direktiv och finner inga skäl att åta vidare åtgärder.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Jakob Etaat
Kanslichef

Svar från Botkyrkabyggen angående Dnr KS/2014:79

Botkyrkabyggen genomför redan idag ett pilotprojekt med ombildning till annan ägarform - andelsägarlägenheter - i ett område där Botkyrkabyggen har en dominerande ställning.

Andelsägarlägenheter ger hyresgästerna möjlighet till ett ägande, men utan att de flyttar ifrån sin lägenhet och sitt hus. Samtidigt värnas hyresrättens ställning. De som önskar kvarstå som hyresgäster hos Botkyrkabyggen i samma trappuppgång, kan göra det.

Efter avslutat pilotprojekt kommer utvärdering att ske.

Botkyrkabyggen kan därmed anses redan genomföra projekt för att stimulera till andra upplåtelseformer i vissa områden, enligt ägarens direktiv. Botkyrkabyggen avser att i större omfattning informera hyresgästerna om ägarnas direktiv.

Företaget genomförde en försäljning av företagets fastigheter på Albyberget. Försäljningen genomfördes av ekonomiska skäl, för att säkra företagets ekonomi inför framtiden.

Det finns i nuläget inga ekonomiska skäl att genomföra ytterligare försäljning.

Botkyrkabyggen anser därmed att företaget har fullgjort sitt uppdrag, enligt ägarens direktiv.

Ulf Nyqvist

VD AB Botkyrkabyggen

§ 51

Svar på motion - Sälj fler lägenheter ur allmännyttan! (M) (KS/2015:87)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2015-01-29 § 19 en motion från Jimmy Baker (M), Thérèse Hellichius (M) och Andrei Ignat (M): Sälj fler lägenheter ur allmännyttan! Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att tillsammans med AB Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av cirka 1000–1500 bostäder i Storvreten, att försäljningen kopplas till ett krav att motparten åtar sig att förtäta med nyproducerade bostäder i bostadsrättsform och/eller hyresrättsform samt att försäljningen kopplas till ett krav att parten ska möjliggöra för en ombildning av cirka 10-20% av de köpta bostäderna. Som skäl anges att nya hyresvärdar kommer in med andra idéer och infallsvinklar vilket bidrar till att befintliga och potentiella hyresgäster får fler alternativ att välja emellan. Likaså anser motionärerna att områden med blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser. Enligt motionärerna skulle ytterligare en försäljning av bolagets fastigheter i Storvreten även stärka allmännyttan ekonomiskt och leda till en positiv utveckling i bostadsområdet.

Kommunledningsförvaltningen har yttrat sig i ärendet 2017-01-23.

AB Botkyrkabyggen har yttrat sig i ärendet 2016-11-24.

2017-03-06

Dnr KS/2015:87

Motivering

Den rödgröna kommunledningen har höga ambitioner om bostadsbyggandet, med målet att bygga Botkyrkastaden med 4000 nya bostäder - nya hem - på fyra år. Genom att tillföra den boendeform som är minst förekommande i respektive stadsdel ska alla kunna finna den bostad som passar sin livssituation utan att behöva flytta till en annan stadsdel.

Det innebär att vi ska bygga hyresrätter i de områden som idag har mycket äganderätter eller bostadsrätter. På så vis kan unga få sin första bostad eller äldre kan lämna sin villa och bo i mer anpassade lägenheter och vi kan bygga bort den bostadssegregation som idag finns i kommunen.

I det arbetet ser vi att AB Botkyrkabyggen har en viktig uppgift men vi ser också gärna att privata hyresvärdar etablerar sig i kommunen. Däremot ser vi inget behov av att i dagsläget sälja ut bostäder från AB Botkyrkabyggens bestånd. Vi ser att det allmännyttiga beståndet är en viktig del i att vi ska kunna ha ett socialt och ekonomiskt hållbart Botkyrka. AB Botkyrkabyggen har vidtagit åtgärder för att stärka sin ekonomi och kunna genomföra de renoveringar som krävs i beståndet. Med det avslår vi motionen.

Yrkande

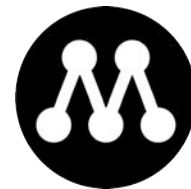
Jimmy Baker (M) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Jimmy Bakers (M) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

MOTION

2015-01-29

Kommunfullmäktige

Sälj fler lägenheter ur allmännyttan!

Affären med Mitt Alby AB om att sälja ca 1 300 lägenheter på Albyberget gav vårt allmännyttiga bolag, AB Botkyrkabyggen, bättre ekonomiska förutsättningar att klara den fortsatta utvecklingen av allmännyttan och det kommande upprustningsbehovet i de kvarvarande delarna av beståndet.

Fler hyresvärdar ger en större mångfald för hyresgästerna. En ny ägare kommer in med andra idéer och infallsvinklar och bidrar till utveckling av våra bostadsområden. Befintliga och potentiella hyresgäster får dessutom fler alternativ att välja emellan.

Utöver detta vill vi moderater låta de hyresgäster som vill, själva få möjligheten att äga sin lägenhet. Varje hyresgäst i allmännyttan bör förses med information om möjligheterna med utbildningar från hyresrätt till bostadsrätt. Vi bör därutöver aktivt bejaka de initiativ som kommer in från hyresgästerna själva.

Vi vill därför att den helägda allmännyttan får ett mandat att pröva förutsättningen för att sälja ytterligare 1000-1500 bostäder, till en eller flera parter som förbinder sig att förtäta med ytterligare 500-1000 bostäder i bostadsrättsform och/eller hyresrättsform samt möjliggör utbildning av ca 10-20 % av de köpta bostäderna.

I första hand bör dessa åtgärder genomföras där allmännyttan idag intar en dominerande ställning, då vi menar att områden med mer blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser. Vi föreslår därför att Botkyrkabyggen i detta skede tittar närmare på specifikt Storvreten i Tumba.

En sådan försäljning skulle ytterligare stärka allmännyttan ekonomiskt inför de kommande utmaningarna och därutöver leda till en positiv utveckling av hela Storvreten, som behöver få ett tillskott av nya bostäder och ett större inslag av ägande i hyresbeståndet.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

- att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att, tillsammans med AB Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av ca 1000-1500 bostäder i Storvreten,
- att försäljningen kopplas till ett krav att motparten åtar sig att förtäta med nyproducerade bostäder i bostadsrättsform och/eller hyresrättsform, samt

att försäljningen kopplas till ett krav att parten ska möjliggöra för en ombildning av ca 10-20 % av de köpta bostäderna.

Jimmy Baker

Thérèse Hellichius

Andrei Ignat

2017-01-23

Dnr KS/2015:87

Referens
Sina AhoMottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande över motion - Sälj fler lägenheter ur allmännyttan! (M)

Sammanfattning

En stark ekonomi i allmännyttan samt en blandad upplåtelseform är viktigt ur antisegregationssyfte. Botkyrkabyggen AB:s ägardirektiv säkerställer detta och åtgärder har vidtagits för att minska bolagets dominans på hyresmarknaden samt stärka ekonomin för underhållet av beståndet.

Kommunledningsförvaltningen bedömer således att Botkyrkabyggen har fullgjort sitt uppdrag enligt ägarens direktiv och finner inga skäl att åta vidare åtgärder.

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2015-01-29 § 19 en motion från Jimmy Baker (M), Thérèse Hellichius (M) och Andrei Ignat (M): Sälj fler lägenheter ur allmännyttan! Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta;

- att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att tillsammans med Botkyrkabyggen, gå fram med försäljning av cirka 1000–1500 bostäder i Storvreten,
- att försäljningen kopplas till ett krav att motparten åtar sig att förtäta med nyproducerade bostäder i bostadsrättsform och/eller hyresrättsform, samt
- att försäljningen kopplas till ett krav att parten ska möjliggöra för en ombildning av cirka 10-20% av de köpta bostäderna.

Som skäl anges att nya hyresvärdar kommer in med andra idéer och infallsvinklar vilket bidrar till att befintliga och potentiella hyresgäster får fler alternativ att välja emellan. Likaså anser motionärerna att områden med blandade upplåtelseformer och flera konkurrerande hyresvärdar är en motkraft till segregeringsprocesser. Enligt motionärerna skulle ytterligare en försälj-

2017-01-23

Dnr KS/2015:87

ning av bolagets fastigheter i Storvreten även stärka allmännyttan ekonomiskt och leda till en positiv utveckling i bostadsområdet.

Kommunledningsförvaltningen har berett ärendet.

Yttrande

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas uppfattning om att det är bra att hyresgäster får flera alternativ att välja emellan. I ägardirektiven till Botkyrkabyggen står följande:

”En bred hyresbostadsmarknad med god tillgång till olika typer av bra bostäder till rimliga hyror är ett centralt bostadspolitiskt mål för kommunen. Kommunen strävar efter ett mer varierat bostadsutbud för att möta olika behov och önskemål. Försäljning och omvandling till bostadsrätter i begränsade delar av Botkyrkabyggens bestånd kan genomföras, om det ligger i de berörda hyresgästerna och bolagets intresse, samt om det bedöms kunna bidra till områdets utveckling”.

Botkyrkabyggen genomförde 2013 en försäljning av bolagets fastigheter på Albyberget. Försäljningen av fastigheterna stärkte bolagets kassa inför de kommande renoveringarna och skapar också större möjligheter att nyproducera lägenheter. Försäljningen av fastigheterna innebar att bolagets dominans på hyresmarknaden minskade från 92 % till ca 80 %.

Under 2014 omvandlades bolagets fastigheter på Eriksbergsåsen till andelsägarfastigheter. Drygt 40 hyresgäster (cirka 20 %) valde att bli andelsägare i fastigheterna där Botkyrkabyggen som grundandelsägare är kvar som hyresvärd. För närvarande pågår ytterligare en försäljning av 20 nyrenoverade och tomställda andelsägarlägenheter i en fastighet i Storvreten. Bolaget har nyligen även fattat ett beslut om att ytterligare 200 hyresrätter i Eriksberg kan omvandlas till andelsägarlägenheter.

Botkyrkabyggen har dessutom konkreta planer på att komplettera olika bostadsområden med ny bebyggelse, i synnerhet i Tumba och Tullinge där bolaget har jämförelsevis få hyresrätter. I Tuna/Tumba och Storvreten har tre nybyggnadsprojekt av cirka 70 ungdomslägenheter genomförts och i Tullinge/Riksten har bolaget påbörjat byggnationen av 74 lägenheter. I Storvreten arbetar bolaget tillsammans med Botkyrka kommun med en utvecklingsplan för området. Beslut om vidare utvecklingsplaner för Storvreten förväntas att tas under våren 2017.

2017-01-23

Dnr KS/2015:87

Vad gäller ytterligare försäljning av delar av lägenhetsbestånd, finns det i de ägardirektiv som gäller från och med 2016 en uppmaning att bygga nytt och samtidigt inte minska andelen hyreslägenheter i förhållande till idag.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att Botkyrkabyggen vidtagit åtgärder för att minska dess dominans på hyresmarknaden samt stärka bolagets kassa inför de kommande renoveringarna. Botkyrkabyggen har i dagsläget även konkreta planer på att komplettera bostadsområden, i synnerhet i Tuna/Tumba och Storvreten med ny bebyggelse. Kommunledningsförvaltningen bedömer således att bolaget har fullgjort sitt uppdrag enligt ägarens direktiv och finner inga skäl att åta vidare åtgärder.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Jakob Etaat
Kanslichef

Botkyrkabyggen remissvar på KS/2015:87

Botkyrkabyggen är den dominerande aktören vad gäller hyresrätter i Botkyrka kommun, med ungefär 80 procent av hyresmarknaden, en ovanlig position vad gäller kommunalt ägda bostadsföretag i Sverige.

Försäljningen av fastigheterna på Albyberget stärkte företagets kassa inför de kommande renoveringarna **och skapar också större möjligheter att nyproducera lägenheter**. Botkyrkabyggen fick också en stark partner att samarbeta med i Alby, där företaget även fortsättningsvis äger ungefär 2000 lägenheter.

Precis som motionärerna skriver så är det bra att hyresgäster får flera alternativ att välja emellan.

I ägardirektiven till Botkyrkabyggen står följande:

En bred hyresbostadsmarknad med god tillgång till olika typer av bra bostäder till rimliga hyror är ett centralt bostadspolitiskt mål för kommunen. Kommunen strävar efter ett mer varierat bostadsutbud för att möta olika behov och önskemål. Försäljning och omvandling till bostadsrätter i begränsade delar av Botkyrkabyggens bestånd kan genomföras, om det ligger i de berörda hyresgästerna och bolagets intresse, samt om det bedöms kunna bidra till områdets utveckling.

Försäljning av lägenheterna på Albyberget innebar att bolagets dominans på hyresmarknaden minskade från 92 % till ca 80 %.

Under 2014 har det första försöket med andelsägande i Sverige, påbörjats i Botkyrka då två av bolagets fastigheter på Eriksbergsåsen omvandlades till andelsägarfastigheter. Drygt 40 hyresgäster, **eller ca 20 %**, valde att bli andelsägare i fastigheterna, där Botkyrkabyggen som grundandelsägare är kvar som hyresvärd åt de hyresgäster som bor i fastigheterna. Då Andelsägarprojektet är det första i landet så har bolaget valt att följa utvecklingen och utvärdera resultatet, innan beslut fattas om hur företaget önskar gå vidare. **Hösten 2015 gjordes en sådan utvärdering och styrelsen gav bolaget i uppdrag att gå vidare med försäljningar av 20 nyrenoverade och tomställda andelsägarlägenheter i en fastighet i Storvreten. Denna försäljning pågår för närvarande med gott resultat.**

Bolaget har konkreta planer på att komplettera olika bostadsområden med ny bebyggelse, **i synnerhet i Tumba och Tullinge där vi har jämförelsevis få hyresrätter**. I Tuna/Tumba och Storvreten planeras just nu för tre nybyggnadsprojekt med ungdomslägenheter med totalt ca 70 lägenheter. **Inflyttningen sker under hösten 2016. I Tullinge/Riksten har vi påbörjat byggnationen av 74 lägenheter med inflyttning under 2017.**

I Storvreten arbetar Botkyrkabyggen **tillsammans med Botkyrka kommun** med en utvecklingsplan **för hela området**. Innan planeringen kommit längre är det svårt att uttala sig om utvecklingsplaner för Storvreten. **Beslut förväntas under våren 2017.**

Vad gäller ytterligare försäljning av delar av lägenhetsbestånd, så finns det i de **ägardirektiv som gäller från och med 2016** en uppmaning att bygga nytt, och samtidigt inte minska andelen hyreslägenheter **i förhållande till idag**. **Det innebär utifrån bolagets tolkning att vi i princip kan pröva försäljning motsvarande den nyproduktion vi får fram** och att detta ska prövas på affärsmässig grund.

Detta är en sak för Botkyrkabyggens styrelse och vid större affärer, för kommunfullmäktige att hantera.

Ulf Nyqvist, VD, AB Botkyrkabyggen

§ 52**Svar på motion: Trångboddhet i Botkyrkabyggen (SD)
(KS/2014:29)****Beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Östen Granberg (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-01-30 § 24 en motion från Robert Stenkvist (SD): Trångboddhet i Botkyrkabyggen. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att: Se över hur ägardirektiven för AB Botkyrkabyggen ska kunna förändras så att en kontinuerlig kartläggning av det allmännyttiga beståndet genomförs i syfte att upptäcka trångboddhet. Se över hur ägardirektiven för Botkyrkabyggen ska kunna förändras så att bolaget kan avhysa de som olovligt bor i andra- och tredje hand. Följa riktlinjerna för hur många personer det lämpligen kan bo och vara skrivna i lägenheter av skilda storlekar vid upprättande av bostadskontrakt. Som skäl anges att trångboddheten är ett problem i vissa kommundelar, särskilt inom allmännyttan. Motionären anför även att en alltför stor trångboddhet medför ett ökat slitage på ytskikten i bostaden och att fastigheternas utrymningsvägar inte är dimensionerade för överbelagda lägenheter. Motionären lyfter fram Landskronahems uthyrningspolicy, som tagits fram för att hindra trångboddhet, som ett gott exempel.

Kommunledningsförvaltningen har yttrat sig i ärendet 2017-01-23.

AB Botkyrkabyggen har yttrat sig i ärendet 2014-11-12.

2017-03-06

Dnr KS/2014:29

Motivering

I Nya Botkyrka ska alla kunna hitta den bostad, det hem, som passar sin del av livet. Därför har den rödgröna kommunledningen som mål att bygga 4000 nya bostäder på fyra år. Alla människor är värda ett bra och värdigt boende och ska slippa bo extremt trångt. Trångboddhet påverkar vuxna som barn. Till exempel kan trångboddhet för barn ha påverkan på skolresultat då man inte har en plats att lugnt sitta och göra sina läxor.

Det råder idag stor bostadsbrist i Stockholmsregionen. Detta resulterar i trångboddhet och en osäker bostadsmarknad. Den rödgröna kommunledningen ser det som sitt ansvar att bygga bort bostadsbristen och har därför högt satta mål om att bygga 4000 nya bostäder, nya hem, på fyra år. Genom att bygga blandat i alla våra stadsdelar ska fler kunna finna den bostad som passar deras livssituation och färre ska behöva bo trångt. I det arbetet hoppas vi fler partier är villiga att ta sitt ansvar.

Idag sker stor del av trångboddheten som en effekt av EBO (eget boende). Ett stort antal av de asylsökande som väljer formen för eget boende (EBO) hamnar i ett fåtal kommuner där Botkyrka är en av dem. Migrationsverket kräver idag endast en adress för att godkänna det egna boendet. Det gör att många idag skrivs i trånga lägenheter med många fler personer än som är tänkt och bra att bo med. Därför ser vi att man behöver utveckla EBO till ett mer värdigt eget boende, där det ställs visst krav på bostaden som man skrivs i. En sådan förändring i kombination med en kraftig byggnadstakt skulle minska trångboddheten.

Vad gäller AB Botkyrkabyggens roll och uppgift så ser vi idag att de sköter sitt uppdrag vad gäller trångboddhet, avhysningar och olovlig andrahandsuthyrning. Som kommunledningsförvaltningen beskriver utför de det uppdraget och att de befintliga regelverken och ägardirektivet är tillräckliga.

Yrkande

Östen Granberg (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Östen Granbergs (SD) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige Botkyrka Trångboddhet i Botkyrkabyggen

Vi vet att trångboddheten är ett problem i vissa av våra kommundelar, särskilt inom allmännyttan. Omfattningen av bostäder som är för trångbodda behöver kartläggas. Det behövs också en kartläggning av omfattningen av andra och tredjehandskontrakt i dessa trångbodda lägenheter. Vi vill att Botkyrkabyggen antar samma definition på trångboddhet som Landskronahem.¹[bilaga 1]. Denna definition av trångboddhet tycker vi är rimlig utan att vara alltför rigid. Denna definition skall också gälla vid nytecknande av kontrakt.²

En alltför stor trångboddhet medför ett ökat slitage på ytskikten i bostaden. Dessutom är inte fastigheternas utrymningsvägar dimensionerade för överbelagda lägenheter.³

Vi anser även att definitionen gällande trångboddhet skall tillämpas av Botkyrkabyggen AB, som i ett ägardirektiv skall skriva in att man regelmässigt skall inventera vilka som bor i respektive lägenhet inom beståndet. De som olovligen bor i en lägenhet skall avhysas.

Detta innebär självklart inte att lägenhetsinnehavare inte kan ha inneboende, hyra ut rum eller hyra ut sin lägenhet på lämpligt och tillåtet sätt.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att se över hur ägardirektiven för Botkyrkabyggen AB ska kunna förändras så att en kontinuerlig kartläggning av det allmännyttiga beståndet genomförs i syfte att upptäcka trångboddhet samt

att ge Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att se över hur ägardirektiven för Botkyrkabyggen AB ska kunna förändras så att bolaget kan avhysa de som olovligen bor i andra- och tredje hand samt

att ge Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att följa riktlinjerna för hur många personer det lämpligen kan bo och vara skrivna i lägenheter av skilda storlekar vid upprättande av bostadskontrakt.

Robert Stenkvist SD

---

1 <http://www.landskronahem.se/index.php?page=uthyrningspolicy> (se bilaga 1)

2 <http://kvp.expressen.se/nyheter/1.1086981/hyresbolag-vill-hindra-trangboddhet>

3 <http://www.trelleborgsallehanda.se/skane/article527279/Hyresbolag-vill-hindra-traringnboddhet.html>

Bilaga 1 [<http://www.landskronahem.se/index.php?page=uthyrningspolicy>]

Vi utgår därför från följande normer vid uthyrning:

- 1 rok < 49 kvadratmeter, max tre personer
- 2 rok < 70 kvadratmeter, max fyra personer
- 3 rok < 90 kvadratmeter, max sex personer
- 4 rok < 110 kvadratmeter, max åtta personer
- 5 rok < 120 kvadratmeter, max 10 personer

2017-01-23

Dnr KS/2014:29

Referens
Sina AhoMottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande till motion - Trångboddhet i Botkyrkabyggen (SD)

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-01-30 § 24 en motion från Robert Stenkvist (SD): Trångboddhet i Botkyrkabyggen. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunledningsförvaltningen uppdraget att:

- Se över hur ägardirektiven för AB Botkyrkabyggen ska kunna förändras så att en kontinuerlig kartläggning av det allmännyttiga beståndet genomförs i syfte att upptäcka trångboddhet.
- Se över hur ägardirektiven för Botkyrkabyggen ska kunna förändras så att bolaget kan avhysa de som olovligen bor i andra- och tredje hand.
- Följa riktlinjerna för hur många personer det lämpligen kan bo och vara skrivna i lägenheter av skilda storlekar vid upprättande av bostadskontrakt.

Som skäl anges att trångboddheten är ett problem i vissa kommundelar, särskilt inom allmännyttan. Motionären anför även att en alltför stor trångboddhet medför ett ökat slitage på ytskikten i bostaden och att fastigheternas utrymningsvägar inte är dimensionerade för överbelagda lägenheter. Motionären lyfter fram Landskronahems uthyrningspolicy, som tagits fram för att hindra trångboddhet, som ett gott exempel.

Kommunledningsförvaltningen har berett ärendet.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

12 kap. 39 § Jordabalken (1970:994), JB, stadgar att hyresgästen inte får hyra ut eller på annat sätt upplåta lägenheten i andra hand till annan för självständigt brukande, utan hyresvärdens samtycke. I 40 § JB stadgas att en hyresgäst får hyra ut eller på annat sätt upplåta lägenheten i andra hand till annan för självständigt brukande, om hyresnämnden lämnar tillstånd till det. Tillstånd ska lämnas, om

2017-01-23

Dnr KS/2014:29

1. hyresgästen på grund av ålder, sjukdom, tillfälligt arbete eller studier på annan ort, längre utlandsvistelse, särskilda familjeförhållanden eller därmed jämförbara förhållanden har beaktansvärda skäl för upplåtelsen, och

2. hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke. Tillstånd enligt första stycket ska begränsas till viss tid och kan förenas med villkor.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att vad gäller andra- och tredje hands uthyrning följer Botkyrkabyggen gällande lagstiftning och regelverk. Botkyrkabyggen har som rutin att vid olaga uthyrning i andra hand säga upp kontraktsinnehavarens hyreskontrakt. I Botkyrkabyggens ägardirektiv finns stadgat att bolaget ska arbeta utifrån ett barnperspektiv och aktivt verka för att barnfamiljer inte ska vräkas samt att de inte ska hamna i en sådan situation att det blir aktuellt med en sådan åtgärd.

Det ska dock noteras att det enbart är när man ska hyra ut lägenheten i andra hand till någon som ska använda den självständigt som man behöver samtycke av hyresvärden. Den som ska hyra ut ett rum till en inneboende behöver alltså inte i förväg fråga om lov. Hyresvärden kan reagera först om det skulle uppstå problem kring uthyrningen. Så kan till exempel vara fallet om den inneboende stör grannarna eller använder lägenheten självständigt utan att det finns samtycke till en sådan upplåtelse.

Vad gäller avhysning finns det ett antal lagar som reglerar vad som ska ske i samband med att en hyresgäst blir vräkt. Det gäller såväl hyresgästens möjligheter att få tillbaka sin hyresrätt som vad hyresvärden, socialnämnden och kronofogden ska göra. Om Botkyrkabyggen vill få en hyresgäst avhyst måste bolaget få fastställt att hyresgästen inte har rätt att bo kvar. Detta kan ske på ett antal olika sätt. Det vanligaste och billigaste sättet är att vända sig till kronofogdemyndighetens summariska process och ansöka om handräddning.

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att det inte finns någon lagstiftning vad avser trångbebodhet. Boverket har lagt fram rekommendationer på hur befolkningen i Sverige bör bo för att trångbebodhet inte ska vara uppnått. Rekommendationerna från Boverket är dock endast riktlinjer och inga krav.

Vad gäller riktlinjer för det antal personer som bor i en lägenhet, så har Botkyrkabyggen redan i sin uthyrningspolicy regelverk kring max antal boende. I uthyrningspolicy framgår följande;

Max antal personer boende inom en bostad, barn inräknat

2017-01-23

Dnr KS/2014:29

- 1 ROK   Max 3 personer
- 2 ROK   Max 4 personer
- 3 ROK   Max 6 personer
- 4 ROK   Max 8 personer
- 5 ROK   Max 10 personer

Undantag kan dock göras för föräldrar med många barn. Samt vid mycket stora lägenheter får en bedömning ske från fall till fall.

Prövning av blivande kontraktssnehavaren vid kontraktsskrivning sker genom kontroll av att inkomsten är tillräcklig. Exempelvis så accepteras inte försörjningsstöd som inkomst. Kommunledningsförvaltningen anser att detta är fullt tillräckligt och att prövning på annan grund inte ska ske.

Kommunledningsförvaltningen finner således inte skäl att se över hur ägardirektiven för Botkyrkabyggen ska kunna förändras så att en kontinuerlig kartläggning av det allmännyttiga beståndet genomförs i syfte att upptäcka trångboddhet. Vidare följer Botkyrkabyggen sin uthyrningspolicy vid utyrning för hur många personer det lämpligen kan bo och vara skrivna i lägenheter av skilda storlekar vid upprättande av bostadskontrakt. Vidare bedömer kommunledningsförvaltningen att det inte heller finns tillräckliga skäl att se över hur ägardirektiven ska kunna förändras så att bolaget kan avhysa de som olovligen bor i andra- och tredje hand då det ägardirektiv som finns är tillräckligt samt att bolaget följer lagstiftningen.

Kommunledningsförvaltningens samlade bedömning är att Botkyrkabyggen sköter sitt uppdrag vad gäller trångbeboddhet, avhysnings vid olaga utyrning och att de ägardirektiv och regelverk som finns är tillräckliga. Således finner kommunledningsförvaltningen inga skäl att vidta ytterligare åtgärder.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Jakob Etaat
Kanslichef

OBS NYTT SVAR

Svar från Botkyrkabyggen angående remiss Dnr KS/2014:29

Botkyrkabyggen följer gällande lagstiftning vad gäller andrahandsuthyrning och olaga andra hand. När Botkyrkabyggen upptäcker olaga uthyrning i andra hand så blir kontraktssinnehavaren av med kontraktet.

Vad gäller riktlinjer för det antal personer som bor i en lägenhet, så har Botkyrkabyggen redan i sin uthyrningspolicy regelverk kring max antal boende. Följande regelverk finns idag:

Max antal personer boende inom en bostad, barn inräknat

- 1 ROK   Max 3 personer
- 2 ROK   Max 4 personer
- 3 ROK   Max 6 personer
- 4 ROK   Max 8 personer
- 5 ROK   Max 10 personer

Undantag kan dock göras:

- Undantag får göras för föräldrar med många barn
- Vid mycket stora lägenheter får en bedömning ske från fall till fall

Botkyrkabyggen anser att denna uthyrningspolicy är tillräcklig.

Ulf Nyqvist
VD AB Botkyrkabyggen

§ 54

Svar på motion: Huvudmannskapet för begravningsverksamheten (M) och (L) (KS/2015:440)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Lars Johansson (L) och Jimmy Baker (M) har i en motion till kommunfullmäktige 2015-05-28 § 92, föreslagit att kommunfullmäktige hos regeringen ska begära att få ta över huvudmannskapet för begravningsverksamheten i Botkyrka.

Kommunledningsförvaltningen har yttrat sig i ärendet 2016-11-08.

Yrkanden

Jimmy Baker (M) yrkar bifall till motionen.

Anders Thorén (TUP) yrkar avslag på motionen, bilaga.

Särskilt yttrande

Mats Einarsson (V) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Jimmy Bakers (M) bifallsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

2017-03-06

Dnr KS/2015:440

Protokollsanteckning

Lars Johansson (L) anför till protokollet att han vid yrkanderätt hade yrkat bifall till motionen.

_____

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

**Yrkande
2017-03-06**

**Ärende 54: Svar på motion: Huvudmannskapet för
begravningsverksamheten**

Tullingepartiets bedömning är att Svenska kyrkan, som idag är huvudman för begravningsverksamheten i Botkyrka kommun, klarar uppgiften med god kvalitet. Kyrkan sköter sitt uppdrag på ett bra sätt och det skulle sannolikt innebära en mängd problem om kommunen tar över verksamheten.

Botkyrka kommun har redan stora problem med att hantera sin nuvarande organisation. Vi ser därför inga fördelar med att utöka kommunens åtaganden med gravadministration som kräver personal, maskiner och lokaler m.m.

Vi yrkar därför
att motionen avslås

Anders Thorén (TUP)

2017-02-23

SÄRSKILT YTTRANDE

Svar på motion – Huvudmannskapet för begravningsverksamheten

För att bättre möta de krav religionsfriheten ställer och skapa en principiellt hållbar ordning för en verksamhet som så påtagligt är en uppgift för samhället, anser Vänsterpartiet att begravningsväsendet inte till helt övervägande del ska handhas av ett enskilt trossamfund utan övergå till kommunerna, såsom redan är fallet i Stockholm och Tranås. Denna förändring bör dock åstadkommas på nationell nivå genom en ändring av lagstiftningen.

Mats Einarsson (V)

MOTION

Kommunfullmäktige

2015-05-28

Huvudmannaskapet för begravningsverksamheten

För snart tio år sedan lade Folkpartiet i Botkyrka en motion om att kommunen skulle ta över begravningsväsendet från kyrkan. Majoriteten i kommunen valde att inte bifalla motionen trots att kommunens begravningsombud i sitt yttrande över motionen, när den behandlades 2007, skrev: ”I ett alltmer mångkulturellt samhälle kan det ifrågasättas om en samhällelig uppgift ska fullgöras av ett av trossamfunden”.

Sedan dess har det gått åtta år och staten och kyrkan har nu varit åtskilda i femton år. Folkpartiet och Moderaterna vill därför lyfta frågan igen.

I Botkyrka är långt under hälften av invånarna medlemmar i Svenska kyrkan. Att hålla kvar vid den gamla traditionen att låta trossamfundet Svenska kyrkan vara huvudman för alla begravningar blir mer och mer otidsenligt. Alla måste gravsättas, oavsett tro eller livsåskådning, det är en samhällelig uppgift som regleras i Begravningslagen.

I dag är det Svenska kyrkan som ansvarar för detta i landets alla kommuner utom Stockholm och Tranås.

Alla som är mantalsskrivna i Botkyrka kommun och har en inkomst måste betala en begravningsavgift. Beroende på hur de gamla församlingsgränserna går blir man automatiskt folkbokförd i en församling som har beslutanderätten över avgiften, även om man inte är medlem. Den församlingen beslutar om hur stor avgiften ska vara.

I Botkyrka finns två församlingar med avgifter på nitton öre (Botkyrka) respektive femton öre (Grödinge) per intjänad hundralapp¹. Skulle kommunen vara huvudman fattas beslutet i kommunfullmäktige och det blir då lika för alla.

Det blir allt färre som är medlemmar i Svenska Kyrkan och kyrkovalen präglas av ett extremt lågt valdeltagande. Vidare har vi noterat att Botkyrka församling höjt begravningsavgiften med +27% i ett slag. Rent principiellt anser vi att det är problematiskt när det inte är de folkvalda i allmänna val, utan istället församlingarna i Svenska Kyrkan som kan, utan vidare insyn och offentlig debatt, höja skatten för samtliga Botkyrkabor.

Det är inte rimligt att kyrkopolitiker kan få bestämma hur mycket pengar man vill ta in genom begravningsavgiften. Detta alldeles oavsett om man som Botkyrkabo är medlem i t.ex. Svenska Kyrkan, är muslim, buddist eller ateist. Sammantaget blir detta ytterligare ett argument för att föra över huvudmannaskapet till kommunen, för en sann demokratisk insyn och ett faciliterande av medborgarens ansvarsutkrävande.

¹ http://www.kammarkollegiet.se/sites/default/files/foreskrifter_om_taxa_vid_begravningsclearing_2015.pdf

Enligt Begravningslagen (2 kap.1 §) får regeringen i särskilda fall besluta om att kommunen ska vara huvudman. Eftersom majoriteten av Botkyrkas innevånare inte tillhör trossamfundet Svenska kyrkan anser vi i att det finns anledning att befria kommunens två nuvarande huvudmän från sitt ansvar att anordna allmänna begravningsplatser.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att hos regeringen begära att få ta över huvudmannskapet för begravningsverksamheten i Botkyrka.

Lars Johansson (FP)

Jimmy Baker (M)

2016-11-08

Dnr KS/2015:440

Referens
Maria Utterhall

Mottagare
Kommunfullmäktige

Yttrande över motion om huvudmannskapet för begravningsverksamheten

Ärendet

Lars Johansson (L) och Jimmy Baker (M) har i en motion till fullmäktige den 28 maj år 2015 föreslagit att kommunfullmäktige hos regeringen ska begära att få ta över huvudmannskapet för begravningsverksamheten i Botkyrka.

Kommunledningsförvaltningen har berett ärendet.

Sammanfattning

Regeringen bestämde år 1995 att Svenska kyrkan ska vara huvudman för begravningsverksamheten i Sverige. Motionärerna föreslår att kommunen till regeringen ska ansöka om att kommunen i stället för Svenska kyrkan ska vara huvudman för begravningsverksamheten i Botkyrka kommun.

Kommunfullmäktige överlämnade förevarande motion till kommunstyrelsen för beredning den 28 maj 2015. Huvudmannskapet innebär ett flertal åtaganden såsom att tillhandahålla gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år, gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav, tillhandahållande av lokal för förvaring och visning av stoftet, lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler samt utföra kremering, transporter, underhåll av begravningsplatsens o.s.v. För att klara av uppdraget krävs ett förvaltande organ, personal, maskiner, administration m.m. Motsvarande motion har tidigare framställts den 28 september 2006, dnr KS/2006:323. Motionen avslogs av kommunfullmäktige den 21 februari 2008, § 40.

Yttrande

År 1995 fattade regeringen ett principbeslut om ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan¹. Regeringen beslutade då att även vid de ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan så ska ansvaret för såväl

---

¹ Beslut vid regeringssammanträde den 21 december 1995, dir. 1995:162.

2016-11-08

Dnr KS/2015:440

de befintliga som de framtida allmänna begravningsplatserna ligga på Svenska kyrkan.

Vidare bestämdes att regeringen för särskilda fall får besluta att en kommun i stället ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom kommunen (2 kap. 1 § begravningslagen). Vad som utgör ”särskilda skäl” är inte definierat i lagens förarbeten. För närvarande finns det endast två fall där en kommun är huvudman; Stockholm och Tranås.

Kontakt med kulturdepartementet vid Regeringen

Enligt Kulturdepartementet², som är ansvarigt organ för begravningsverksamheten vid Regeringen, är Stockholm och Tranås kommuner huvudmän eftersom dessa kommuner historiskt har ansvarat för begravningsverksamheten. När stat och kyrka skildes åt blev det därför naturligt att de båda kommunerna skulle vara huvudmän.

Kulturdepartementet anger att en grundförutsättning för att kommunen ska få ta över huvudmannskapet är att kommunen är överens med Svenska kyrkan om att huvudmannskapet ska flyttas över eftersom Svenska kyrkan äger frågan om huvudmannskapet³. Det är en grundförutsättning eftersom det är Svenska kyrkan som äger marken som de allmänna begravningsplatserna befinner sig på. Det är vidare en grundförutsättning att församlingsgränserna följer kommungränserna för att en ansökan om förändrat huvudmannskap ska komma ifråga.

Huvudmannskapets omfattning

Frågan om huvudmannskap för begravning regleras i begravningslagen (1990:1144) och i viss mån i begravningsförordningen (1990:1147). Huvudmannskapet definieras i 1 kap. 1 § begravningslagen som: ”församling inom Svenska kyrkan eller kommun som ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde”. Huvudmannen ska, inom det egna förvaltningsområdet eller inom ett närbeläget förvaltningsområde, tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Om kommunen skulle överta begravningsverksamheten skulle det innebära att kommunen utan kostnad ska tillhandahålla:

---

² Tjänsteanteckning samtal med Kulturdepartementet 2016-09-13, dnr KS/2015:440.

³ Tjänsteanteckning samtal med Kulturdepartementet 2016-09-13, dnr KS/2015:440.

2016-11-08

Dnr KS/2015:440

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år,
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav,
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser,
- kremering,
- lokal för förvaring och visning av stoftet, samt
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

Begravningsavgift

Från den 1 januari 2016 infördes en enhetlig begravningsavgift för huvudmän inom Svenska kyrkan⁴. Avgiftssatsen beräknas genom att kostnaderna för begravningsverksamheten divideras med beskattningsunderlaget. I stället för att detta görs för varje församling (vilket gjordes före år 2016) har Kammarkollegiet fått i uppgift att med beaktande av samtliga huvudmäns kostnader fastställa en enhetlig avgiftssats⁵. Regeringen planerar att inlemma även Stockholm och Tranås i systemet med gemensam begravningsavgift. Därmed skulle ingen i landet behöva betala högre begravningsavgift än någon annan.

De pengar som kommer in via begravningsavgiften får inte användas till att betala församlingarnas verksamheter, utan ska särredovisas. Detta kontrolleras av begravningsombudet.

Begravningsombudets remissvar

Botkyrkas begravningsombud Margareta Wijkström har remitterats inom ramen för ärendet. Wijkström anger i sitt remissvar att hon anser att Botkyrka och Grödinge församling även i fortsättningen kan inneha huvudmannaskapet. Hon skriver vidare att verksamheten i Botkyrka och Grödinge församling har skötts och sköts mycket seriöst och att hon i egenskap av begravningsombud har möjlighet att vara med på möten och granska alla räkenskaper och hon har årlig kontakt med revisorer som också granskar att

---

⁴ Proposition 2012/13:120, bet. 2013/13:SkU25, rskr. 2012/13:254.

⁵ Regeringens kommittédirektiv Dir. 2014:62,

<http://www.regeringen.se/contentassets/e75007942c0f47a79e9a7d09844ebd50/begravningsclearing-dir.-201462> hämtad den 2016-09-12.

2016-11-08

Dnr KS/2015:440

begravningsverksamhetens kostnader särredovisas. Hon skriver slutligen att hon anser att det skulle bli svårt för kommunen att överta begravningsverksamheten då kommunen inte har någon ingående kunskap om verksamheten.

Skrivelse från förbundet Humanisterna

Förbundet Humanisterna har på eget initiativ inkommit med en skrivelse i anledning av motionen. Humanisterna ställer sig bakom motionen och anser att kommunen hos regeringen bör begära att få överta huvudmannskapet för begravningsverksamheten. Som grund för detta anges i huvudsak att 2/3 av invånarna i Botkyrka kommun inte är medlemmar i Svenska kyrkan och att det råder ett kraftigt demokratiskt underskott i kommunen vad avser begravningsverksamheten, då Svenska kyrkan är huvudman för den. Förbundet anger att kommunen har den lägsta andelen medlemmar i Svenska kyrkan. Vidare anges att den gemensamma begravningsavgiften som planeras att införas år 2017 förmodligen kommer att innebära att kommuninvånarna måste betala 25 % mer för verksamheten framöver.

Bedömning

Huvudmannskapet innebär flera åtaganden såsom att tillhandahålla gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år, gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav, tillhandahållande av lokal för förvaring och visning av stoftet, lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler samt utföra kremering, transporter, underhåll av begravningsplatsens o.s.v.

För att klara av uppdraget krävs ett förvaltande organ, personal, maskiner, administration m.m. Uppdraget innefattar dessutom myndighetsutövning och verksamheten ska ha ett eget diarium, och protokoll som rör verksamheten.

Som en grundförutsättning för att kommunen ska få ta över huvudmannskapet gäller att kommunen är överens med Svenska kyrkan om att huvudmannskapet ska flyttas över eftersom Svenska kyrkan äger frågan om huvudmannskapet⁶. Det har inte framkommit att någon sådan överenskommelse med Svenska kyrkan finns.

Eftersom begravningsavgiften numera är enhetlig för hela Sverige finns det ingen anledning att bifalla motionen i syfte att hela Botkyrka ska ha samma summa i begravningsavgift, vilket anförs i motionen.

---

⁶ Tjänsteanteckning samtal med Kulturdepartementet 2016-09-13, dnr KS/2015:440.

2016-11-08

Dnr KS/2015:440

Mattias Jansson
Kommundirektör

Jakob Etaat
Kanslichef

Expedieras till:
Kommunstyrelsen
Margareta Wijkström, begravningsombud Botkyrka och Grödinge försam-
ling
Förbundet Humanisterna

Utterhall Maria

Från: Utterhall Maria
Skickat: den 26 september 2016 10:03
Till: 'Margareta Wijkstrom'
Ämne: SV: Ändring i yttrande

Hej Margareta!

Tack för det, då diarieför jag detta yttrande.

Med vänliga hälsningar,

Maria Utterhall
Senior kommunjurist

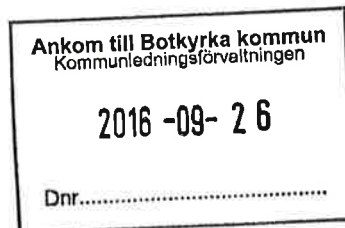

BOTKYRKA KOMMUN
Kommunledningsförvaltningen
147 85 Tumba
Besöksadress: Munkhättvägen 45

Direkt: 08-530 615 56
Sms: 076-115 00 68

E-post: maria.utterhall@botkyrka.se
Hemsida: www.botkyrka.se

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Från: Margareta Wijkstrom [<mailto:margareta.wijkstrom@linneaomsorg.se>]
Skickat: den 24 september 2016 17:24
Till: Utterhall Maria
Ämne: Ändring i yttrande

Hej Maria

Såg att jag skrivit fel partier i mitt svar skickar ett nytt med ändring om du inte sett det och ändrat själv. Skrev folkpartiet och liberalerna skulle vara moderaterna och liberalerna.

Hälsningar Margareta

Mobil: 0722 29 24 00
E-post: margareta.wijkstrom@linneaomsorg.se

Synpunkter på motion från moderaterna och liberalerna om begravningsverksamheten

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har bett om mitt yttrande över moderaternas och liberalernas motion 2016-09-13 om att kommunen ska ta över huvudmannaskapet för begravningsverksamheten.

Sedan den 1 januari år 2000 har Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter huvudmannaskapet för begravningsverksamheten förutom i Stockholm och Tranås där begravningsverksamheten varit kommunaliserad sedan lång tid tillbaka. I propositionen (prop 1995/96:80) framhålls att huvudmannaskapet bör ligga kvar hos Svenska kyrkan och att en överflyttning endast skulle kunna ske om det finns starka praktiska skäl.

Jag är nu inne på min tredje period som begravningsombud. Jag kan konstatera att verksamheten i Botkyrka och Grödinge församling har skötts och sköts mycket seriöst. Jag har som begravningsombud möjlighet att vara med på möten och granska alla räkenskaper dessutom har jag årligen kontakt med revisorer som också granskar att begravningsverksamhetens kostnader särredovisas.

Jag tror det skulle bli svårt för kommunen att överta verksamheten, detta skulle betyda att kommunen skulle budgetera en verksamhet som man inte bedriver och inte har någon ingående kunskap om. Jag anser därför att Botkyrka och Grödinge församling även i fortsättningen kan ha huvudmannaskapet för begravningsavgiften.

Riksdagen har också beslutat om en enhetlig begravningsavgift, en lagändring som träder i kraft 1 januari 2016. Den nya avgiften kommer att synas på skattsedeln och betalas först från och med år 2017. Storleken på den gemensamma avgiften är ännu inte bestämd men en nivå som nämnts i sammanhanget är 25 öre.

Allmänt om begravningsverksamheten

De pengar som kommer in genom begravningsavgiften ska användas till att sköta begravningsverksamheten. De får inte användas till huvudmannens övriga verksamhet.

Ankom till Botkyrka kommun
Kommunledningsförvaltningen

2016 -09- 26

Dnr.....

Det här får avgiften användas till:

När en person avlider har denne rätt att utan kostnad för dödsboet få gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser, kremering, lokal för förvaring och visning av stoftet lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

De pengar som kommer in via begravningsavgiften får också användas till att förvalta begravningsplatser. Begravningsplatser är till exempel kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar. Huvudmännen ska erbjuda allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra vanliga gravanläggningar. De ska också erbjuda särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Det här är exempel på vad avgiften inte får användas till:

Huvudmannens övriga verksamhet, kista, gravsten, skötsel av den enskilda gravplatsen, religiösa symboler eller ceremonier som till exempel begravningsgudstjänster, klockringning eller ceremoniella bärare.

Enhetlig begravningsavgift

Riksdagen har beslutat om en enhetlig begravningsavgift, en lagändring som träder i kraft 1 januari 2016 och som gäller när en församling (eller pastorat) är huvudman för begravningsverksamheten. Det är ännu oklart om de kommunala huvudmännen, Stockholm och Tranås, kommer att omfattas av den enhetliga avgiften. Det är riksdagen som bestämmer om och när.

Den nya avgiften kommer att synas på skattsedeln och betalas först från och med år 2017. Storleken på den gemensamma avgiften är ännu inte bestämd men en nivå som nämnts i sammanhanget är 25 öre.

I praktiken kommer det att fungera så att alla huvudmän i landet (inte kommunala) redovisar begravningsverksamhetens beräknade kostnader för det kommande året till kammarkollegiet. Efter att kammarkollegiet granskat församlingarnas kostnads-beräkningar räknas de samman och fördelas på landets alla skattebetalare utom de som är folkbokförda i Stockholm och Tranås. Anledningen till att det blir en enhetlig begravningsavgift är en byråkratisk åtgärd som

beror på att vi inte längre kommer att folkbokföras på församling utan i första hand på vår bostad. Regeringen har dessutom framhållit att det finns ekonomiska skäl och utjämnings skäl.

Tumba den 19 september 2016

Margareta Wijkström

Begravningsombud Grödinge och Botkyrka församlingar

Utterhall Maria

Från: Utterhall Maria
Skickat: den 27 september 2016 14:07
Till: 'ulf_g_gustafsson@telia.com'
Ämne: SV: Motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet

Hej Ulf!

Bekräftar att skrivelsen har kommit in. Det har inte beslutats vilket sammanträde som motionen kommer upp på ännu, det får jag besked om först när jag lämnat in den färdiga tjänsteskrivelsen till beredning. Det kommer dock inte bli den 10 oktober, då det är för kort om tid dit.

Om du vill kan jag meddela dig vilket datum ärendet ska tas upp, när jag vet det?

Med vänliga hälsningar,

Maria Utterhall
Senior kommunjurist

BOTKYRKA KOMMUN
Kommunledningsförvaltningen
147 85 Tumba
Besöksadress: Munkhättevägen 45

Direkt: 08-530 615 56
Sms: 076-115 00 68

E-post: maria.utterhall@botkyrka.se
Hemsida: www.botkyrka.se

**LANGT
IFRÅN LAGOM**

Från: ulf_g_gustafsson@telia.com [mailto:ulf_g_gustafsson@telia.com]
Skickat: den 26 september 2016 15:22
Till: Utterhall Maria
Ämne: SV: Motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet

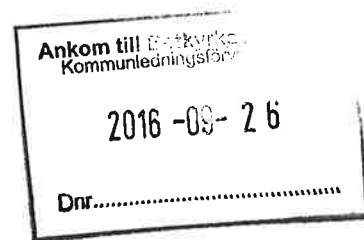
Hej Maria!

Bifogat skrivelse från förbundet Humanisterna om begravningsverksamheten.
Är tanken att motionen ska behandlas på Kommunstyrelsens möte 10 oktober?

Med vänliga hälsningar
Ulf Gustafsson

Från: maria.utterhall@botkyrka.se [<mailto:maria.utterhall@botkyrka.se>]
Skickat: den 19 september 2016 13:24
Till: ulf_g_gustafsson@telia.com
Ämne: SV: Motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet

Hej Ulf!

Du kan inkomma med en skrivelse som underlag till behandlingen om du önskar. Dock skulle jag önska att jag fick tillgång till den förhållandevis snart, så att jag kan fortsätta med handläggningen. Har du möjlighet att inkomma med en skrivelse senast nästa fredag, dvs den 30 september? Du kan skicka in den via mail eller på adress nedan (ställt till mig).

Med vänliga hälsningar,

Maria Utterhall
Senior kommunjurist

BOTKYRKA KOMMUN
Kommunledningsförvaltningen
147 85 Tumba
Besöksadress: Munkhättevägen 45

Direkt: 08-530 615 56
Sms: 076-115 00 68

E-post: maria.utterhall@botkyrka.se
Hemsida: www.botkyrka.se

**LANGT
IFRAN LAGOM**

Från: ulf_g_gustafsson@telia.com [mailto:ulf_g_gustafsson@telia.com]

Skickat: den 19 september 2016 09:13

Till: Utterhall Maria

Ämne: Motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet

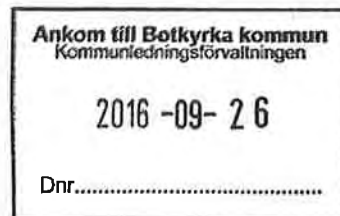
Hej!

I maj 2015 lämnades motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet (M) och (FP), dnr KS/2015:440, in. Hur långt har handläggningen av denna motion framskridit? Går det som medborgare i Botkyrka eller representant för en organisation att lämna in en skrivelse som underlag till behandlingen?

Med vänliga hälsningar
Ulf Gustafsson

Tel. 076-305 06 02

Tullinge den 26 september 2016

BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN I BOTKYRKA

Angående motionen Huvudmannaskapet för begravningsverksamhet, dnr KS/2015:440

En stor majoritet, 2/3 av invånarna i Botkyrka kommun är inte medlemmar i Svenska kyrkan. Detta innebär att det råder ett kraftigt demokratiskt underskott i kommunen vad det gäller begravningsverksamheten, eftersom Svenska kyrkan är huvudman för denna verksamhet .

I Botkyrka kommun är begravningsombudet, en representant utan rösträtt i Svenska kyrkans interna beslutande organ, den enda möjligheten för den övervägande delen av medborgarna att demokratiskt påverka och granska hur begravningsverksamheten sköts, både med avseende på utformning och med avseende på användning av den obligatoriska begravningsavgiften kommuninvånarna betalar via skattsedeln.

Detta är ur demokratiskt perspektiv oacceptabelt. Det är jämförbart med om kvinnor endast gavs en representant utan rösträtt som medel att påverka en väsentlig del av offentlig verksamhet. I det senare fallet skulle det kallas diskriminering.

Det nuvarande systemet med begravningsombud är också otillfredsställande eftersom de årliga rapporterna ombuden skriver är ytterst kortfattade. Detta är en konsekvens av de låga kraven som ställs och den dåliga uppföljning Länsstyrelsen gör av denna verksamhet. Det är talande att Botkyrka kommun inte informerar på sin hemsida om begravningsombud, vem det är och hur ombudet kontaktas. Inte heller Länsstyrelsen Stockholm informerar på sin hemsida om vem begravningsombudet är i Botkyrka, utan de som vill veta något om denna verksamhet måste begära ut informationen.

Den uppenbara lösningen på detta problem är att Botkyrka kommun tar över huvudmannaskapet för begravningsverksamheten i kommunen. Detta är fullt möjligt med nuvarande lagregler och sker redan i Stockholm och Tranås, vilka sammanräknat sköter begravningsverksam för mer än 900 000 invånare.

I Botkyrka kommun borde en förändring vara högst aktuellt, eftersom kommunen har den i landet lägst andel medborgare som är medlemmar i Svenska kyrkan. Kommunen har genom sin verksamhet inom omsorg och socialt stöd erfarenhet goda förutsättningar för att hantera de ofta känsliga frågor som berör begravningsverksamheten. Praktiska förutsättningar finns också genom att Lilla Dalens begravningsplats redan i dag har en religiöst neutral utformning, med anpassning till vissa speciella religiösa praktiker.

HUMANISTERNA

Föreningshuset · Virkesvägen 20 · 120 30 Stockholm · Tfn 08-556 06 148 · kansli@humanisterna.se · humanisterna.se

Tullinge den 26 september 2016

Behovet av religiöst neutrala begravningsplatser och ceremonilokaler, vilka passar människor oavsett vilken livsåskådning de har, kommer att öka. En indikation på detta är att redan idag färre än hälften av Sveriges invånare döper sina barn eller gifter sig i Svenska kyrkan. Utvecklingen kommer med tiden bli den samma för begravingar. Botkyrka kommun är i detta hänseende en föregångskommun.

I kommunen behöver det i dag planeras för nya lokaler där begravningsceremonier utifrån olika religiösa och icke-religiösa traditioner kan genomföras och utökade begravningsplatser som är religiöst neutrala eller speciellt utformade efter en viss trosuppfattning. Att lägga ansvaret för detta på en religiös organisation med bristande demokratisk förankring, Svenska kyrkan, är inte rätt.

Förutom de demokratiska bristerna och behovet att planering inför framtiden borde kommunen beakta att det från 2017 blir en gemensam begravningsavgift (undantaget Stockholm och Tranås). Detta kommer förmodligen innebära att kommuninvånarna måste betala 25% mer för denna verksamhet framöver. Om man bara betraktar begravningsavgiften i Stockholms stad borde det vara möjligt att driva denna verksamhet mera kostnadseffektivt även i Botkyrka.

Svenska kyrkan är i dag ett trossamfund bland andra i Sverige och ska efter år 2000 inte särbehandlas av stat och kommuner. Att överlåta huvudmannskapet för en väsentlig del av den offentliga verksamheten till ett trossamfund är inte överensstämmelse med att staten ska vara sekulär. Om kommunen tar över ansvaret för begravningsverksamheten kan kyrkan fortfarande ansvara för befintliga kyrkogårdar i anslutning till kyrkor och få ersättning för detta. Då skulle det även bli möjligt för andra trossamfund och livsåskådningsorganisationer att anordna och sköta begravningsplatser under likvärdiga förutsättningar.

Förbundet Humanisterna ställer sig bakom det som uttrycks i den aktuella motionen. Botkyrka kommun bör hos regeringen begära att få ta över huvudmannskapet för begravningsverksamheten i Botkyrka.

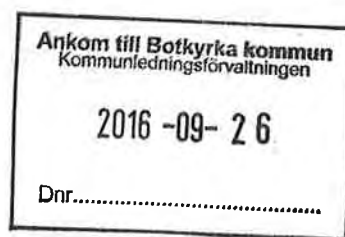
Med vänlig hälsning

HUMANISTERNA

Ulf Gustafsson, förbundssekreterare

ulf.gustafsson@humanisterna.se

+46 76 305 06 02

HUMANISTERNA

Föreningshuset • Virkesvägen 20 • 120 30 Stockholm • Tfn 08-556 06 148 • kansli@humanisterna.se • humanisterna.se

2017-03-30

Anmälningssärenden

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Svar på medborgarförslag

Bygg en utomhustennisbana i Tullinge, KS/2016:386

Beslut: besvarat

Håll anläggningarna öppna under sommaren, KS/2016:523

Beslut: besvarat

Bygg en hästgård med ridhus i norra Botkyrka, KS/2016:524

Beslut: avslag

Ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan, KS/2016:528

Beslut: avslag

Starta ett arbetsmarknadsprojekt rörande bioodling, KS/2016:651

Beslut: avslag

Mötesplats i Tullinge, KS/2016:722

Beslut: besvarat

Ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

- § 27 Socialnämnden jämte tjänsteskrivelse avseende kvartal 3 och kvartal 4, 2016

§ 4**Svar på medborgarförslag - Bygg en utomhustennisbana i Tullinge, KS/2016:386****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden anser att medborgarförslaget är besvarat.

Sammanfattning

Förslagställaren önskar i sitt förslag att en utomhustennisbana anläggs någonstans i Tullinge. Denna skulle vara kostnadsfri och öppen för alla att använda.

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar att det i kommundelen Tullinge redan finns flera tennisbanor. Två utomhus och tre inomhus som sköts och hyrs ut av den lokala tennisklubben. Det finns också tennisplan med nät att nyttja gratis vid Parkhemsolan och två gamla tennisytor med sämre underlag på Flädervägen och Solskensvägen. För slagträning och minitennis finns det en asfalterad yta vid Maden. Kultur- och fritidsförvaltningen hänvisar till dessa banor.

Referens
Carl Sandin

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Svar på mbf - Bygg en utomhustennisbana i Tullinge (KS/2016:386)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden anser att medborgarförslaget är besvarat.

Sammanfattning

Förslagställaren önskar i sitt förslag att en utomhustennisbana anläggs någonstans i Tullinge. Denna skulle vara kostnadsfri och öppen för alla att använda.

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar att det i kommundelen Tullinge redan finns flera tennisbanor. Två utomhus och tre inomhus som sköts och hyrs ut av den lokala tennisklubben. Det finns också tennisplan med nät att nyttja gratis vid Parkhems skolan och två gamla tennisytor med sämre underlag på Flädervägen och Solskensvägen. För slagträning och minitennis finns det en asfalterad yta vid Maden. Kultur- och fritidsförvaltningen hänvisar till dessa banor.

Ärendet

Förslagställaren vill att Botkyrka kommun ska anlägga en utomhustennisbana någonstans i Tullinge. Det som önskas är en bana som är kostnadsfri att använda och öppen för alla. Förslagställaren lyfter även fram de positiva folkhälsoeffekter som ökad träning har. Framförallt träning i miljöer där medborgare kan mötas över generationsgränserna och träna tillsammans.

Kultur- och fritidsförvaltningen anser att träning i både organiserad och oorganiserad/spontan form är mycket viktigt för folkhälsan i Botkyrka. När det gäller tennis i området Tullinge så finns det idag flera banor. Tre inomhus vid Brantbrinks Idrottsplats och två utomhus på Maden vid Tullingesjön. Dessa banor sköts och drivs av den lokala tennisföreningen, Tullinge Tennisklubb, och är möjliga att hyra. Det finns också en tennisplan vid Parkhems skolan där det sätts upp nät på sommarhalvåret, som är gratis att använda. Det finns även två gamla utetennisbanor med sämre kvalitet på underlaget, en på Flädervägen och en på Solskensvägen. Vidare finns det vid

2016-11-01

Dnr KOF/2016:187

Maden en asfalterad yta med plank som kan användas för slagträning eller minitennis gratis. Kultur- och fritidsförvaltningen hänvisar till dessa banor.

Pernilla Conde Hellman
Förvaltningschef

Roger Vintemar
Verksamhetschef
Idrott och anläggning

Expedieras till
Kommunledningsförvaltningen
Förslagsställaren

Medborgarförslag – Bygg en utomhustennisbana i Tullinge – publicering

Namn: Katarina

Förslag: Jag skulle vilja ha en utomhustennisbana i Tullinge. En bana där alla kan spela, kostnadsfritt vill jag ha det så att alla kan gå dit. Detta är ett sätt för ungdomar, barn och hela familjer tillsammans att mötas, träna och ha det roligt. Vi vuxna måste visa barn att det är roligt att träna och att träning finns för alla, inte bara för de som kan betala höga medlemsavgifter. Barnfotma blir vanligare och vanligare och detta måste tas på allvar, vi föräldrar ska vara barnens förebilder. Det finns inget roligare än att träna med sina barn. Låt detta bli möjligt för alla!
Kan på rak arm inte berätta för er var denna tennisbana borde ligga, det överlåter jag till er, proffsen.

Motivering: Läs ovan!

§ 2**Svar på medborgarförslag - Håll anläggningarna öppna under sommaren, KS/2016:523****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden besvarar medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren efterfrågar att kommunens idrottsanläggningar hålls öppna under sommaren. Vidare att man som privatperson eller förening ska kunna boka tider under juli månad och att lag skulle kunna träna innan de deltar i någon cup eller liknande.

Kommunens idrottsanläggningar är öppna året runt och även under sommaren. Erfarenheten är att efterfrågan på tider är lägre under sommarmånaderna. Därför koncentreras uthyrningen till ett mindre antal idrottsanläggningar som endast är bemannade dagtid. För de idrottsföreningar som vill hyra en annan idrottsanläggning eller på kvällstid finns möjlighet genom överenskommelser med Kultur- och fritidsförvaltningen.

Referens
Elisabeth Sundström

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Svar på medborgarförslag-Håll anläggningarna öppna under sommaren.

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden besvarar medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren efterfrågar att kommunens idrottsanläggningar hålls öppna under sommaren. Vidare att man som privatperson eller förening ska kunna boka tider under juli månad och att lag skulle kunna träna innan de deltar i någon cup eller liknande.

Kommunens idrottsanläggningar är öppna året runt och även under sommaren. Erfarenheten är att efterfrågan på tider är lägre under sommarmånaderna. Därför koncentreras uthyrningen till ett mindre antal idrottsanläggningar som endast är bemannade dagtid. För de idrottsföreningar som vill hyra en annan idrottsanläggning eller på kvällstid finns möjlighet genom överenskommelser med Kultur- och fritidsförvaltningen.

Ärendet

Förslagsställaren efterfrågar att kommunens idrottsanläggningar hålls öppna under sommaren och anger bland annat skäl som att många inte har råd att åka på semester och det skulle vara ett attraktivt alternativ. Vidare att man som privatperson eller förening ska kunna boka tider under juli månad och att lag skulle kunna träna innan de deltar i någon cup eller liknande.

Kultur- och fritidsförvaltningen har en hög ambition med att hålla idrottsanläggningar öppna och tillgängliga året runt. Ordinarie öppethållande för uthyrning av samtliga idrottsanläggningar gäller från vecka 31 till vecka 25. Erfarenheten är att efterfrågan på idrottsanläggningar minskar under sommarmånaderna. Lägst efterfrågan på att boka tider är det under veckorna 26-30. För att använda kommunens resurser och lokaler på ett effektivt sätt har därför Kultur- och fritidsnämnden beslutat att koncentrera uthyrningen till färre antal anläggningar under dessa veckor.

2017-01-04

Dnr /KOF/2017:218/

Tre sporthallar är bemannade under sommarperioden; Botkyrkahallen, Idrottshuset och Storstretshallen. Samtliga är möjliga att boka under vardagar 9-16. För föreningar finns det möjlighet att boka anläggningar under sommarperioden utanför ordinarie öppettid - det sker i enskilda överenskommelser med kultur- och fritidsförvaltningen. Alla bollplaner kan bokas av allmänheten mellan 08.00-16.00 och av föreningar mellan 08.00-22.00 under förutsättningen att föreningar som bokar kvällstider förbinder sig att låsa och larma anläggningen efter aktiviteten.

Under sommarperioden är samtliga spontanidrottsplatser i utemiljö så som löparbanor, utegym och tennisbanor öppna för spontanidrott och den organiserade spontanidrotten för inomhusaktiviteter är öppna i flera anläggningar under fredag- lördagskvällar även under sommarperioden.

Pernilla Conde Hellman
Förvaltningschef

Roger Vintemar
Verksamhetschef
Idrott och anläggning

Expedieras till

Förslagsställaren
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarförslag: Håll anläggningarna öppna under sommaren - publicering

Namn: Jerry Achren

Förslag: Hålla anläggningarna öppna under sommaren. Det är många som inte har råd att åka på semestrar hit o dit så det skulle vara ett alternativ för de som inte kommer iväg någonstans.
Att man ska som privatperson eller förening kunna boka tider under juli månad med.

Motivering: Det skulle vara ett alternativ till dem som inte kommer iväg någonstans att få ha en trygghet att veta att de har nåt att göra. Föreningar skulle kunna boka tider mer sporadiskt utefter hur de har spelare hemma, de som ska iväg på olika cuper runt omkring i Sverige mm kan öva inför deras resa.

§ 3**Svar på medborgarförslag - Bygg en hästgård med ridhus i norra Botkyrka, KS/2016:524****Beslut**

Kultur- och fritidsnämnden avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren föreslår att kommunen bygger en hästgård med ridhus/ridbana i norra Botkyrka för privata hästägare att ställa upp sina hästar och bedriva verksamhet.

Kultur- och fritidsförvaltningen besvarar förslaget med att det finns en bra ridanläggning med verksamhet i Skrävsta. Här bedrivs ridskoleverksamhet för barn- och unga vilket är det som kommunen prioriterar. Förvaltningen avslår förslaget eftersom det inte är inom kommunens uppdrag att stödja privata hästägare och deras verksamhet.

2017-01-03

Dnr KOF/2016:219

Referens
Åke RoxbergerMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Svar på mbf-Bygg en hästgård med ridhus i norra Botkyrka, KS/2016:524

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren föreslår att kommunen bygger en hästgård med ridhus/ridbana i norra Botkyrka för privata hästägare att ställa upp sina hästar och bedriva verksamhet.

Kultur- och fritidsförvaltningen besvarar förslaget med att det finns en bra ridanläggning med verksamhet i Skrävsta. Här bedrivs ridskoleverksamhet för barn- och unga vilket är det som kommunen prioriterar. Förvaltningen avslår förslaget eftersom det inte är inom kommunens uppdrag att stödja privata hästägare och deras verksamhet.

Ärendet

Förslagsställaren föreslår att kommunen bygger en hästgård med ridhus/ridbana i norra Botkyrka där det idag inte finns gårdar/naturbruk som i de södra kommundelarna, bland annat i Grödinge. Om kommunen bygger anläggningen är förslagsställaren tillsammans några andra beredda att driva och ansvara för anläggningen och där arrangera tävlingar. Det ska inte vara en ridskola, det finns hos BRS/Skrävsta, utan mer av en anläggning åt privatpersoner att ställa upp sina egna hästar. Denna anläggning skulle ägas av kommunen.

Som motivering anges att hästgården ska vara en plats där olika kulturer och bakgrunder kan föras samman samt en plats som kan skapa jobb och sysselsättning för unga i kommunen. Förslagställaren anger också att det är viktigt att även satsa på ridsporten, vilket är en idrott som ökar.

Kultur- och fritidsförvaltningen håller med om att ridsport är en idrott som växer och att det finns behov av att utveckla möjligheterna för den i Botkyrka. Idag finns en stor och mycket väl fungerande ridverksamhet på Skrävsta, vilken den ideella föreningen Botkyrka ridssällskap är huvudman

2017-01-03

Dnr KOF/2016:219

för. Förvaltningen har tidigare uttryckt önskemål om att utveckla denna anläggning så att verksamheten kan växa och ge plats för fler barn- och unga att delta i ridverksamhet. Det finns dock inte några beslut gällande detta idag.

Att kommunen, enligt medborgarförslaget, skulle investera i en hästgård och anlägga en arena för tävlingar samt sedan låta den fyllas den med privathästar, är inte förenligt med kommunens uppdrag. Kommunens anläggningar ska vara tillgängliga för alla medborgare och ha en tydlig inriktning mot ungas fritidsintressen.

Pernilla Conde Hellman
Förvaltningschef

Roger Vintemar
Verksamhetschef
Idrott och anläggning

Expedieras till,

Förslagsställaren
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarförslag: Bygg en hästgård med ridhus i norra Botkyrka - publicering

Namn: Jasmin Pääaho

Förslag: Kortfattat, kommunen bygger en hästgård med ridhus/ridbana i norra Botkyrka där vi idag inte har gårdar/naturbruk som vi har i Södra delarna av kommunen, bland annat Grödinge. Jag tillsammans med ett par andra driver anläggningen, och förslagsvis arrangerar tävlingar på anläggningen. Det ska inte vara en ridskola, det för det har vi redan i Botkyrka (bla Botkyrka Ridsällskap) utan mer en anläggning åt privatpersoner att ställa upp sina egna hästar på (inackorderingsstall). Kommunen kommer äga gården. Det kommer locka mer folk till Botkyrka, och hjälpa även andra runtomkring med turismen mm. Minska kriminalitet och göra området bättre och mer tryggt.

Motivering: För att få in hästar & ridsporten även i norra delen av kommunen, då sporten växt i Sverige på senaste åren. För att skapa jobb och sysselsättning för unga i kommunen, och en plats där olika kulturer och bakgrunder kan föras samman, där alla har möjlighet att ställa upp en egen häst på, och rida i vacker natur. För att främja samhörigheten bland såväl unga som gamla Botkyrkabor, och då samhället växer med åren behövs fler stall och hästgårdar. Ridsporten är stor, och kommer växa ännu större. Ridsporten är och skall vara för alla! Vi har många talanger och vill satsa mer på detta även i våran kommun. Detta är en sport, precis som till exempel fotbollen (vi har ju massor med fotbollsplaner i kommunen överallt).

§ 5

Svar på medborgarförslag: Ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan (von/2016:175)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagställaren har föreslagit att kommunens korttidshem ska vara öppna några timmar en gång i veckan även för barn och ungdomar som inte har en korttidsplats. Genom detta hoppas förslagställaren att barn med funktionsnedsättningar som inte har plats på korttidshemmen ska kunna träffa flera barn i samma situation.

Från vård- och omsorgsförvaltningens sida håller vi med förslagställaren att det är viktigt att det finns bra och anpassade lekytor för barn och ungdomar utifrån barnets fysiska och sociala välmående. Däremot ser vi problem med lösningen som förslås i medborgarförslaget. Att öppna upp just korttidshemmen för obehöriga försvårar för korttidshemmen att garantera en trygg och avskild plats för de barn som bor på boendet. Istället kan kommunen arbeta med detta på andra sätt, som att det ska fortsätta finnas ett tydligt tillgänglighetsperspektiv vid byggandet och i renoveringen av lekplatser i kommunen. Förvaltningens förslag är därför att medborgarförslaget borde avslås.

Referens
Sebastian Laser

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Svar på medborgarförslag – Ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagställaren har föreslagit att kommunens korttidshem ska vara öppna några timmar en gång i veckan även för barn och ungdomar som inte har en korttidsplats. Genom detta hoppas förslagställaren att barn med funktionsnedsättningar som inte har plats på korttidshemmen ska kunna träffa flera barn i samma situation.

Från vård- och omsorgsförvaltningens sida håller vi med förslagställaren att det är viktigt att det finns bra och anpassade lekytor för barn och ungdomar utifrån barnets fysiska och sociala välmående. Däremot ser vi problem med lösningen som förslås i medborgarförslaget. Att öppna upp just korttidshemmen för obehöriga försvårar för korttidshemmen att garantera en trygg och avskild plats för de barn som bor på boendet. Istället kan kommunen arbeta med detta på andra sätt, som att det ska fortsätta finnas ett tydligt tillgänglighetsperspektiv vid byggandet och i renoveringen av lekplatser i kommunen. Förvaltningens förslag är därför att medborgarförslaget borde avslås.

Ärendet

Vård och omsorgsförvaltningen har fått i uppdrag att besvara ett medborgarförslag om att ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan. Förslagställaren föreslår att kommunen ska öppna upp korttidshemmen någon dag i veckan så att även barn och ungdomar som ej har korttidsplats kan få komma dit.

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

2016-12-22

Dnr von/2016:175

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Förvaltningen håller med förslagsställaren att det är viktigt att det finns lämpliga ytor för lek och spel för barn och ungdomar med funktionshinder. Att de offentliga lekparkerna är anpassade så att även barn med funktionshinder ska kunna ta del av de lekattraktioner som finns kan spela en viktig del i deras utveckling av såväl fysiska som sociala färdigheter.

Även om förvaltningen håller med förslagsställaren om detta ser vi problem med att öppna upp korttidshemmen för allmänheten en dag i veckan.

Kommunens korttidshem är bemannade såväl på vardagar som under helger med syfte att skapa ett stimulerande miljöombyte och ett tryggt hem för barnen som vistas där, samt en chans till avlastning för barnets föräldrar. Förvaltningens ansvar att skapa en trygg och säker vistelse för de barn och ungdomar som blivit beviljade en plats på någon av våra korttidshem innebär att det inte finns några möjligheter att släppa in utomstående på korttidshemmen eller utomhusytorna som är kopplade till hemmen.

En lösning skulle kunna vara att det i kommunens framtida arbete ska fortsätta finnas ett tydligt tillgänglighetsperspektiv vid byggandet och renoveringen av lekplatserna som finns idag. Tillgänglighetsperspektivet bör fortsätta ha en central del i kommunens framtida planering av nya lekparker och vid renoveringen av de befintliga.

Utifrån ovanstående föreslår förvaltningen att medborgarförslaget avslås.

Pia Bornevi

Vård- och omsorgschef

Bilaga

1. Medborgarförslag- ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan (von/2016:175)

2016-12-22

Dnr von/2016:175

Expedieras till
Förslagställaren
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarförslag: Ha öppet på korttidshemmen en dag i veckan - publicering

Namn: Helena Eriksson

Förslag: Öppet korttids någon dag i veckan så att även barn och ungdomar som ej har korttidsplats kan få komma dit och leka tillsammans med sina anhöriga eller assistenter i trädgården. Några timmar i veckan, förslagsvis en lördag eller en söndag kan man få gå dit och träffa andra kompisar. Det är kommunal mark så kommunen skulle kanske kunna utrusta trädgården med en fin och bra lekplats som gynnar även korttidshemmets inskrivna brukare men även oss alla andra som kan få komma dit och leka. Öppna upp en diskussion med korttidshemmen i Botkyrka!

Motivering: Jag har själv en son på 14 år med 2 olika funktionsnedsättningar som skulle behöva få komma ut tillsammans med mig och träffa andra kamrater/anhöriga i samma situation. Skulle underlätta mycket att få komma till ett ställe där det finns en trädgård med staket, stängd grind, olika lekattraktioner som också tränar upp barnens fysiska motorik. Att klättra i klätterställningar, åka rutschbana, hoppa på en studsatta och gå på en hinderbana är jätte bra träning för både balans och motorik. Tillsammans med andra likasinnade så skulle det kännas mer avslappnat och mindre utpekande än på en offentlig lekpark. Det skulle ev även finnas tillgång till toalett/badrum och kök. Och mycket är redan handikappanpassat. Det skulle räcka med att bara kunna få gå dit några timmar i veckan.

§ 10**Svar på mbf - Starta ett arbetsmarknadsprojekt rörande bi-odling (AVUX/2016:82)****Beslut**

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Medborförelaget är ett förslag på arbetsmarknadspolitisk åtgärd för deltagare på Jobbcenter (AVUX) och är uppdelad i två delar. Den första delen innebär att deltagare på Jobbcenter lär sig biodling och tillverkning av biku-por. Den andra delen handlar om försäljning av den honung som produceras till förslagsvis skolor, förskolor och äldreboenden. Förslaget innebär att bi-odlingen och honungsproduktionen genomförs på taken på höghusen i Botkyrka.

Förslaget motiveras dels utifrån ett miljöperspektiv där biodlingen bidrar till fler bin i världen och dels utifrån en meningsfullhetsaspekt. Projektet tros medföra meningsfull sysselsättning för personer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden och antas också utgöra ett forum för språkträning i svenska för deltagare med de behoven.

Vi anser att förslagsställarens idé och motivering till idé är bra både utifrån en meningsfullhets- och miljöaspekt men vi bedömer att förslaget i dagsläget inte är fullt ut genomförbart.

Referens
Lumnije Mehmeti

Mottagare
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Svar på medborgarförslag – Starta ett arbetsmarknadsprojekt rörande biodling(KS/2016:651)

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Medborförlaget är ett förslag på arbetsmarknadspolitisk åtgärd för deltagare på Jobbcenter (AVUX) och är uppdelad i två delar. Den första delen innebär att deltagare på Jobbcenter lär sig biodling och tillverkning av biku-por. Den andra delen handlar om försäljning av den honung som produceras till förslagsvis skolor, förskolor och äldreboenden. Förslaget innebär att biodlingen och honungsproduktionen genomförs på taken på höghusen i Botkyrka.

Förslaget motiveras dels utifrån ett miljöperspektiv där biodlingen bidrar till fler bin i världen och dels utifrån en meningsfullhetsaspekt. Projektet tros medföra meningsfull sysselsättning för personer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden och antas också utgöra ett forum för språkträning i svenska för deltagare med de behoven.

Vi anser att förslagsställarens idé och motivering till idé är bra både utifrån en meningsfullhets- och miljöaspekt men vi bedömer att förslaget i dagsläget inte är fullt ut genomförbart.

Ärendet

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att besvara medborgarförslaget ”Starta ett arbetsmarknadsprojekt rörande biodling”.

Vi anser att förslagsställarens idé och motivering till idé är bra både utifrån en meningsfullhet- och miljöaspekt.

2017-01-25

Dnr AVUX/2016:82

Förslagställaren föreslår att biodling som arbetsmarknadspolitisk åtgärd är tänkt att genomföras i lokalerna för yrkesspårerna på Jobbcenter. Där ska bikupor i trä, ramar och annan utrustning som möjliggör biodling snickras under perioden november – mars. Det praktiska arbetet med biodling är tänkt att äga rum under perioden april – september. Honungen som produceras under denna period ska finnas till försäljning under året och en del av intäkterna från honungsförsäljningen ska användas till delfinansiering för eventuella framtida anställningar.

Vår bedömning är att implementering av biodling kräver bland annat utbildning i snickeri, biodling och marknadsförings- och försäljningskunskap. Insatsen behöver motiveras utifrån aspekterna risk- och säkerhet, målgrupps- och marknadsanalys, utbud och efterfrågan på egentillverkad honung samt kommunens behov av arbetsmarknadsprojekt med främsta syftet att skapa meningsfull sysselsättning.

Sysselsättning i form av biodling kräver ett särskilt intresse för hantering av bin och honungsproduktion. Målgruppen ”personer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden” är i behov av olika typer av insatser för att stärka sina möjligheter att erhålla avlönat arbete. Engagemang i ett biodlingsprojekt skulle kunna vara en sådan insats men förutsätter framförallt undersökning av målgruppens önskemål och förutsättningar att delta i ett sådant projekt.

Vi instämmer med förslagställaren om projektets positiva effekter men det är troligt att de insatser som behöver göras inte motsvarar de resurser som krävs för att uppnå önskad effekt.

Jan Strandbacke
Förvaltningschef

Nina Angermund Carlsson
Utvecklingschef

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Förslagsställaren

Medborgarförslag- Starta ett arbetsmarknadsprojekt rörande biodling- publicering

Namn: Per Jansson

Förslag: Jag vill se en start på ett arbetsmarknadsprojekt där deltagare på jobb- center, AVUX tillverkar bikupor, lär sig om biodling och säljer honung. Mars- september arbetar man med det kuporna och bina behöver i omsorg. Oktober - mars, försäljning samt tillverkning av kupor och ramar m.m. för försäljning. Man ställer kuporna på taken på höghusen. Kan bli flera hundra kupor. Honungen kan också säljas till skolor, förskolor samt äldreboenden som naturligt sötningsmedel.

Motivering: Antalet bin i världen har minskat med 60% över tid . Projektet skulle bidra till fler bin, meningsfull sysselsättning och en insats att lära svenska i ett meningsfullt sammanhang. Att arbeta med odling och det som bekräftar livets krafter kan vara särskilt viktigt för de som har en brokig bakgrund. Detta projekt/ verksamhet skulle bidra till fler bin som ökar mänsklighetens möjligheter till överlevnad samt ett meningsfullt sammanhang där deltagare kan lära sig svenska och annat som underlättar livet i Sverige. Viktigt att säga i sammanhanget är att detta projekt kan alla känna sig välkomna i som vill göra något för mänskligheten .

§ 6

Svar på medborgarförslag: Mötesplats i Tullinge (von/2016:255)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att besvara medborgarförslaget.

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag där förslagställaren efterfrågar en mötesplats i Tullinge centrum avsedd för personer över 60 år. På mötesplatsen hoppas förslagställaren att det ska finnas möjlighet till gym och vattengympa.

Vi i den politiska majoriteten delar förslagställarens mening om vikten att få till en mötesplats för äldre i Tullinge. Vår ambition är att få till mötesplatser för äldre i Botkyrkas alla kommundelar. Vi ser hur viktiga mötesplatserna är i att främja äldres hälsa. Både utifrån de aktiviteter som genomförs men också möjligheten till social gemenskap. Att få träffa andra människor har en stor betydelse för människors hälsa och ett sätt att motverka den ofrivilliga ensamheten som många äldre drabbats av.

Mötesplatserna för äldre i Botkyrka är drivs av frivilliga och bygger på att det finns frivilliga krafter så som föreningar eller enskilda som vill arbeta med mötesplatsen. Kommunen ska möjliggöra för mötesplatserna bland annat genom att stå för lokaler men det finns även visst personellt stöd. Om det finns ett intresse för att driva en mötesplats i Tullinge ska kommunen stödja det så att verksamhet kan komma igång. I dagsläget saknas lämplig lokal för en mötesplats i Tullinge centrum men förvaltningen har i uppdrag att fort-sätta bevaka frågan om lämplig lokal kan hittas och om frivilliga finns som vill driva verksamheten där.

2017-02-13

Dnr von/2016:255

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag är att en eventuell framtida mötesplats i Tullinge inte ska ha en vattenbassäng och ett gym på grund av de stora kostnader som detta medför och att denna typ av faciliteter redan tillhandahålls på mötesplatsen i Tumba. Vi i den politiska majoriteten delar förvaltningens bedömning att det kan vara svårt att få till en bassäng – om man inte hittar lokaler där en bassäng redan finns tillgänglig.

Yrkanden

Ordföranden Tuva Lund (S) avger följande ändringsyrkande av ordförandeförslaget: i tredje stycket ändras *"föreningsdrivna"* till *"drivs av frivilliga medborgare"*.

Särskilt yttrande

Kia Hjelte (M), Willy Viitala (M) och Christina Tibblin (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

2017-01-16

Dnr von/2016:255

Referens
Sebastian Laser

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Svar på medborgarförslag – Mötesplats i Tullinge

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att avslå medborgarförslaget.

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag där förslagställaren efterfrågar en mötesplats i Tullinge centrum avsedd för personer över 60 år. På mötesplatsen ska det finnas möjlighet till gym och vattengympa.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag är att en eventuell framtida mötesplats i Tullinge inte ska ha en vattenbassäng och ett gym på grund av de stora kostnader som detta medför och att denna typ av faciliteter redan tillhandahålls på mötesplatsen i Tumba. I dagsläget saknas lämplig lokal för en mötesplats i Tullinge centrum men förvaltningen fortsätter bevaka frågan om lämplig lokal kan hittas och frivilliga finns som vill driva verksamheten där.

Ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att besvara ett medborgarförslag om en mötesplats i Tullinge. Förslaget väcktes av Siv Persson Trogen i november 2016. Mötesplatsen ska vara avsedd för personer över 60 år och bör ligga i Tullinge Centrum. Förslagställaren önskan är att det på mötesplatsen främst finns ett gym med gymutrustning men även möjligheter till vattengymnastik.

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

2017-01-16

Dnr von/2016:255

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

I dagsläget finns det två mötesplatser i kommunen, en i Tumba och en i Vårsta. Mötesplatserna är aktivitetscenter för alla Botkyrkabor som är 60 år eller äldre. Mötesplatsen i Tumba är utrustad med bassäng och gym, där en anställd handledare ansvarar för att utrustningen används på ett säkert och riktigt sätt. Övrig verksamhet på de båda mötesplatserna bedrivs av frivilliga.

Förslagställaren skulle vilja se att en ny mötesplats startas upp i Tullinge centrum med såväl ett gym som en bassäng.

Det finns en politisk vilja och ambition att det ska finnas en mötesplats i varje stadsdel. I dagsläget finns ingen lämplig lokal i Tullinge centrum som skulle kunna fungera som en mötesplats, men en diskussion har förts om samaktiviteter med biblioteket i Tullinge, riktat mot äldre medborgare. Om vård- och omsorgsförvaltningen skulle hitta en lämplig lokal så bygger dock mötesplatserna på att det finns frivilliga krafter och engagerade medborgare som driver aktiviteterna.

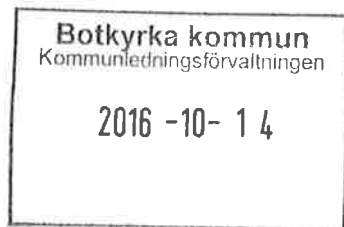
Vård- och omsorgsförvaltningen bevakar frågan om mötesplats i Tullinge, om lämplig lokal skulle komma fram och det finns frivilliga medborgare som vill bedriva verksamhet eller aktiviteter.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag är dock att en eventuell mötesplats i Tullinge inte ska ha en vattenbassäng eller ett gym, då dessa medför stora kostnader och då möjligheten till att nyttja faciliteter som dessa redan finns på mötesplatsen i Tumba.

Pia Bornevi
Vård- och omsorgschef

Bilaga:
Medborgarförslag Mötesplats i Tullinge

Expedieras till
Förslagställaren
Kommunledningsförvaltningen

Tullinge 2016-10-10

Botkyrka kommun
Munkhättevägen 45
147 85 Tumba

Medborgarförslag.

I Tullinge vill vi få en "Mötesplats Tullinge". De Mötesplatser som finns i Tumba och Grödinge är mycket populära, men tyvärr är det lite långt att åka till dessa från Tullinge.

Vad vi i Tullinge vill ha är främst ett gym, med utrustningar som Cykel, Roddmaskin och en del övrig gymutrustning.

Vi hoppas också på Vattengympa.

Vi anser det viktigt att Mötesplats Tullinge ligger i centrum.

Hoppas det finns intresse för detta.

Mötesplatsen skall vara avsedd för 60+ precis som de andra mötesplatserna är i Botkyrka.

Hälsningar

Siv Persson Trogen.

§ 27**Rapportering av ej verkställda beslut (SN 2015:90)****Beslut**

Socialnämnden antar rapporterna som sina egna och vidarebefordrar dem till berörda mottagare.

Sammanfattning

Socialnämnden är enligt 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen skyldig att rapportera gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader. Nämnden ska även fortsätta att rapportera ett ej verkställt beslut till dess att beslutet är verkställt, så kallad återrapportering.

Rapportering ska ske till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Som en yttersta konsekvens om beslut ej verkställts i tid kan IVO gå till förvaltningsrätten och ansöka om att den dömer ut en särskild avgift till kommunen. Rapporteringen ska ske en gång per kvartal. Identifierbara uppgifter skickas till IVO. Dessa uppgifter finns även att tillgå för nämndens ledamöter under sammanträdet samt hos nämndsekreteraren.

2017-01-10

Dnr SN/2015:90

Referens
Jennifer Gavin, förvaltningsjurist

Mottagare
Socialnämnden

Rapportering enl 16 kap § SoL av ej verkställda beslut enl 4 kap 1§ SoL och 28 f § LSS, kvartal 3 2016

Förslag till beslut

Socialnämnden antar rapporterna som sina egna och vidarebefordrar dem till berörda mottagare.

Sammanfattning

Socialnämnden är enligt 16 kap. 6 f § socialtjänstlagen skyldig att rapportera gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader. Nämnden ska även fortsätta att rapportera ett ej verkställt beslut till dess att beslutet är verkställt, så kallad återrapportering.

Rapportering ska ske till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Som en yttersta konsekvens om beslut ej verkställts i tid kan IVO gå till förvaltningsrätten och ansöka om att den dömer ut en särskild avgift till kommunen. Rapporteringen ska ske en gång per kvartal. Identifierbara uppgifter skickas till IVO. Dessa uppgifter finns även att tillgå för nämndens ledamöter under sammanträdet samt hos nämndsekreteraren.

Återrapportering av ej verkställda beslut kvartal 3, 2016

Beslut om träningslägenhet beviljat 160526 för kvinna/flicka verkställdes 160615.

Beslut om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik/kompetenshöjande verksamhet beviljat 160623 för man/pojke verkställdes 161017.

Beslut om kontaktperson beviljat 160520 för kvinna/flicka avslutades 161120 då klient inte kommit till flertalet uppstartsmöten trots flera kallelser.

Beslut om strukturerad öppenvård beviljat 160602 för man/pojke verkställdes 161101.

2017-01-10

Dnr SN/2015:90

Beslut om stödperson YAP beviljat 160602 för man/pojke verkställdes 161103.

Beslut om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik/kompetenshöjande verksamhet beviljat 160608 för kvinna/flicka verkställdes 161017.

Beslut om personligt stöd beviljat 160627 för man/pojke verkställdes 161114.

Beslut om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik/kompetenshöjande verksamhet beviljat 160622 för man/pojke verkställdes 170110.

Beslut om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik/kompetenshöjande verksamhet beviljat 160523 för man/pojke verkställdes 161212.

Beslut om kontaktperson beviljat 160602 för kvinna/flicka avslutades 160928 då klienten tackade nej till insatsen.

Beslut om stödperson YAP beviljat 160622 för kvinna/flicka verkställdes 161208.

Beslut om personligt stöd beviljat 160614 för kvinna/flicka verkställdes 161208.

Beslut om kontaktperson beviljat 160614 för man/pojke verkställdes 161104.

Beslut om kontaktfamilj beviljat 160411 för man/pojke verkställdes 161017.

Beslut om kontaktperson beviljat 160602 för kvinna/flicka verkställdes 161019.

Beslut om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik/kompetenshöjande verksamhet beviljat 160628 för kvinna/flicka är fortsatt ej verkställt. Beslutet är återrapporterat till IVO.

Rapport ej verkställda beslut kvartal 4, 2016

Beslut om kontaktperson för man/pojke beviljat 160907.
Resurs är tilldelad men uppstart har dock inte kunnat ske då mamma inte kommit vid kallade tillfällen. Nya försök till uppstartsmöte pågår.

2017-01-10

Dnr SN/2015:90

Beslut om personligt stöd/familjebehandling för man/pojke beviljat 160919.
Insatsen har inte kommit igång då den enskilde avvikit och inte är kontaktbar. Uppstart kommer att ske så fort den enskilde är åter.

Beslut om personligt stöd för man/pojke beviljat 160930.
Beslutet har inte verkställt på grund av resursbrist och då lämplig uppdrags-
tagare saknas.

Beslut om personligt stöd för man/pojke beviljat 160930.
Beslutet är inte verkställt då uppstartsmöte inte kunnat hållas med pappa.
Nya försök till uppstartsmöten sker.

Marie Lundqvist
Socialchef

Expedieras till
Kommunens revisorer
Kommunfullmäktige

Avsägelser och fyllnadsval (KS/2016:25)

Följande avsägelser har inkommit:

Aydan Sedef Özkan (MP), ledamot i kommunfullmäktige

Aydan Sedef Özkan (MP), vice ordförande i utbildningsnämnden

Aydan Sedef Özkan (MP), ledamot i AB Botkyrkabyggen

Aydan Sedef Özkan (MP), ledamot i AB Alfågeln

Aydan Sedef Özkan (MP), ledamot i Botkyrkabyggen Holding AB

Aydan Sedef Özkan (MP), ledamot i Förbundet 2 AB

Johan Alkstål (S), ledamot i dialogforum Tumba-Storvreten

Therese Sallhed (S), ledamot i Upplev Botkyrka AB

Ayisha Farooq (S), ledamot i dialogforum Fittja

Ulrika Ekengren (SD), nämndeman i Södertörns tingsrätt

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar avsägelserna och hemställer hos länsstyrelsen om ny sammanräkning till kommunfullmäktige efter Aydan Sedef Özkan (MP)

2017-03-30

Dnr KS/2016:25

Kommunfullmäktige förrättar följande fyllnadsval:

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT t o m 2019-12-31
Nämndeman efter Ulrika Ekengren (SD)

Dana Platter (SD)

Kommunfullmäktige bordlägger följande val:

SÖDERTÖRNS ENERGI AB t o m 2019-06-30
Suppleant efter Mattias Gökinan (S)

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN t o m 2018-12-31
Ledamot efter Dan Gahnström (MP)

DIALOGFORUM HALLUNDA-NORSBORG t o m 2018-12-31
Ledamot efter Firel Danho (S)

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT t o m 2019-12-31
Nämndeman efter Marianne Gärling (TUP)

DIALOGFORUM FITTJA t o m 2018-12-31
Ledamot efter Carl Widercrantz (TUP)

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2018-12-31
Ledamot efter Stefan Leiding (S)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2018-12-31
Ledamot efter Olle Westberg (S)

DIALOGFORUM GRÖDINGE t o m 2018-12-31
Ledamot efter Rasmus Linusson (V)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2018-12-31
Ersättare efter Yvonne Hagström (S)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2018-12-31
Vice ordförande efter Aydan Sedef Özkan (MP)

AB BOTKYRKABYGGEN t o m 2019-06-30
Vice ordförande efter Aydan Sedef Özkan (MP)

2017-03-30

Dnr KS/2016:25

AB ALFÅGELN t o m 2019-06-30
Vice ordförande efter Aydan Sedef Özkan (MP)

BOTKYRKABYGGEN HOLDING AB t o m 2019-06-30
Vice ordförande efter Aydan Sedef Özkan (MP)

FÖRBANDET 2 AB t o m 2019-06-30
Vice ordförande efter Aydan Sedef Özkan (MP)

DIALOGFORUM TUMBA-STORVRETEN t o m 2018-12-31
Johan Alkstål (S)
UPPLEV BOTKYRKA AB t o m 2019-06-30
Ledamot efter Therese Sallhed (S)

DIALOGFORUM FITTJA t o m 2018-12-31
Ledamot efter Ayisha Farooq (S)

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2017-03-30

Till kommunstyrelsens ordförande, Ebba Östlin (S).

Barnens träd

Vid kommunfullmäktige den 25 oktober 2012, lämnade vi moderater en motion om att "Plantera barnens träd i Botkyrka kommun" (KS/20§2:439).

Syftet med motionen var att lyfta upp frågan om barnkonventionen och arbetet med barns rättigheter genom samarbete med föreningen Barnens Träd. Därför föreslog vi att kommunen skulle låta plantera ett "barnens träd" på ett eller flera ställen i kommunen.

Ett annat viktigt syfte var just att genom att plantera barnens träd skulle man, i anslutning till detta, arrangera lämpliga aktiviteter. Utöver detta ingick att ge berörda förvaltningar i uppdrag att, tillsammans med barnombudsmannen, finna former för ökad kännedom om kommunens arbete med barns rättigheter likväl som former för en ökad kunskap om FN:s barnkonvention.

Nu har nuvarande regering aviserat att barnkonventionen ska bli lag. På kommunfullmäktige i april fattade vi ett beslut om att "*fullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att implementera barnkonventionens bestämmelser i sin verksamhet*".

Vi anser att beslutet är rätt. Vi anser att breda diskussioner bör föras och att samtliga förvaltningar och nämnder ska få en information/utbildning kring barnkonventionen.

Vi anser fortfarande att motionen om att plantera barnens träd är en viktig symbolhandling som just kan hjälpa till med detta!

Med anledning av ovanstående vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande:

När kommer planteringen av barnens träd med åtföljande info och diskussion att ske?

Kia Hjelte (M)

2017-03-30

Nya motioner

Beslut

Motioner överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning

Följande motioner väcks:

Vård- och omsorgsboenden med profilering (M), KS/2017:190

Kriterier för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende (M), KS/2017:191

Matlagning i hemmet (M), KS/2017:192

Servicehus också i Tullinge och Norra Botkyrka (M), KS/2017:193

Rökfri arbetstid (L), KS/2017:198

MOTION

2017-03-30

Kommunfullmäktige

Vård- och omsorgsboenden med profilering

Det är allmänt känt att Botkyrka kommun under lång tid har saknat platser i vård- och omsorgsboende. Vi har därför, under flera år, haft ett stort antal personer som bott på s.k. externa (privata) boenden i kommunen, i grannkommunen eller i andra längre bort liggande kommuner. Även, i förekommande fall, på kommunalt drivna boenden.

Ibland har det varit bra då dessa boenden har haft en profil som passat den boende. Ofta har det bara handlat om platsbrist och att slippa betala viten för fördröjningar efter positiva biståndsbeslut.

De externa placeringarna har genomgående varit dyrare än de som finns i kommunen.

Nu är det glädjande att Botkyrka kommun beställt ett antal nya vård- och omsorgsboenden som ska stå klara under kommande år från 2017.

Nu kan det vara dags att också besluta om att några av dessa skulle kunna bli s.k. ”profilboenden”. Det kan vara med språklig-, kulturell- eller annan profil.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att undersöka möjligheten till profilboende i Botkyrka kommun inom vård- och omsorgsboende.

Kia Hjelte

Carl Baker

Jimmy Baker

MOTION

2017-03-30

Kommunfullmäktige

Kriterier för biståndsbedömning för vård-och omsorgsboende

Antalet äldre personer i kommunen ökar. Det kommer att ställa högre krav på såväl omvårdnad som på utförare av omvårdnaden. Botkyrka har idag inte tillräckligt med omvårdnadsplatser/ boenden för personer som har behov av sådant. Många personer bor externt placerade i andra kommuner.

Vi ser det som ett stort problem och ett misslyckande att kommunen inte kan tillhandahålla boenden för de människor som fått biståndsbeslut för vård och boende. Detta gäller för boende inom äldreomsorgen såväl som för gruppboenden och servicebostäder. Konsekvenserna av detta blir oroliga människor, böter, långa köer och höga kostnader för kommunen. För oss moderater är boendefrågan en av de högst prioriterade.

Vi upplever också att kraven för att få ett positivt biståndsbeslut har ”hårdnat”. Avslagen blir fler och fler. Vi moderater har under många år arbetat för att det i biståndskriterierna ska finnas med en punkt om att ta hänsyn till personers ”höga” ålder.

Vi anser det orimligt att personer som uppnått den aktningvärda åldern av 95+ (98 år i ett faktiskt fall) och som har ansökt om bostad inom vård- och omsorgsboende, ska få avslag på sin ansökan!

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att omarbeta biståndskriterierna i Botkyrka kommun för beslut om bistånd för vård-och omsorgsboende, så att de tar hänsyn till och också innefattar faktiskt hög ålder som ett kriterium.

Kia Hjelte

Carl Baker

Jimmy Baker

MOTION

2017-03-30

Kommunfullmäktige

Matlagning i hemmet

I Munkedals kommun har man nu permanentat ett tidigare projekt om matlagning i hemmet för de som har beslut om detta inom hemtjänsten.

När man inte orkar eller kan laga mat själv och man har beslut om att få färdig mat, får man oftast matlådor s.k. matdistribution. Dessa kan se lite olika ut i olika kommuner. Ibland får man frysta matlådor för hela veckan på en gång, ibland får man matlådan för dagen att värma i mikron.

Många av dem som får matdistribution längtar efter ”riktigt hemlagad” mat. Och många som ändå accepterar sin matlåda önskar nog att de fick byta ut den ibland mot riktigt lagad mat.

Munkedals kommun ordnade ett projekt med enbart ”hemlagad mat” och projektet blev mycket uppskattat och föll väl ut till belåtenhet hos hemtjänsttagarna.

Nu är det permanent verksamhet, det kostar inga extra pengar och det tar inte längre tid. Detta blev resultatet av den utvärdering kommunen låtit göra.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda om detta, Munkedalskonceptet, skulle kunna vara en framkomlig väg även för Botkyrkas hemtjänsttagares del.

Kia Hjelte

Carl Baker

Jimmy Baker

MOTION

2017-03-30

Kommunfullmäktige

Servicehus också i Tullinge och Norra Botkyrka

Vård – och omsorgsnämnden har fattat beslut om att göra Orren i Tumba till ett regelrätt servicehus. I och med detta beslut fastslogs också att servicelägenheterna i Akvarellen i Tullinge och i Tre Källor i Hallunda succesivt ska avvecklas vartefter människorna som bor där flyttar därifrån.

Vi moderater tycker det är bra att man utvecklar och klargör begreppet ”servicehus” och att det blir ett servicehus i Botkyrka.

Men vi tycker att det självklart ska finnas servicehus också i andra kommundelar, såsom i Tullinge, Norra Botkyrka och Vårsta. Många äldre människor bor kvar i sina villor med alltmer hemtjänst - men det ska vara ett alternativ som man själv har valt. Vi vet också att många skulle vilja ha ett ”enklare” boende om det bara fanns. Servicehus kan vara ett sådant alternativ.

Vi vet också att man tycker det är lättare att flytta från sin invanda miljö om man dels flyttar till något som man upplever ger mervärde, dels om man får vara kvar i sin kommun eller kommundel.

Mervärdet består oftast i att man får grannar i samma situation som man själv och att det finns möjligheter att umgås- som att det t.ex. finns en trädgård utan det betungande trädgårdsarbetet.

Ett annat mervärde är att man får bo kvar i sin kommundel.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att, i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden, verka för att det byggs och utvecklas servicehus också i Tullinge, i Norra Botkyrka och i Vårsta.

Kia Hjelte

Carl Baker

Jimmy Baker

Motion
2017-03-08

Rökfri arbetstid

Förslag till beslut

Med hänvisning till vad som nedan anförs yrkar Liberalerna

1. att Botkyrka kommun ska införa rökfri arbetstid för alla anställda
2. att Botkyrka kommun ska erbjuda medarbetare hjälp med att bli rök- och snusfria

Motivering

Att tobak är hälsovådligt är knappast en nyhet för någon. Idag har sex av tio kommuner samt flertalet landsting redan fattat beslut om att inför en tobaksfri miljö genom en rökfri arbetstid. Rökfri arbetstid är ett led i kommunernas, landstingens och de fackliga organisationernas gemensamma strävan att skapa en hälsofrämjande arbetsmiljö och verksamhet.

Rökfri arbetstid är en synnerligen viktig arbetsmiljöfråga och borde därför vara på den politiska agendan. Därför föreslår vi Liberaler att även Botkyrka kommun visar att vi är en modern arbetsgivare och därför fattar beslut om rökfri arbetstid.

Genom beslut om införande av rökfri arbetstid, rökfria arbetsplatser och zoner vill vi skapa förutsättningar för ett hälsofrämjande, långsiktigt och hållbart arbetsliv. Att införa rökfri arbetstid är en viktig del i detta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete. Kommunens medarbetare är vidare viktiga förebilder för framför allt barn, ungdomar, vård- och omsorgstagare.

Med tanke på de stora skadeverkningar som följer i tobakens spår finns det bara vinster med att arbeta tobaksförebyggande. Det är viktigt att minska både efterfrågan och tillgänglighet och inte minst att erbjuda barn och unga rökfria miljöer. De miljöer där barn vistas måste också vara rökfria.

Rökfria arbetsplatser och zoner föreslås omfatta alla kommunens arbetsplatser såsom

lokaler, innegårdar, entréer, uppfarter och fordon. Röklukt i kläder kan vara irriterande för personer med astma, allergi och annan överkänslighet och därför ska medarbetare inom vård och omsorg inte utsätta sina arbetskläder för rök. Medarbetare som arbetar med barn, elever och brukare skall heller inte utsätta sina kläder för rök.

Medarbetare som vill sluta röka/snusa skall få möjlighet att få stöd av företagshälsovården med detta

Stig Bjernerup (L)

2017-03-30

Nya medborgarförslag

Beslut

Följande medborgarförslag tas emot för beslut:

Anlägg en bastu vid Dagvattenparken Maden, KS/2017:123

Beslutas av kommunfullmäktige efter yttrande från samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Montera stoppljus/trafikljus vid befintligt övergångsställe på KP Arnolds-
sons väg, KS/2017:124

Överlåts till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Ärendet

Kommunfullmäktige bestämmer vilket politiskt organ som ska besluta om medborgarförslag. Enligt fullmäktiges arbetsordning får fullmäktige överlåta till en nämnd att slutligt besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag.

Medborgarförslag - Anlägg en bastu vid Dagvattenparken Maden - publicering

Namn: Marjo Hopeakivi

Förslag: "Tanto Bastu kom till genom ett medborgarförslag till Södermalms stadsdelsnämnd sommaren 2015. Tanto bastuförening bildades våren 2016 för att driva bastun. Bastun invigdes i juni 2016. Med hjälp av medlemsavgifter och ideellt arbete får vi tillsammans allt att fungera"
Detta står att läsa i <http://www.tantobastuforening.se/>

Mitt medborgarförslag är att anlägga en liknande bastu vid Dagvattenparken Maden.
En förening startas. Jag tar på mig den uppgiften.

Motivering: En bastu i Maden skulle vara ett fantastiskt lyft för Tullinge. Det skulle bli en populär mötesplats vid allmänhetens tider.

Medborgarförslag: Montera stoppljus/trafikljus vid befintligt övergångsställe på KP Arnoldssons väg – publicering

Namn: Karolina Wörn Bråkenhielm

Förslag: Förslag om stoppljus/trafikljus vid befintligt övergångsställe på KP Arnoldssons väg vid busshållplatsen "Tumba Bruksmuseum".

Motivering: På KP Arnoldssons väg råder hastighetsbegränsning 50 km/h. Den efterföljs sällan. På den långa sträckan mellan Tumba och Uttran kör många bilister fortare och är inte uppmärksamma på eller medvetna om att det finns ett övergångsställe vid busshållplatsen "Tumba Bruksmuseum". Även vuxna råkar ofta ut för bilar som inte stannar när man vill korsa vägen. Än värre såklart för barn, som syns sämre. Och det är barnen detta förslag handlar om. Vi föräldrar på Tumba Bruk vill gärna att våra barn ska lära sig att använda kollektivtrafiken. Barn som alltid skjutsas med bil får mindre motion och frisk luft. Att åka buss själv är också en viktig del i utvecklandet av självständighet och självkänsla. I dagsläget bedömer vi dock inte övergångsstället som säkert för barn. Ett trafikljus vid nämnda övergångsställe skulle lösa problemet.